Crna Gora
Državna revizorska institucija
Broj: 05-035/21-165/64
Podgorica, 28.07.2021. godine

IZVJEŠTAJ O TEMATSKOJ REVIZIJI - REVIZIJI PRESJEKA: „NAPLATA I EVIDENCIJA SOPSTVENIH PRIHODA U LOKALNIM SAMOUPRAVAMA U OKVIRU KATEGORIJE 71 - TEKUĆI PRIHODI U 2019. GODINI“

(Konačan)

Podgorica, jul 2021. godine

	S a d r ž a j	strana
	DIO I – Osnovni elementi revizije	3
1.	Pravni osnov za izvođenje revizije	3
2.	Subjekti revizije	3
3.	Vrsta revizije	3
4.	Predmet i kriterijumi revizije	3
5.	Ciljevi revizije	4
6.	Metode i tehnike revizije	
7.	Vrijeme vršenja revizije	4
	DIO II – Utvrđeno činjenično stanje	5
	Osnovni elementi revizije	5
	1. Opština Andrijevica	9
	2. Opština Berane	15
	3. Opština Gusinje	25
	4. Opština Herceg Novi	30
	5. Opština Kolašin	38
	6. Opština Mojkovac	45
	7. Opština Nikšić	52
	8. Opština Plav	62
	9. Glavni grad Podgorica	68
	10. Opština Ulcinj	79
	DIO III Zaključne ocjene i preporuke	91
	Zakonska regulativa korišćena u izradi izvještaja	102

I DIO – OSNOVNI ELEMENTI REVIZIJE

1. Pravni osnov za vršenje revizije

Pravni osnov za vršenje tematske revizije - revizije presjeka: „Naplata i evidencija sopstvenih prihoda u lokalnim samoupravama u okviru kategorije 71 – Tekući prihodi“ sadržan je u :

- Zakonu o Državnoj revizorskoj instituciji („Sl.list CG“ br. 28/04, 27/06, 78/06 i 17/07)
- Godišnjem planu revizija Državne revizorske institucije br. 06 – 357/19 od 30.12.2019. godine.
- Odluci o vršenju revizije nadležnog kolegijuma br. 40111–05–035/20-2227/2 od 15.12.2020. godine.

Revizija Naplate i evidencije sopstvenih prihoda u lokalnim samoupravama u okviru kategorije 71 – Tekući prihodi vršiće se u skladu sa :

- Poslovnikom Državne revizorske institucije („Sl.list CG“ br. 03/15) ;
- Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti („Sl.list CG“ br. 07/15) ;
- Priručnikom za vršenje finansijske revizije i revizije pravilnosti (DRI - 2020)
- Međunarodnim standardima revizije za javni sektor (INTOSAI – III nivo).

2. Subjekti revizije

Subjekti revizije su lokalne samouprave: Andrijevica, Berane, Gusinje, Herceg Novi, Kolašin, Mojkovac, Nikšić Plav, Podgorica i Ulcinj.

3. Vrsta revizije

„Naplata i evidencija sopstvenih prihoda u lokalnim samoupravama u okviru kategorije 71 – Tekući prihodi“ je tematska revizija, koja se sprovodila i kao revizija presjeka kod 10 navedenih lokalnih samouprava i treba da rezultira pravilnim i primjerenim poslovanjem, unapređenju postojećih procedura i poboljšanju sistema evidencije i naplate sopstvenih prihoda radi postizanja postavljenih zadataka.

4. Predmet i kriterijumi revizije

Predmet revizije je naplata i evidencija sopstvenih (tekućih) prihoda u lokalnim samoupravama u okviru kategorije računa 71 – Tekući prihodi kod sljedećih jedinica lokalne samouprave: Andrijevica, Berane, Gusinje, Herceg Novi, Kolašin, Mojkovac, Nikšić Plav, Podgorica i Ulcinj.

U okviru revizije pravilnosti, kriterijumi revizije su zakonski i podzakonski akti kojima je uređena evidencija i naplata sopstvenih prihoda u jedinicama lokalne samouprave: Zakon o finansiranju lokalne samouprave, Zakon o poreskoj administraciji, Zakon o porezu na nepokretnost, Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, Naredba o načinu uplate javnih prihoda i opštinske odluke koje se odnose na sopstvene prihode.

5. Ciljevi revizije

Ciljevi revizije presjeka „Naplata i evidencija sopstvenih prihoda u lokalnim samoupravama u okviru kategorije 71 – Tekući prihodi“ su izricanje mišljenja o **pravilnosti** (zakonitosti) i **tačnosti** podataka o naplati i evidenciji sopstvenih prihoda od strane subjekata revizije, odnosno, provjera **usaglašenosti rada** subjekata revizije sa važećim zakonskim i podzakonskim propisima koji regulišu ovu oblast. Cilj revizije je i da revizijom utvrđeni nalazi i preporuke doprinesu **unaprjeđenju sistema evidencije i naplate sopstvenih prihoda** kod jedinica lokalnih samouprava.

6. Metode i tehnike revizije

Revizija je planirana i izvršena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije javnog sektora ISSAI kao i Detaljnim planom revizije „Naplata i evidencija sopstvenih prihoda u lokalnim samoupravama u okviru kategorije 71 – Tekući prihodi“.

Revizija je uključila ispitivanje dokaza, na bazi provjere uzoraka, korišćenjem analitičkih i suštinskih postupaka, kojim su provjereni iznosi i informacije objelodanjene u finansijskim izvještajima. Određivanje rizika i materijalnosti vršeno je u skladu sa Uputstvom o metodologiji vršenja finansijske revizije i revizije pravilnosti Državne revizorske institucije.

7. Vrijeme vršenja revizije

Revizija „Naplata i evidencija sopstvenih prihoda u lokalnim samoupravama u okviru kategorije 71 – Tekući prihodi“ je izvršena u prvom i drugom kvartalu 2021. godine. Reviziju je sproveo revizorski tim DRI u sastavu:

- Vladan Perović, državni revizor – načelnik u sektoru,
- Mićun Vlahović, državni revizor – rukovodilac odjeljenja,
- Sonja Raičković, državni revizor – rukovodilac odjeljenja,
- Željko Nedović, državni revizor – rukovodilac odjeljenja,
- Zoran Medenica – državni revizor,
- Ljiljana Crnčević – državni revizor,
- Ivana Vujošević – državni revizor,
- Suzana Radošević– državni revizor.

DIO II - UTVRĐENO ČINJENIČNO STANJE

Osnovni elementi revizije

Zakonom o finansiranju lokalne samouprave definisano je da se opština finansira iz: **sopstvenih prihoda**, zakonom ustupljenih prihoda, Egalizacionog fonda i budžeta države.

Na osnovu raspoloživih podataka za 2017. 2018. i 2019. godinu utvrđeno je da su sve jedinice lokalne samouprave na godišnjem nivou realizovale prihode u iznosu od 257.930.512,00€ u 2017. godini do 340.924.866,00€ u 2019. godini, što je prikazano u sljedećoj tabeli:

	Opštine - realizovani prihodi	2017.	2018.	2019.
I	Tekući prihodi	180.739.335,00	185.435.879,00	225.275.415,00
II	Primici od prodaje imovine	3.081.682,00	8.168.668,00	12.970.994,00
III	Primici od otplate kredita i sredstva prenešena iz prethodne godine	27.204.291,00	35.339.206,00	34.142.455,00
IV	Donacije i transferi	42.017.194,00	46.620.600,00	50.522.428,00
V	Pozajmice i krediti	4.888.010,00	12.138.583,00	18.013.574,00
Ukupno:	**(I+II+III+IV+V)**	**257.930.512,00**	**287.702.936,00**	**340.924.866,00**

Najveći udio u ukupnim prihodima imaju tekući prihodi, koji se sastoje iz sopstvenih i ustupljenih prihoda.

Članom 7 Zakona o finansiranju lokalne samouprave definisani su sopstveni prihodi koje ostvaruju opštine.

U okviru kategorije računa 71 – Tekući prihodi, evidentiraju se sljedeći **sopstveni prihodi**:

- Porez na nepokretnosti,
- Prirez porezu na dohodak fizičkih lica,
- Lokalne takse (administrativne i komunalne),
- Naknade (za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, za uređenje, za korišćenje opštinskih puteva, za zaštitu i unaprjeđenje životne sredine i gradska renta),
- Prihodi od kapitala,
- Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti i
- Drugi prihodi utvrđeni zakonom.

Učešće **sopstvenih** prihoda u ukupnim prihodima opština je prikazano u sljedećoj tabeli:

Opštine - realizovani prihodi	2017	2018	2019
Tekući prihodi	180.739.335,00	185.435.879,00	225.275.415,00
1. Sopstveni	**139.326.636,00**	**138.676.158,00**	**173.103.403,00**
2. Ustupljeni	41.412.799,00	46.759.721,00	63.477.439,00
Ukupni prihodi	**257.930.512,00**	**287.702.936,00**	**340.924.865,00**
Učešće tekućih u ukupnim prihodima	70,07	64,45	66,08
Učešće sopstvenih (tekućih) u ukupnim prihodima	**54,02**	**48,20**	**50,77**

Iz tabele (izvor podataka: Ministarstvo finansija) se vidi da se učešće **sopstvenih prihoda** u ukupnim prihodima opština u periodu 2017. – 2019. godina kretalo oko 50%.

Tekući prihodi opština (sopstveni i ustupljeni), prema vrsti prihoda, ostvareni u 2019. godini prikazani su u sljedećoj tabeli:

	Vrsta prihoda	Ukupno
71	**Tekući prihodi**	**225.275.414,79**
711	**Porezi**	**136.700.480,80**
7111	Porez na dohodak fizičkih lica	36.204.263,81
71131	Porez na nepokretnosti	61.714.218,52
71132	Porez na promet nepokretnosti	15.676.357,12
71175	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	23.105.641,35
713	**Takse**	**5.473.078,10**
71312	Lokalne administrativne takse	1.353.893,95
7135	Lokalne komunalne takse	3.490.202,23
7136	Ostale takse	628.981,92
714	**Naknade**	**65.191.213,05**
7141	**Naknada za korišćenje dobara od opšteg interesa**	3.363.565,38
71411	Naknada za korišćenje voda	2.992.198,86
71412	Naknada za izvađeni materijal iz vodotoka	151.442,75
71413	Naknada za zaštitu voda od zagađivanja	209.172,93
71414	Naknada za korišćenje rezultata geoloških istraživanja	10.750,84
7142	**Naknade za korišćenje prirodnih dobara**	6.491.682,76
71421	Naknada za korišćenje šuma	3.469.919,33
71422	Naknada za korišćenje morskog dobra	7.213,69
71423	Naknada za korišćenje rudnog bogatstva	555.972,91
71424	Naknada za korišćenje mineralnih sirovina	1.962.903,33
71425	Naknada za korišćenje luke-nautički turizam	495.673,50
7143	**Ekološke naknade (koje se plaćaju prilikom registracije vozila)**	0,00
7145	**Naknade za korišćenje građevinskog zemljišta**	15.692,56
7146	**Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta**	47.267.651,14
71464	Naknada za izgradnju javnih garaža	0,00
7147	**Naknade za korišćenje opštinskih puteva**	1.801.868,02
7148	**Godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila, traktora i priključnih vozila**	1.741.569,73
71489	**Ostale naknade za puteve**	3.022.505,31
7149	**Ostale naknade**	1.486.678,15
715	**Ostali prihodi**	**17.910.642,84**
7151	Prihodi od kapitala (od kamata, akcija i udjela u dobiti i rente)	2.155.143,97
7152	Novčane kazne i oduzete imovinske koristi	1.468.329,53
71525	Kamate zbog neblagovremenog plaćanja lokalnih poreza	473.293,62
7153	Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti	4.735.596,72
71532	Prihodi od zakupa poslovnih prostora	0,00
7155	Ostali prihodi	9.078.279,00

Najznačajni **sopstveni** prihodi koje su ostvarile Opštine u 2019. godini su prihodi od: Poreza na nepokretnost (71131) u iznosu od 61.703.254,43€ i Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (7146) u iznosu od 47.253.855,42€.

Pregled tekućih prihoda (sopstveni i ustupljeni) jedinica lokalnih samouprava: Andrijevica, Berane, Gusinje, Herceg Novi, Kolašin, Mojkovac, Nikšić, Plav, Podgorica i Ulcinj, kod kojih je vršena revizija, dat je u sljedećoj tabeli:

	Vrsta prihoda	Andrijevica	Berane	Gusinje	Herceg Novi	Kolašin	Mojkovac	Nikšić	Plav	Podgorica	Ulcinj	Ukupno
71	Tekući prihodi	754.744,77	5.393.540,22	257.276,72	13.760.450,50	2.087.667,64	1.700.461,44	13.251.292,90	1.310.113,20	67.119.283,84	6.182.486,23	112.289.808,32
711	Porezi	494.720,95	3.308.467,40	181.202,87	9.686.400,55	1.576.664,64	1.039.180,45	9.365.968,39	842.451,99	36.643.477,73	3.737.873,17	67.134.698,56
7111	Porez na dohodak fizičkih lica	308.639,37	2.366.520,50	35.859,13	1.246.165,34	901.549,71	788.222,12	2.339.299,86	551.183,56	11.529.686,29	795.140,77	20.945.848,74
71131	Porez na nepokretnosti	119.803,48	451.798,44	119.623,99	5.660.242,32	388.821,30	138.587,34	5.178.453,99	172.712,50	9.744.757,51	2.067.939,63	24.129.365,98
71132	Porez na promet nepokretnosti	19.511,97	63.003,02	3.657,12	1.563.482,75	143.516,32	16.063,07	297.664,69	16.968,46	3.019.004,20	562.314,84	5.715.970,04
71175	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	46.766,13	427.145,44	22.062,63	1.216.510,14	142.777,31	96.307,92	1.550.549,85	101.587,47	12.350.029,73	312.477,93	16.343.513,80
713	Takse	11.697,51	36.786,48	11.974,74	594.125,34	45.192,67	102.408,83	285.944,90	30.252,94	1.768.264,06	309.186,34	3.221.712,43
71312	Lokalne administrativne takse	2.939,50	29.517,78	5.550,35	174.393,90	19.106,62	5.789,50	114.035,95	11.498,12	364.921,05	76.524,21	830.137,60
7135	Lokalne komunalne takse	8.758,01	7.268,70	2.921,97	419.731,44	26.086,05	96.619,33	171.908,95	18.754,82	1.403.343,01	140.492,30	2.295.902,58
7136	Ostale takse			3.502,42							92.169,83	95.672,25
714	Naknade	201.016,12	1.866.972,62	41.141,11	2.259.422,28	422.675,72	485.736,21	2.477.230,21	276.175,04	25.722.184,47	2.001.535,97	35.937.273,35
7141	Naknada za korišćenje dobara od opšteg interesa	41.971,17	82.566,88	9.408,43	30.951,13	155.059,12	12.099,97	365.727,14	151.122,04	270.578,78	8.020,51	1.127.505,17
71411	Naknada za korišćenje voda	41.573,22	71.796,28	1.053,19	3.495,79	69.684,23	9.573,23	339.142,34	151.122,04	192.122,46		879.562,78
71412	Naknada za izvađeni materijal iz vodotoka		6.983,83	7.559,49		84.422,88	2.526,74			49.949,81		151.442,75
71413	Naknada za zaštitu voda od zagađivanja	397,95	3.786,77	795,75	27.455,34	952,01		26.584,80		28.506,51	8.020,51	96.499,64
71414	Naknada za korišćenje rezultata geoloških istraživanja											0,00
7142	Naknade za korišćenje prirodnih dobara	130.689,37	759.109,03	0,00	35.789,80	212.897,25	144.704,43	598.243,82	88.508,58	187.293,30	91.652,09	2.248.887,67
71421	Naknada za korišćenje šuma	130.689,37	739.901,01			212.897,25	92.705,23	42.270,91	88.508,58	179.409,55		1.486.381,90
71422	Naknada za korišćenje morskog dobra				7.213,69							7.213,69
71423	Naknada za korišćenje rudnog bogatstva							555.972,91				555.972,91
71424	Naknada za korišćenje mineralnih sirovina		19.208,02		28.576,11		51.999,20			7.883,75	91.652,09	199.319,17
71425	Naknada za korišćenje luke-nautički turizam											0,00
7143	Ekološke naknade (koje se plaćaju prilikom registracije vozila)	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
7145	Naknade za korišćenje građevinskog zemljišta			6.972,08						464,97		7.437,05
7146	Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta	5.336,00	60.682,55	5.273,93	2.050.474,11	22.926,91	11.896,24	840.773,97	3.651,22	23.475.653,00	1.297.380,49	27.856.030,53
71464	Naknada za izgradnju javnih garaža											0,00
7147	Naknade za korišćenje opštinskih puteva				42.418,08		302.708,38					345.126,46
7148	Godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila, traktora i priključnih vozila	6.298,35		15.864,99	99.789,16	31.792,44	14.327,19		17.626,20	660.177,72		861.118,04
71489	Ostale naknade za puteve		759.706,93					664.509,28		1.113.510,46	125.392,41	2.749.078,58
7149	Ostale naknade	16.721,23	204.907,23	3.621,68				7.976,00	15.267,00	14.506,24	479.090,47	742.089,85
715	Ostali prihodi	47.310,19	181.313,72	22.958,00	1.220.502,33	43.134,61	73.135,95	1.122.149,40	161.233,23	2.985.357,58	133.890,75	5.996.123,98
7151	Prihodi od kapitala (od kamata, akcija i udjela u dobiti i rente)	55,50		11.606,27	424.999,96	6.930,00			64.587,66	989.271,42	3.462,30	1.500.916,28
7152	Novčane kazne i oduzete imovinske koristi		4.310,19	316,50	272.621,73	300,00	2.362,81	189.541,63	1.187,14	211.086,78	56.230,83	743.079,66
71525	Kamate zbog neblagovremenog plaćanja lokalnih poreza									473.293,62		473.293,62
7153	Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti	47.249,69	16.649,45		48.934,51		2.037,61	236.699,20		321.425,51	11.990,27	684.986,24
71532	Prihodi od zakupa poslovnih prostora											0,00
7155	Ostali prihodi	5,00	160.354,08	11.035,23	473.946,13	35.904,61	68.735,53	695.908,57	95.458,43	990.280,25	62.207,35	2.593.848,18

Evidencija i naplata prihoda

Revizijom je utvrđeno da se sredstva koja se tokom dana uplate na uplatne račune, na koje se vrši uplata lokalnih javnih prihoda, na kraju dana prenose na Glavne račune trezora opština. Uplatni računi su računi nultog salda koji se u određeno vrijeme prazne na Konsolidovani račun trezora. Sljedećeg dana, uz izvod sa Glavnog računa trezora, dostavljaju se izvodi za svaki pojedini račun koji je otvoren za naplatu sopstvenih prihoda. Na izvodu sa Glavnog računa trezora iskazuje se ukupan iznos sredstava koji je prenešen sa uplatnog računa i on služi za knjiženje u Glavnoj knjizi trezora. Pojedinačni izvodi sadrže analitički prikaz uplata po poreskim obveznicima ili obveznicima plaćanja taksi naknada i dr, i oni se dostavljaju svakog dana Ovlašćenim službenicima za evidenciju lokalnih javnih prihoda, radi evidentiranja i knjiženja. U pojedinim slučajevima utvrđeno je da se uplate sopstvenih prihoda od strane poreskih obveznika vrše gotovinski, uplatom u Blagajnu prihoda.

Utvrđivanje, kontrolu i naplatu **sopstvenih** prihoda: poreza na nepokretnosti, prireza porezu, lokalnih taksi i ostalih prihoda vrše organi lokalne uprave koji su organizovani kao sekretarijati, uprave lokalnih javnih prihoda ili odjeljenja u okviru sekretarijata, dok se utvrđivanje naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i zakup poslovnih prostora i zemljišta vrše kod organa prikazanih u sljedećoj tabeli:

Lokalna samouprava	Organizacioni oblik organa za naplatu javnih prihoda	Porezi	Takse	Ostali prihodi	Naknade za korišćenje građevinskog zemljišta	Naknade za privremene lokacije na zemljištu	Prihodi od zakupa poslovnih prostora
Andrijevica	Sekretarijat lokalne uprave - Odjeljenje lokalnih javnih prihoda	*	*	*	*	*	*
Berane	Uprava za naplatu lokalnih javnih prihoda	*	*	*	Sekretarijat za planiranje i uređenje	*	Direkcija za imovinu
Gusinje	Sekretarijat za privredu razvoj i finansije - Odjeljenje lokalnih javnih prihod	*	*	*	*	*	*
Herceg Novi	Sekretarijat za finansije i lokalne javne prihode	*	*	*	*	*	*
Kolašin	Sekretarijat za finansije imovinu i ekonomski razvoj	*	*	*	*	*	*
Mojkovac	Sekretarijat za finansije imovinu i ekonomski razvoj	*	*	*	Sekretarijat za planiranje i uređenje	*	Direkcija za imovinu
Nikšić	Uprava lokalnih javnih prihoda	*	*	*	*	*	*
Plav	Sekretarijat za privredu,razvoj i finansije - Odjeljenje lokalnih javnih prihod	*	*	*	*	*	*
Podgorica	Uprava lokalnih javnih prihoda	*	*	*	Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice	*	Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice
Ulcinj	Sekretarijat za finansije i budžet - Odjeljenje lokalnih javnih prihoda	*	*	*	Sekretarijat za komunalne djelatnosti i	Sekretarijat za zaštitu imovine	*

Zbog različitog načina organizovanja i podijeljenih nadležnosti organa navedenih u tabeli, utvrđivanje, kontrola i naplata javnih prihoda kod opština: Andrijevica, Plav, Gusinje, Berane, Podgorica, Nikšić, Kolašin, Mojkovac, Herceg Novi i Ulcinj, data je u nastavku dijela II – Utvrđeno činjenično stanje.

1. Opština Andrijevica

U Opštini Andrijevica, utvrđivanje, kontrolu i naplatu prihoda vrši odjelenje lokalnih javnih prihoda. Ovo odjeljenje je u skladu sa Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave („Sl. list CG“- Opštinski propisi, br. 27/18) u sastavu Sekretarijata lokalne uprave. Sopstveni prihodi opštine koji podliježu kontroli ovog odjelenja su: porez na nepokretnosti, prirez porezu na dohodak fizičkih lica, lokalne komunalne takse i naknade.
Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu lokalne uprave broj 032 – 218/2019 - 0455 od 20. 08. 2019. godine, sistematizovana su radna mjesta i broj izvršilaca u Odjeljenju lokalnih javnih prihoda, kao što je prikazano u tabeli:

		Broj izvršilaca	
Red. br.	Zvanje – radno mjesto	Predviđeno pravilnikom	Popunjeno
1	Šef odjeljenja	1	1
2	Samostalni savjetnik I za razrez poreza, taksa i kontrolu naplate lokalnih prihoda	1	1
3	Viši savjetnik III za razrez, kontrolu i naplatu lokalnih prihoda	2	2
4	Samostalni referent za terensku naplatu lokalnih prihoda	2	
5	Viši referent za terensku naplatu lokalnih prihoda	1	
6	Samostalni referent za izdavanje poreskih uvjerenja	1	
	UKUPNO IZVRŠILACA	**8**	**4**

Pravilnikom o sistematizaciji u Odjeljenju lokalnih javnih prihoda sistematizovano je 8, a popunjena su 4 radna mjesta. Između ostalih, nije sistematizovano radno mjesto poreskog inspektora, koje je veoma važno u postupku kontrole i naplate prihoda.

Preporuka: Preporučuje se Opštini Andrijevica da izvrši popunu, nepopunjenih radnih mjesta u Odjeljenju lokalnih javnih prihoda. Posebno je važno sistematizovati i popuniti radno mjesto-poreski inspektor II, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda.

Planirani i ostvareni primici

U Odluci o završnom računu Budžeta Opštine Andrijevica za 2019. godinu ("Sl. list CG - opštinski propisi", br. 24/20) prikazani su primici u ukupnom iznosu od 3.279.982,30€. Tekući prihodi budžeta (sopstveni i ustupljeni) su ostvareni u iznosu od 754.744,77€, odnosno 100,10% u odnosu na planirane (754.020,00€), kao što je prikazano u tabeli:

Opština Berane							
Ekonomska klasifikacija				Opis	Budžet 2019		
					Plan prihoda	Realizacija prihoda	% realizacije
7				PRIMICI	754.020,00	754.744,77	100,10%
	71			TEKUĆI PRIHODI	754.020,00	754.744,77	100,10%
		711		Porezi	462.820,00	494.720,95	106,89%
		713		Takse	16.000,00	11.697,51	73,11%
		714		Naknade	229.000,00	201.016,12	87,78%
		715		Ostali prihodi	46.200,00	47.310,19	102,40%

U tekućim prihodima najznačajnija stavka su prihodi po osnovu **poreza** koji su ostvareni u iznosu od 494.720,95€, odnosno 106,89% u odnosu na planirane 462.820,00€.
Tekući – sopstveni prihodi ostvareni su u iznosu od 247.634,54€, odnosno 99,37% u odnosu na planirane (249.200,00€) i prikazani su u tabeli:

Ekonomska klasifikacija				Opis	Budžet 2019		
					Plan prihoda	Realizacija prihoda	% realizacije
7				PRIMICI	249.200,00	247.634,54	99,37%
	71			TEKUĆI PRIHODI	249.200,00	247.634,54	99,37%
		711		Porezi	170.000,00	166.569,61	97,98%
			7113	Porez na imovinu	120.000,00	119.803,48	99,84%
			71131	Porez na nepokretnosti	120.000,00	119.803,48	99,84%
			7117	Lokalni porezi	50.000,00	46.766,13	93,53%
			71175	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	50.000,00	46.766,13	93,53%
		713		Takse	16.000,00	11.697,51	73,11%
			71312	Lokalne administrativne takse	3.000,00	2.939,50	97,98%
			7135	Lokalne komunalne takse	13.000,00	8.758,01	67,37%
		714		Naknade	17.000,00	22.057,23	129,75%
			7146	Naknada za uređenje i izgradnju građevinskog zemljišta	5.000,00	5.336,00	106,72%
			7148	Naknade za puteve	12.000,00	16.721,23	139,34%
		715		Ostali prihodi	46.200,00	47.310,19	102,40%
			7152	Novčane kazne i oduzete imovinske koristi	1.000,00	55,50	5,55%
			71523	Novčane kazne izrečene u prekršajnom i drugom postupku	500,00	0,00	0,00%
			71525	Prihodi od kamata za neblagovremeno plaćene obaveze	500,00	55,50	11,10%
			7153	Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti	45.000,00	47.249,69	105,00%
			71531	Prihodi od djelatnosti organa	45.000,00	47.249,69	105,00%
			7155	Ostali prihodi	200,00	5,00	2,50%
			7155	Ostali prihodi	200,00	5,00	2,50%

Tekući - sopstveni prihodi 247.634,54€, u ukupnim tekućim – sopstvenim i ustupljenim prihodima (754.744,77€) učestvuju sa 32,81%, a u ukupnim primicima (3.279.982,30€) sa 7,55%.

Porezi

Porez na nepokretnosti

Porez na nepokretnosti planiran je u iznosu od 120.000,00€ a ostvaren u iznosu od 119.803,48€, ili sa 99,84%.

Opština Andrijevica je u 2019. godini donosila rješenja i vršila naplatu poreza na nepokretnosti, u skladu sa Odlukom o porezu na nepokretnosti („Sl. list CG“- Opštinski propisi, br. 12/16, 10/18 i 10/19). Obavezom za porez na nepokretnosti, zaduženi su vlasnici građevinskih objekta (objekti za stanovanje, poslovni objekti, stambeno-poslovni objekti i posebni dijelovi stambenih zgrada) i zemljišta (građevinsko, poljoprivredno, šumsko i drugo zemljište). Bazu podataka, za poreske obveznike ovo odjeljenje dobija od Uprave za nekretnine, sa stanjem na dan 01. januar.

Odjeljenje lokalnih javnih prihoda posjeduje Softver za utvrđivanje i naplatu prihoda za porez na nepokretnosti. U tom Softveru vode se analitičke kartice za svakog poreskog obveznika posebno i isti omogućava sumarni pregled poreskih obveznika, prethodni dug, tekuće promjene duga, uplate tokom godine, obračunati porez, kao i stanje duga na 31.12.2019. godine.

Softver ne daje mogućnost evidentiranja i razdvajanja plaćenih obaveza u tekućoj godini, za prethodne godine, od obaveza plaćenih u tekućoj godini za tu godinu. Takvi podaci se dobijaju ručnom evidencijom.

Ukupan broj poreskih obveznika po osnovu poreza na nepokretnosti (fizička i pravna lica) na kraju 2019. godine iznosio je 11.379.

Pregled obaveza, zaduženja i uplata po osnovu poreza na nepokretnosti zbirno za pravna i fizička lica, prikazan je u sljedećoj tabeli:

Zaduženje i naplata po osnovu poreza na nepokretnosti, zbirno za pravna i fizička lica za 2019. godinu						
Porez na nepokretnosti	**Broj obveznika**	**Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. godine**	**Zaduženje u 2019. godini**	**Ukupno naplać. u 2019. godini**	**Otpis potraživanja u 2019. godini**	**Saldo na 31.12.2019. godine**
Pravna lica-objekti	35	45.002,91	32.727,58	49.354,35		**28.376,14**
Pravna lica-zemljište	35	1.087,79	5.550,43	6.147,98		**490,24**
Fizička lica-objekti	3.754	245.705,87	40.243,77	25.025,93	12.892,40	**248.031,31**
Fizička lica-zemljište	7.555	488.109,64	112.418,58	39.352,31	21.708,01	**539.467,90**
Ukupno	**11.379**	**779.906,21**	**190.940,36**	**119.880,57**	**34.600,41**	**816.365,59**

Od ukupno donesenih rješenja (11.379), obveznicima je dostavljeno 4.319 rješenja, dok 7.060 nije dostavljeno. Zaposleni navode razloge za ovako veliki broj neuručenih rješenja: imovina se vodi na lica koja su preminula, jedan broj obveznika živi u inostranstvu, nepoznate adrese obveznika, korisnici zemljišta i objekata su odbijali da prime poreska rješenja vlasnika i dr. Navedeni razlozi nijesu u skladu sa članovima: 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku; članom 22a Zakona o poreskoj administraciji i članom 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

Članom 84 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17) je opisana procedura dostavljanja rješenja (Ako primalac nije pronađen na adresi, na kojoj je trebalo da mu bude izvršeno dostavljanje, ni u drugom pokušaju ili odbije da primi pismeno, dostavljač će o tome sačiniti pisanu zabilješku i ostaviti obavještenje. U obavještenju se naznačavaju podaci o pismenu i mjestu gdje primalac može da primi to pismeno. Smatraće se da je dostavljanje izvršeno istekom roka od sedam dana od dana ostavljanja obavještenja).

Članom 87 istoga zakona je predviđeno da, ako dostavljanje nije bilo moguće izvršiti na gore opisani način ili se radi o većem broju lica koja javnopravnom organu nijesu poznata, a dostavljanje na drugi način nije bilo moguće ili odgovarajuće, kao i u drugim zakonom propisanim slučajevima, dostavljanje će se izvršiti javnim obavještavanjem (objavljivanjem pismena na internet stranici javnopravnog organa, portalu elektronske uprave, oglasnoj tabli organa, objavljivanjem pismena u dnevnim novinama). Dostavljanje javnim obavještavanjem smatra se izvršenim po isteku roka od 10 dana od dana objavljivanja pismena.

Član 80 istoga zakona predviđa da, kada stranka ili njen zakonski zastupnik u toku upravnog postupka promijene svoje prebivalište ili boravište, odnosno sjedište, dužni su da o tome odmah obavijeste javnopravni organ koji vodi upravni postupak. Ako stranka ili njen zakonski zastupnik to ne učine, a ovlašćeno službeno lice ili drugi službenik u javnopravnom organu ne može da stupi sa njima u kontakt, dostavljanje pismena stranci, odnosno njenom zakonskom zastupniku vrši se javnim obavještavanjem.

Članom 22a Zakona o poreskoj administraciji ("Sl. list RCG", br. 65/01, 80/04, 29/05, "Sl. list CG", br. 73/10, 20/11, 28/12, 8/15, 47/17, 52/19) propisano je da se dostavljanje poreskog akta fizičkom licu, vrši na adresu njegovog prebivališta, odnosno boravišta, koja je upisana kod organa državne uprave nadležnog za vođenje registra prebivališta ili boravišta ili na adresu koja je zabilježena na prijavi za registraciju ili na poslednjoj poreskoj prijavi. U istom članu se dalje navodi da, ako je poreski obveznik fizičko lice, uključujući i preduzetnika, poreski akt se smatra dostavljenim i kada se uruči punoljetnom članu njegovog domaćinstva.

Članom 4 Zakona o porezu na nepokretnosti ("Sl. list CG", br. 25/19) propisano je da, ako je vlasnik nepokretnosti nepoznat, nije određen ili je preminuo, odnosno, prestao da postoji, obveznik poreza na nepokretnosti je korisnik te nepokretnosti.

Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

Revizijom je utvrđeno da su pravna i fizička lica u 2019. godini zadužena iznosom od 190.940,36€, od čega se na pravna lica odnosi iznos od 38.278,01€, a ostatak u iznosu od 152.662,35€ na fizička lica. Takođe je utvrđeno, da ukupno stanje duga po osnovu poreza na nepokretnosti, za pravna i fizička lica (zemljište i

građevinski objekti) na dan 31.12.2019. godine iznosi 816.365,59€, što predstavlja uvećanje za 36.459,38€ u odnosu na 31.12.2018. godine. Od ukupnog duga, na fizička lica se odnosi 787.499,21€ (za zemljište 539.467,90€, a za objekte 248.031,31€), a na pravna lica iznos od 28.866,38€ (ukupno za zemljište i za objekte).
Revizijom je utvrđeno da je, Odjeljenje lokalnih javnih prihoda sprovodilo postupke prinudne naplate poreskih potraživanja za pravna lica, donoseći rješenja o prinudnoj naplati poreskih obaveza.
Međutim, zbog neažurnosti u naplati potraživanja, u toku 2019. godine izvršen je otpis potraživanja u iznosu od 34.600,61€ (21.708,01€ za zemljište i 12.892,40€ za objekte). Otpis je izvršen na zahtjev poreskih obveznika zbog zastarjelosti potraživanja. Zahtjevima su tražili da im se izvrši otpis potraživanja u skladu sa članom 101 Zakona o poreskoj administraciji, na osnovu koga pravo na naplatu zastarijeva u roku od 5 godina od isteka godine u kojoj je porez utvrđen. U Izvještaju o radu sekretarijata se navodi da je takvih zahtjeva bilo 139 za zemljište i 112 za stambene objekte.

Preporuka: Opština treba da, u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji, preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima.

Prirez porezu na dohodak fizičkih lica planiran je u iznosu od 50.000,00€, a realizovan je u iznosu od 46.766,13€, odnosno 93,53%. Prirez porezu na dohodak fizičkih lica plaća se na osnovu Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica („Sl. List CG“-opštinski propisi, br. 38/03). Osnovica za obračun ovog prihoda je porez na dohodak fizičkih lica ostvaren po osnovu: ličnih primanja, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava i kapitala. Stopa prireza shodno pomenutoj odluci iznosi 13% od poreske osnovice.
Poreski obveznik je dužan da prirez obračuna i plati istovremeno sa uplatom poreza na dohodak fizičkih lica. Prirez se uplaćuje na odgovarajući uplatni račun budžeta opštine. Obračun prireza vrši se na obrascu OPP-ND opštinski prirez porezu na dohodak, čiji oblik i sadržinu propisuje poreski organ opštine. Obrazac se dostavlja nadležnom poreskom organu opštine istog dana kada se vrši uplata prireza.

Revizijom je utvrđeno da Opština **ne vodi** poresko knjigovodstvo za prirez porezu na dohodak fizičkih lica, a prihod se evidentira u Glavnoj knjizi trezora zbirno, na osnovu uplata na žiro račun lokalnih prihoda budžeta opštine, shodno Naredbi o načinu naplate javnih prihoda.

Takse
Prihodi od taksa prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2019		
			Plan prihoda	Realizacija prihoda	% realizacije
713		**Takse**	**16.000,00**	**11.697,51**	**73,11%**
	71312	Lokalne administrativne takse	3.000,00	2.939,50	**97,98%**
	7135	Lokalne komunalne takse	13.000,00	8.758,01	**67,37%**

Primici po osnovu lokalnih administrativnih taksi su realizovani u iznosu od 2.939,50 €, odnosno 97,98% u odnosu na plan. Opština je navedene prihode naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim administrativnim taksama („Sl. list CG-Opštinski propisi“, br. 1/14). Pomenutom odlukom su propisane lokalne administrativne takse za spise i radnje pred organima lokalne uprave, u visini utvrđenoj tarifom lokalnih administrativnih taksi.

Primici od lokalnih komunalnih taksi realizovani su u iznosu od 8.758,01€, odnosno 67,37% u odnosu na planirane (13.000,00€). Opština je navedene prihode naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim komunalnim taksama („Sl. list CG” - Opštinski propisi br. 12/16). Navedenom odlukom su propisane lokalne komunalne takse za obveznike takse, odnosno za korisnike prava, predmeta i usluga za čije je korišćenje propisano plaćanje takse.

Revizijom je utvrđeno da opština **ne vodi** poresko knjigovodstvo za prihode od lokalnih komunalnih taksi a prihod se evidentira u Glavnoj knjizi trezora zbirno, na osnovu uplata na žiro račun lokalnih prihoda budžeta opštine, shodno Naredbi o načinu naplate javnih prihoda.

Naknade

Naknade od sopstvenih prihoda su ostvarene u iznosu od 22.057,23€, ili 129,75% u odnosu na planirane i prikazane su u tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2019		
			Plan prihoda	Realizacija prihoda	% realizacije
714		**Naknade**	**17.000,00**	**22.057,23**	**129,75%**
	7146	Naknada za uređenje i izgradnju građevinskog zemljišta	5.000,00	5.336,00	106,72%
	7148	Naknade za puteve	12.000,00	16.721,23	139,34%

Naknada za uređenje i izgradnju građevinskog zemljišta planirana je u iznosu od 5.000,00€ a ostvarena u iznosu od 5.336,00€ ili 106,72% od planiranog iznosa. Opština je ovaj prihod ostvarila shodno Odluci o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta ("Sl. list CG - opštinski propisi", br. 02/16), kojom su utvrđena mjerila i kriterijumi za utvrđivanje visine, kao i uslovi, način, rokovi i postupak plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta. Naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta plaća investitor.

Naknada se utvrđuje u zavisnosti od: stepena opremljenosti građevinskog zemljišta, prosječnih troškova komunalnog opremanja i učešća investotora u komunalnom opremanju. Na kraju 2019. godine nije bilo neizmirenih obaveza po osnovu ove naknade. Ostvareni prihod, u iznosu od 5.336,00€ odnosi se na uplatu investitora – pravnog lica, koji je izmirio svoju obavezu po tom osnovu.

Naknade za puteve ostvarene su u 2019. godini u iznosu od 16.271,23€ ili 139,34% u odnosu na plan. Naknade za puteve odnose se na prihode po osnovu naknada za postavljene vodovode i cjevovode, električne, telefonske i druge vodove. Ovi prihodi su ostvareni u skladu sa Odlukom o naknadi za korišćenje opštinskih puteva (“Sl. list CG” br. 30/13 i 24/18) kojom je utvrđena visina naknade za sva pravna i fizička lica koja koriste putno zemljište po nekom od osnova predviđenih odlukom.

Opština **ne vodi** poresko knjigovodstvo po osnovu naknada za puteve, a prihod se evidentira u Glavnoj knjizi trezora zbirno, na osnovu uplata na žiro račun lokalnih prihoda budžeta opštine, shodno Naredbi o načinu naplate javnih prihoda.

Ostali prihodi

Ostali prihodi su planirani u iznosu od 46.200,00€, a ostvareni su u iznosu od 47.310,19€, odnosno 102,40% u odnosu na plan i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2019		
			Plan prihoda	Realizacija prihoda	% realizacije
715		**Ostali prihodi**	**46.200,00**	**47.310,19**	**102,40%**
	7152	**Novčane kazne i oduzete imovinske koristi**	1.000,00	55,50	**5,55%**
	71523	Novčane kazne izrečene u prekršajnom i drugom postupku	500,00	0,00	**0,00%**
	71525	Prihodi od kamata za neblagovremeno plaćene obaveze	500,00	55,50	**11,10%**
	7153	**Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti**	45.000,00	47.249,69	**105,00%**
	71531	Prihodi od djelatnosti organa	45.000,00	47.249,69	**105,00%**
	7155	**Ostali prihodi**	200,00	5,00	**2,50%**
	7155	Ostali prihodi	200,00	5,00	**2,50%**

U sastavu ostalih prihoda prikazani su prihodi koje organi ostvare vršenjem svoje djelatnosti u iznosu od 47.249,69€.

Revizijom je utvrđeno da su na ovom računu evidentirani i prihodi koje je trebalo knjižiti na drugim računima.

Prihod od Doo "Komunalno" i Doo "Vodovod" po osnovu vraćanja pozajmica (otplate duga ovih društava, po Protokolu o reprogramu poreskog duga), u iznosu od 21.940,22€ **trebalo je knjižiti** na računu 7312 - Primici od otplate kredita datih javnim preduzećima.
Prihode od prinudne naplate, u iznosu od 7.408,00€ **trebalo je knjižiti** na računu 7155 – Ostali prihodi – sredstva prinudne naplate.
Prihod po osnovu zakupa u iznosu od 4.910,00€, **trebalo je knjižiti** na računu 7151 – Prihodi od kapitala – renta.
Na taj način je račun 7153 - Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti nerealno uvećan za **34.258,22€,** a navedeni računi umanjeni za taj iznos.

Preporuka: Opština treba da vrši evidentiranje prihoda na računima propisanim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Rezime nepravilnosti i preporuka kod revizije tekućih - sopstvenih prihoda

Nepravilnosti:

- Pravilnikom o sistematizaciji o ovom odjeljenju sistematizovano je 8, a popunjena su 4 radna mjesta. Iz tabele se vidi da nije sistematizovano radno mjesto poreskog inspektora, koje je veoma važno u postupku kontrole i naplate prihoda;
- U toku 2019. godine, na zahtjev poreskih obveznika, izvršen je otpis potraživanja (zbog zastarjelosti) u iznosu od 34.600,61€ (21.708,01€ za zemljište i 12.892,40€ za objekte);
- Revizijom je utvrđeno da Opština ne vodi poresko knjigovodstvo za prihode po osnovu: prireza porezu na dohodak fizičkih lica, lokalnih komunalnih taksa i naknada, a prihodi se evidentiraju u Glavnoj knjizi trezora zbirno, na osnovu uplata na žiro račun lokalnih prihoda budžeta opštine, shodno Naredbi o načinu naplate javnih prihoda.
- Na računu 7153 - Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti knjiženi su prihodi u iznosu od za 34.258,22€, koje je trebalo evidentirati na drugim kontima.

Preporuke:

- **Preporučuje se Opštini da izvrši popunu, nepopunjenih radnih mjesta u Odjeljenju lokalnih javnih prihoda. Posebno je važno sistematizovati i popuniti radno mjesto-poreski inspektor II, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda;**
- **Opština treba da, u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji, preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima.**
- **Opština treba da posjeduje softver za vođenje evidencije prihoda po osnovu: prireza porezu na dohodak fizičkih lica, lokalnih komunalnih taksa i naknada;**
- **Opština treba da vrši evidentiranje prihoda na računima propisanim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.**

2. Opština Berane

Utvrđivanje, kontrolu i naplatu dijela sopstvenih prihoda vrši Uprava za naplatu lokalnih javnih prihoda. Sopstveni prihodi Opštine koji podliježu kontroli ove Uprave su: porez na nepokretnosti, prirez porezu na dohodak fizičkih lica, lokalne komunalne takse i naknade. Ostali sopstveni prihodi opštine u nadležnosti su drugih organa lokalne uprave.
Utvrđivanje obaveze po osnovu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u nadležnosti je Sekretarijata za planiranje i uređenje prostora, a prihodi od prodaje imovine i zakupa građevinskog zemljišta u nadležnosti Direkcije za imovinu Opštine Berane.
Uprava za naplatu lokalnih javnih prihoda sastoji se iz dvije organizacione jedinice (dva odjeljenja) i to:

- odjeljenja za utvrđivanje lokalnih javnih prihoda i
- odjeljenja za naplatu lokalnih javnih prihoda i inspekcijski nadzor.

Sistematizacija poslova i broj izvršilaca predviđenih pravilnikom unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Uprave za naplatu lokalnih javnih prihoda, prikazani su u sljedećoj tabeli:

Sistematizacija poslova u Upravi za naplatu lokalnih javnih prihoda

		Broj izvršilaca	
Red. br.	**Zvanje – radno mjesto**	**Predviđeno pravilnikom**	**Popunjeno**
1	Direktor	1	1
2	Samostalni referent-tehnički sekretar	1	
Odjeljenje za utvrđivanje lokalnih javnih prihoda			
3	Šef odjeljenja	1	1
4	Samostalni savjetnik I za utvrđivanje lokalnih javnih prihoda (poreza, prireza, taksi i naknada)	1	1
5	Samostalni savjetnik I za utvrđivanje poreza na nepokretnosti	1	1
6	Samostalni savjetnik II za utvrđivanje poreza na nepokretnosti	2	2
6a	Samostalni savjetnik III za utvrđivanje lokalnih javnih prihoda (poreza, prireza, taksi I naknada)	1	1
7	Savjetnik I za utvrđivanje lokalnih javnih prihoda (poreza, prireza, taksi i naknada)	1	1
Odjeljenje za naplatu lokalnih javnih prihoda i inspekcijski nadzor			
8	Šef odjeljenja	1	1
9	Samostalni savjetnik I za naplatu lokalnih javnih prihoda	2	2
	Samostalni savjetnik III za naplatu lokalnih javnih prihoda	1	
10	Savjetnik I za naplatu lokalnih javnih prihoda	3	3
11	Savjetnik III za naplatu lokalnih javnih prihoda	1	
12	Samostalni referent	4	3
13	Poreski inspektor II	2	
14	Savjetnik I za inspekcijski nadzor	1	1
	UKUPNO IZVRŠILACA	**24**	**18**

U upravi za naplatu lokalnih javnih prihoda sistematizovano je 24 radno mjesto (uključujući i direktora), a u 2019. godini je bilo popunjeno 18 radnih mjesta. U 2020. godini popunjeno je jedno radno mjesto – poreski inspektor II.

Preporuka: Preporučuje se Opštini Berane da izvrši popunu, nepopunjenih radnih mjesta u Upravi za naplatu lokalnih javnih prihoda. Posebno je važno popuniti radno mjesto-poreski inspektor II, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda.

Uprava za naplatu lokalnih javnih prihoda posjeduje Softver za utvrđivanje i naplatu prihoda za porez na nepokretnosti kao i posebne softvere za: utvrđivanje, naplatu i kontrolu prireza porezu na dohodak fizičkih lica, naknade za korišćenje putnog zemljišta i lokalnih komunalnih taksi.

Primici

U Odluci o završnom računu Budžeta Opštine Berane za 2019. godinu ("Sl. list CG - opštinski propisi", br. 42/20) prikazani su primici u ukupnom iznosu od 10.284.287,76€. Tekući prihodi budžeta (sopstveni i ustupljeni) su ostvareni u iznosu od 5.393.540,22€, odnosno 86,84% u odnosu na planirane, kao što je prikazano u sljedećoj tabeli:

Opština Berane							
Ekonomska klasifikacija				Opis	Budžet 2019		
					Plan prihoda	Realizacija prihoda	% realizacije
7				PRIMICI	6.211.000,00	5.393.540,22	86,84%
	71			TEKUĆI PRIHODI	6.211.000,00	5.393.540,22	86,84%
		711		Porezi	3.465.500,00	3.308.467,40	95,47%
		713		Takse	55.000,00	36.786,48	66,88%
		714		Naknade	2.295.000,00	1.866.972,62	81,35%
		715		Ostali prihodi	395.500,00	181.313,72	45,84%

U tekućim prihodima najznačajnija stavka su prihodi po osnovu **poreza** koji su ostvareni u iznosu od 3.308.467,40€, odnosno 95,47% u odnosu na planirane (3.465.500,00€).

Tekući – sopstveni prihodi ostvareni su u iznosu od 2.074.336,12, odnosno 80,79% u odnosu na planirane (2.567.500,00€) i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija				Opis	Budžet 2019		
					Plan prihoda	Realizacija prihoda	% realizacije
7				PRIMICI	2.567.500,00	2.074.336,12	80,79%
	71			TEKUĆI PRIHODI	2.567.500,00	2.074.336,12	80,79%
		711		Porezi	850.000,00	878.943,88	103,41%
			7113	Porez na imovinu	450.000,00	451.798,44	100,40%
			71131	Porez na nepokretnosti	450.000,00	451.798,44	100,40%
			7117	Lokalni porezi	400.000,00	427.145,44	106,79%
			71175	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	400.000,00	427.145,44	106,79%
		713		Takse	55.000,00	36.786,48	66,88%
			71312	Lokalne administrativne takse	35.000,00	29.517,78	84,34%
			7135	Lokalne komunalne takse	20.000,00	7.268,70	36,34%
		714		Naknade	1.267.000,00	977.292,04	77,13%
			7146	Naknada za uređenje i izgradnju građevinskog zemljišta	60.000,00	60.682,55	101,14%
			7148	Naknade za puteve	907.000,00	711.702,26	78,47%
			7149	Ostale naknade - prihod od zakupa	300.000,00	204.907,23	68,30%
		715		Ostali prihodi	395.500,00	181.313,72	45,84%
			7152	Novčane kazne i oduzete imovinske koristi	5.500,00	4.310,19	78,37%
			71523	Novčane kazne izrečene u prekršajnom i drugom postupku	4.000,00	2.767,21	69,18%
			71525	Prihodi od kamata za neblagovremeno plaćene obaveze	1.500,00	1.542,98	102,87%
			7153	Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti	30.000,00	16.649,45	55,50%
			71531	Prihodi od djelatnosti organa	30.000,00	16.649,45	55,50%
			7155	Ostali prihodi	360.000,00	160.354,08	44,54%
			7155	Ostali prihodi	360.000,00	160.354,08	44,54%

Tekući - sopstveni prihodi (2.074.336,12€), u ukupnim tekućim – sopstvenim i ustupljenim prihodima (5.393.540,22€) učestvuju sa 38,46%, a u ukupnim primicima (10.284.287,76€) sa 20,17%.

Porezi

Porez na nepokretnosti

Porez na nepokretnosti planiran je u iznosu od 450.000,00€ a ostvaren u iznosu od 451.798,44€, ili sa 100,40%. Opština Berane je u 2019. godini donosila rješenja i vršila naplatu poreza na nepokretnosti, u skladu sa Odlukom o porezu na nepokretnosti („Sl. list CG“- Opštinski propisi, br. 19/16). Obavezom za porez na nepokretnosti, zaduženi su vlasnici građevinskih objekta (objekti za stanovanje, poslovni objekti, stambeno-

poslovni objekti i posebni dijelovi stambenih zgrada) i zemljišta (građevinsko, poljoprivredno, šumsko i drugo zemljište).

U Softveru Uprave za naplatu lokalnih prihoda vode se analitičke kartice za svakog poreskog obveznika posebno i isti omogućava sumarni pregled poreskih obveznika, prethodni dug, tekuće promjene duga, uplate tokom godine, obračunati porez, kao i stanje duga na 31.12.2019. godine.
Uprava za naplatu lokalnih prihoda donosi posebno rješenja o zaduženju fizičkim licima za zemljište, a posebno za objekte. Pravnim licima se jednim rješenjem utvrđuje obaveza za zemljište i za objekte.
Tako se vrši i evidentiranje naplate. Na taj način se mogu dobiti izvještaji za fizička lica, posebno za zemljište, a posebno za objekte. Za pravna lica se dobijaju izvještaji sa zbirnim iznosom obaveza za zemljište i objekte.
Softver ne daje mogućnost evidentiranja i razdvajanja plaćenih obaveza u tekućoj godini, za prethodne godine, od obaveza plaćenih u tekućoj godini za tu godinu. Takvi podaci se dobijaju ručnom evidencijom.

Preporuka: Preporučuje se Opštini da unaprijediti Softver za utvrđivanje i naplatu lokalnih prihoda, na način što će za pravna lica odvojiti zaduženje i evidenciju za zemljište, od zaduženja i evidencije za objekte, kao i da se omogući razdvajanje evidencije uplata, u tekućoj godini za prethodne godine, od uplata u tekućoj godini za tu godinu.

Porez na nepokretnosti-pravna lica

Ukupno zaduženje, naplata, stanje duga i broj obveznika, za pravna lica po osnovu poreza na nepokretnosti prikazano je u sljedećoj tabeli:

Porez na nepokretnosti	Broj obveznika	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz preth. god. naplaćeni u 2019. god.	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Saldo na 31.12.2019. godine
Pravna lica-objekti i zemljište	110	130.862,50	147.601,60	31.168,80	110.507,56	141.676,36	136.787,74

U 2019. godini broj pravnih lica, obveznika poreza na nepokretnosti iznosio je 110. Njihovo ukupno zaduženje (za zemljište i objekte) iznosilo je 147.601,60€ za tu godinu. U 2019. godinu, prenesen je dug iz ranijih godina u iznosu od 130.862,50€. Ukupno naplaćeni iznos ovog poreza od pravnih lica za 2019. godinu iznosio je 141.676,36€ (31.168,80€ naplaćeno za prethodne godine i 110.507,56€ za 2019. godinu). Na taj način stanje duga u 2019. godini je uvećano za 5.925,24€ (136.787,74€ – 130.862,50€ = 5.925,24€). Pregled velikih dužnika poreza na nepokretnosti za pravna lica na 31.12.2019. godine, prikazan je u sljedećoj tabeli:

	Veliki dužnici poreza na nepokretnosti-pravna lica						
R. br	Naziv firme	Saldo na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godine	Napl. u 2019. za preth. god.	Naplaćeno u 2019. za 2019. godinu	Ukupno naplaćeno u 2019. godini	Saldo na 31.12.2019. godine
1.	"Tehnostar" DOO	16.015,91	3.359,89			0,00	19.375,80
2.	"Frigo Bell"AD	11.405,87	1.014,02	4.642,78		4.642,78	7.777,11
3.	"Poljoprivreda i Šumarstvo" AD	6.238,03	2.395,64	6.238,03		6.238,03	2.395,64
4.	"Polieks"AD	5.192,64	6.918,71	5.192,64	3.700,00	8.892,64	3.218,71
5.	"R.B.A. Modus" DOO	3.660,33	595,21	3.660,33		3.660,33	595,21
6.	"Izgradnja GP" DOO	3.616,65	2.066,66	1.654,16		1.654,16	4.029,15
	UKUPNO	46.129,43	16.350,13	21.387,94	3.700,00	25.087,94	37.391,62

Šest pravnih lica (većih dužnika) na kraju 2019. godine ima dug u iznosu od 37.391,62€. U 2019. godini naplaćeno je 25.087,94€, dok je zaduženje iznosilo 16.129,43€, a preneseni dug iz prethodnih godina je iznosio 46.129,43€.

Porez na nepokretnosti-fizička lica

Broj fizičkih lica-obveznika za porez na nepokretnosti za objekte, u 2019. godini iznosio je 16.324.

Pregled zaduženja i naplate poreza na nepokretnosti za fizička lica - **objekti**, prikazan je u sljedećoj tabeli:

Porez na nepokretnosti	Broj obveznika	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz preth. god. naplaćeni u 2019. god.	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Saldo na 31.12.2019. godine
Fizička lica-objekti	16.324	1.488.961,40	403.094,57	132.918,57	104.436,03	237.354,60	1.654.701,37

Nenaplaćeno potraživanje iz ranijih godina, preneseno u 2019. godinu, po ovom osnovu iznosilo je 1.488.961,40€. Fizička lica su za objekte zadužena, u 2019. godini, sa 403.094,57€ poreza, a u istoj godini je od njih naplaćeno 237.354,60€ (132.918,57€ za prethodne i 104.436,03€ za 2019. godinu). Na kraju 2019. godine ostalo je nenaplaćeno potraživanje po ovom osnovu u iznosu od 1.654.701,37€, koje je uvećano u odnosu na potraživanje na početku godine za 165.739,97€.

Za porez na nepokretnosti za fizička lica - zemljište broj obveznika u 2019. godini je iznosio 14.092.

Pregled zaduženja i naplate poreza na nepokretnosti za fizička lica-**zemljište**, prikazan je u sljedećoj tabeli:

Porez na nepokretnosti	Broj obveznika	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz preth. god. naplaćeni u 2019. god.	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Saldo na 31.12.2019. godine
Fizička lica-zemljište	14.092	703.145,34	171.325,82	43.763,18	29.031,40	72.794,58	801.676,58

Zaduženje fizičkih lica po ovom osnovu, iznosilo je 171.325,82€, preneseno potraživanje iz ranijih godina 703.145,34€, naplata 72.794,58€ (43.763,18€ za prethodne i 29.031,40€ za 2019. godinu), dok je na kraju godine ostao nenaplaćen iznos od 801.676,58€, koji je uvećan u odnosu na nenaplaćeni iznos na početku godine za 98.531,24€.

Pregled obaveza, zaduženja i uplata po osnovu poreza na nepokretnosti zbirno za pravna i fizička lica, prikazan je u sljedećoj tabeli:

Zaduženje i naplata po osnovu poreza na nepokretnosti, zbirno za pravna i fizička lica za 2019. godinu							
Porez na nepokretnosti	Broj obveznika	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz preth. god. naplaćeni u 2019. god.	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Saldo na 31.12.2019. godine
Pravna lica-objekti i zemljište	110	130.862,50	147.601,60	31.168,80	110.507,56	141.676,36	136.787,74
Fizička lica-objekti	16.324	1.488.961,40	403.094,57	132.918,57	104.436,03	237.354,60	1.654.701,37
Fizička lica-zemljište	14.092	703.145,34	171.325,82	43.763,18	29.031,40	72.794,58	801.676,58
Ukupno	30.526	2.322.969,24	722.021,99	207.850,55	243.974,99	451.825,54	2.593.165,69

Ukupan broj poreskih obveznika po osnovu poreza na nepokretnosti (fizička i pravna lica) na kraju 2019. godine iznosio je 30.526. Od ukupno donesenih rješenja (30.526), obveznicima je dostavljeno 25.922 rješenja, dok 4.604 nije dostavljeno.

Oko 1.500 je ispod 0.50€ i nije uručeno zbog ekonomičnosti, a ista se uručuju svake četvrte godine kako bi se izbjeglo zastarijevanje potraživanja. Od preostalih 3.104 rješenja, jedan dio nije uručen iz razloga što su donesena za nepokretnosti koje ne postoje, a nalaze se u bazi (porušeni objekti, prodati objekti a nijesu izbrisani sa imena prethodnih vlasnika, imovina se vodi na lica koja su preminula i dr.). Jedan dio rješenja nije uručen iz razloga što adrese obveznika nijesu potpune, odnosno što su nepoznate. Navedeni razlozi nijesu u skladu sa članovima: 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku; članom 22a Zakona o poreskoj administraciji i članom 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

Članom 87 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17) je predviđeno da, ako se radi o većem broju lica koja javnopravnom organu nijesu poznata, a dostavljanje na drugi način nije bilo moguće ili odgovarajuće, kao i u drugim zakonom propisanim slučajevima, dostavljanje će se izvršiti javnim obavještavanjem (objavljivanjem pismena na internet stranici javnopravnog organa, portalu elektronske uprave, oglasnoj tabli organa, a može i objavljivanjem pismena u dnevnim novinama).

Dostavljanje javnim obavještavanjem smatra se izvršenim po isteku roka od 10 dana od dana objavljivanja pismena.

Član 80 istoga zakona predviđa da, kada stranka ili njen zakonski zastupnik u toku upravnog postupka promijene svoje prebivalište ili boravište, odnosno sjedište, dužni su da o tome odmah obavijeste javnopravni

organ koji vodi upravni postupak. Ako stranka ili njen zakonski zastupnik to ne učine, a ovlašćeno službeno lice ili drugi službenik u javnopravnom organu ne može da stupi sa njima u kontakt, dostavljanje pismena stranci, odnosno njenom zakonskom zastupniku vrši se javnim obavještavanjem.

Članom 22a Zakona o poreskoj administraciji ("Sl. list RCG", br. 65/01, 80/04, 29/05, "Sl. list CG", br. 73/10, 20/11, 28/12, 8/15, 47/17, 52/19) propisano je da se dostavljanje poreskog akta fizičkom licu, vrši na adresu njegovog prebivališta, odnosno boravišta, koja je upisana kod organa državne uprave nadležnog za vođenje registra prebivališta ili boravišta ili na adresu koja je zabilježena na prijavi za registraciju ili na poslednjoj poreskoj prijavi.

Članom 4 Zakona o porezu na nepokretnosti ("Sl. list CG", br. 25/19) propisano je da, ako je vlasnik nepokretnosti nepoznat, nije određen ili je preminuo, odnosno, prestao da postoji, obveznik poreza na nepokretnosti je korisnik te nepokretnosti.

Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

Revizijom je utvrđeno da su pravna i fizička lica u 2019. godini zadužena iznosom od 722.021,99€, od čega se na pravna lica odnosi iznos od 147.601,60€, a ostatak u iznosu od 574.420,39€ na fizička lica. Takođe je utvrđeno, da ukupno stanje duga po osnovu poreza na nepokretnosti, za pravna i fizička lica (zemljište i građevinski objekti) na dan 31.12.2019. godine iznosi 2.593.165,69€, što predstavlja uvećanje za 270.196,45€ u odnosu na 31.12.2018. godine. Od ukupnog duga za porez na nepokretnosti u iznosu od 2.593.165,69€, na fizička lica se odnosi 2.456.377,95€ (za zemljište 801.676,58€, a za objekte 1.654.701,37€), a na pravna lica iznos od 136.787,74€ (ukupno za zemljište i za objekte).

Prinudna naplata

Članom 56 Zakona o poreskoj administraciji propisano je da se postupak prinudne naplate preduzima kada poreski obveznik porezu obavezu nije platio prilikom podnošenja poreske prijave, odnosno kada je poresko rješenje postalo izvršno. Revizijom je utvrđeno da je, Uprava za naplatu lokalnih prihoda sprovodila postupke prinudne naplate poreskih potraživanja za pravna i fizička lica, donoseći zaključke i rješenja o prinudnoj naplati poreskih obaveza, kao i upis hipoteke na imovinu poreskog obveznika. Broj rješenja o prinudnoj naplati, iznos zaduženja i naplaćeni iznos prikazani su u tabeli:

Prinudna naplata poreza na nepokretnosti u 2019. godini			
Obveznici	Broj donesenih rješenja o prinudnoj naplati	Zaduženje po rješenjima o prinudnoj naplati	Naplaćeno po rješenjima o prinudnoj naplati u 2019. godini
Pravna lica-objekti i zemljište	71	175.205,08	
Fizička lica-objekti i zemljište	15.864	2.114.742,63	
Ukupno	15.935	2.289.947,71	207.830,55

Za pravna lica je doneseno 71 rješenje o prinudnoj naplati sa ukupnim zaduženjem 175.205,08€, a za fizička lica 15.864 rješenja sa zaduženjem od 2.114.742.63€. Ukupno zaduženje po ovim rješenjima iznosi 2.289.947,71€, a naplaćeno je 207.830,55€.

Preporuka: Opština treba da u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima. Takođe, u skladu sa čl. 333 i 335 Zakona o svojinsko pravnim odnosima treba obavijestiti hipotekarne dužnike o početku namirenja potraživanja, vansudskom ili sudskom prodajom nepokretnosti opterećene hipotekom, u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbeđenju.

Prirez porezu na dohodak fizičkih lica planiran je u iznosu od 400.000,00 €, a realizovan je u iznosu od 427.145,44€, odnosno 106,79%. Prirez porezu na dohodak fizičkih lica plaća se na osnovu Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica („Sl. List CG“-opštinski propisi, br. 38/03 i 6/08). Osnovica za obračun ovog prihoda je porez na dohodak fizičkih lica ostvaren po osnovu: ličnih primanja, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava i kapitala. Stopa prireza shodno pomenutoj odluci iznosi 13% od poreske osnovice. Po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica opština je ostvarila prihode u većem iznosu u odnosu na planirane za 6,79%.

Pirez se obračunava i plaća istovremeno sa uplatom poreza na dohodak fizičkih lica po osnovu: ličnih primanja, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava i kapitala. Obračun se vrši na obrascu OPP-ND i dostavlja Upravi lokalnih javnih prihoda. Službenik uprave vrši prijem, obradu prijave i zadužuje obveznika po tom osnovu i vrši knjiženje izvršenih uplata.

Takse

Prihodi od taksa prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2019		
			Plan prihoda	Realizacija prihoda	% realizacije
713		Takse	55.000,00	36.786,48	66,88%
	71312	Lokalne administrativne takse	35.000,00	29.517,78	84,34%
	7135	Lokalne komunalne takse	20.000,00	7.268,70	36,34%

Primici po osnovu lokalnih administrativnih taksi su realizovani u iznosu od 29.517,78 €, odnosno 84,34% u odnosu na plan. Opština je navedene prihode naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim administrativnim taksama („Sl. list CG-Opštinski propisi“, br. 22/07).

Taksa se plaća u trenutku nastanka obaveze, ako Taksenom tarifom nije drugačije propisano, i to: za podneske u trenutku kada se predaju, a za zahtjeve date na zapisnik kada se zapisnik sastavi; za rješenja, dozvole i druge isprave u trenutku podnošenja zahtjeva za njihovo izdavanje; za upravne radnje u trenutku podnošenja zahtjeva za izvršenje tih radnji. Prihod se evidentira u Glavnoj knjizi trezora zbirno, na osnovu uplata na žiro račun lokalnih prihoda budžeta opštine, shodno Naredbi o načinu naplate javnih prihoda.

Primici od lokalnih komunalnih taksi realizovani su u iznosu od 7.268,70€, odnosno 36,34% u odnosu na planirane (20.000,00€). Po osnovu lokalnih komunalnih taksi Opština je ostvarila prihode u manjem iznosu u odnosu na planirane za 63,66%. Opština je navedene prihode naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim komunalnim taksama („Sl. list CG” - Opštinski propisi br. 13/07…39/18). Navedenom odlukom su propisane lokalne komunalne takse za obveznike takse, odnosno za korisnike prava, predmeta i usluga za čije je korišćenje propisano plaćanje takse. Na osnovu ove odluke u 2019 godini naplaćivane su lokalne komunalne takse za: korišćenje prostora na javnim površinama, korišćenje reklamnih panoa i bilborda i korišćenje vitrina radi izlaganja robe van poslovnih prostorija. Ostvareni prihod po ovom osnovu iznosio je 7.268,70€, a odnosi se na prihod od reklamnih panoa i bilborda u iznosu od 4.284,00€ i na prihode za postavljanje vitrina i tezgi i za ostale komunalne takse u iznosu od 2.984,70€.

Obaveze, zaduženja i uplate po posnovu lokalnih komunalnih taksi, za reklamne panoe i bilborde, u 2019. godini, dato je u sljedećoj tabeli:

		Reklamni panoi i bilbordi			
Stanje na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Naplaćeno u 2019. godini za prethodne godine	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplaćeno u 2019. godini	Stanje na 31.12.2019. godine
8.118,00	5.264,80	2.360,00	1.924,00	4.284,00	9.098,80

Ukupno zaduženje po osnovu lokalnih komunalnih taksi za reklamne panoe i bilborde u 2019. godini iznosilo je 5.264,80€, a naplaćeno je 4.284,00€. Nenaplaćeno potraživanje iz prethodnih godina iznosilo je 8.118,00€. Na kraju godine ostao je nenaplaćen iznos po ovom osnovu od 9.098,80€. Protiv 2 obveznika pokrenut je postupak prinudne naplate. Zaduženje po rješenjima o prinudnoj naplati iznosilo je 10.420,00€, a na ovaj način je naplaćeno 3.600,00€.

Preporuka: Opština treba da u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima.

Naknade

Naknade od sopstvenih prihoda su ostvarene u iznosu od 977.292,04€, ili 77,13% u odnosu na planirane i prikazane su u tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2019		
			Plan prihoda	Realizacija prihoda	% realizacije
714		**Naknade**	**1.267.000,00**	**977.292,04**	**77,13%**
	7146	Naknada za uređenje i izgradnju građevinskog zemljišta	60.000,00	60.682,55	101,14%
	7148	Naknade za puteve	907.000,00	711.702,26	78,47%
	7149	Ostale naknade	300.000,00	204.907,23	68,30%

Naknada za uređenje i izgradnju građevinskog zemljišta planirana je u iznosu od 60.000,00€ a ostvarena u iznosu od 60.682,55€ ili 101,14% od planiranog iznosa. Opština je ovaj prihod ostvarila shodno Odluci o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta ("Sl. list CG - opštinski propisi", br. 26/18), kojom su utvrđena mjerila i kriterijumi za utvrđivanje visine, kao i uslovi, način, rokovi i postupak plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta. Naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta plaća investitor. Naknada se utvrđuje u zavisnosti od: stepena opremljenosti građevinskog zemljišta, prosječnih troškova komunalnog opremanja i učešća investitora u komunalnom opremanju.

Obračun naknade vrši Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora. Sekretarijat vodi i registar obveznika po osnovu ove naknade. Na kraju 2019. godine nije bilo neizmirenih obaveza po ovom osnovu, iz razloga što investitor dobija građevinsku dozvolu nakon izvršene uplate naknade.
Uplate su vršene na uplatni račun, koji je otvoren za ovaj prihod, a knjiženje u službi opštinskog trezora. Za ovaj prihod se ne knjiži zaduženje obveznika, već samo uplata.

Preporuka: Preporučuje se Opštini da uspostavi pravilnu knjigovodstvenu evidenciju prihoda po osnovu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, odnosno da se zaduženje i naplata ovoga prihoda vodi u Upravi za naplatu lokalnih prihoda.

Naknade za puteve se odnose na prihode po osnovu: naknade za postavljene vodovode i cjevovode, naknade za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa opštinskog i nekategorisanog puta i naknade za postavljene natpise pored puta. Ovi prihodi su ostvareni u skladu sa Odlukom o opštinskim i nekategorisanim putevima (”Sl.list CG” - Opštinski propisi, br. 41/09 i 22/19) i Odlukom o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji opštine Berane (“Sl. list CG” br. 4/19 i 23/19) kojom je utvrđena visina naknade za sva pravna i fizička lica koja koriste putno zemljište po nekom od osnova predviđenih odlukom. Obaveze, zaduženja i naplata po osnovu naknade za korišćenje putnog zemljišta za 2019. godinu prikazani su u tabeli:

Naknade (vodovi, cjevovodi)					
Stanje na 31.12.2018. godine	**Zaduženje u 2019. godini**	**Naplaćeno u 2019. godini za prethodne godine**	**Naplaćeno za 2019. u 2019. godini**	**Ukupno naplaćeno u 2019. godini**	**Stanje na 31.12.2019. godine**
15.052,93	859.468,10	10.261,26	639.042,91	649.304,17	225.216,86
Naknade za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa opštinskog i nekategorisanog puta					
Stanje na 31.12.2018. godine	**Zaduženje u 2019. godini**	**Naplaćeno u 2019. godini za prethodne godine**	**Naplaćeno za 2019. u 2019. godini**	**Ukupno naplaćeno u 2019. godini**	**Stanje na 31.12.2019. godine**
74.412,00	69.384,56	21.303,19	38.669,07	59.972,26	83.824,30
Natpisi pored puta					
Stanje na 31.12.2018. godine	**Zaduženje u 2019. godini**	**Naplaćeno u 2019. godini za prethodne godine**	**Naplaćeno za 2019. u 2019. godini**	**Ukupno naplaćeno u 2019. godini**	**Stanje na 31.12.2019. godine**
1.415,99	3.010,24	1.060,72	1.399,11	2.459,83	1.966,40
Ukupno					
90.880,92	**931.862,90**	**32.625,17**	**679.111,09**	**711.736,26**	**311.007,56**

Ukupno zaduženje po osnovu naknade za puteve, za 2019. godinu, iznosilo je 931.862,90€, a naplaćeno je 711.736,26€. Nenaplaćeno potraživanje iz prethodnih godina iznosilo je 90.880,04€. Na kraju godine ostao je nenaplaćen iznos po ovom osnovu od 311.007,56€. Nenaplaćeno potraživanje je u 2019. godini uvećano za 220.126,64€.
Protiv obveznika, koji po ovom osnovu nijesu platili obaveze pokrenut je postupak prinudne naplate.
U sledećoj tabeli su prikazani podaci o broju donesenih rješenja, iznosu zaduženja po tim rješenjima i naplaćenom iznosu:

Prinudna naplata naknada za puteve u 2019. godini			
Obveznici	Broj donesenih rješenja o prinudnoj naplati	Zaduženje po rješenjima o prinudnoj naplati	Naplaćeno po rješenjima o prinudnoj naplati u 2019. godini
Naknade za puteve	213	616.762,20	598.037,17

Protiv 213 obveznika pokrenut je postupak prinudne naplate. Zaduženje po rješenjima o prinudnoj napalti iznosilo je 616.762,20€, a na ovaj način je naplaćeno 598.037,17€.

Preporuka: Opština treba da, u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji, preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima.

Ostale naknade su planirane u iznosu od 300.000,00€, a ostvarene su u iznosu od 204.907,23€, odnosno 68,30% u odnosu na plan. To se odnosi na prihode po osnovu zakupa za: privremene objekte, garaže i terase i ostale vrste zakupa (zakup prostorija koje koriste državni organi i druge vrste zakupa.
Prihodi po osnovu zakupa knjiženi su na računu 7149 – Ostale naknade, umjesto na računu 7151 – Prihodi od kapitala – renta. Na taj način, račun - ostale naknade su uvećane za 204.907,23€, a račun – prihodi od kapitala umanjen za taj iznos.

Preporuka: Preporučuje se Opštini da knjiženja prihoda vrši na tačno propisani račun, u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji za budžet Crne Gore i budžete opština.

Nenaplaćena potraživanja po osnovu zakupa na kraju 2019. godine (uključujući i potraživanja iz prethodnih godina) su iznosila 318.651,71€. Zaduženje po osnovu zakupa je iznosilo 207.171,81€, a naplaćeno je 204.907,43€. Zaduženje, po osnovu obaveza za zakup se vrši u Direkciji za imovinu a knjiženje u opštinskom trezoru. Služba ove direkcije je povezana sa softverom trezora i njeni službenici imaju pristup i uvid u knjiženja prihoda po osnovu zakupa.

Za prinudnu naplatu potraživanja pokrenuto je 15 postupaka, a vrijednost potraživanja po osnovu je iznosila 72.173,04€. O naplaćenim potraživanjima po ovom osnovu ne vodi se knjigovodstvena evidencija.

Preporuka: Opština treba da knjiženja prihoda vrši u skladu sa članom 8 Pravilnika o poreskom knjigovostvu, odnosno da se poresko knjigovodstvo zasniva na načelima tačnosti, urednosti i ažurnosti.

4. Ostali prihodi

Ostali prihodi su planirani u iznosu od 395.500,00€, a ostvareni u iznosu od 181.313,72€, odnosno 45,84% u odnosu na plan i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2019		
			Plan prihoda	Realizacija prihoda	% realizacije
715		**Ostali prihodi**	**395.500,00**	**181.313,72**	**45,84%**
	71523	Novčane kazne izrečene u prekršajnom i dr. postupku	4.000,00	2.767,21	**69,18%**
	71525	Prihodi od kamata za neblagovremeno plaćene obaveze	1.500,00	1.542,98	**102,87%**
	71531	Prihodi od djelatnosti organa	30.000,00	16.649,45	**55,50%**
	71551	Ostali prihodi	360.000,00	160.354,08	**44,54%**

Prihodi od novčanih kazni koje izriču jedinice lokalne samouprave planirani su u iznosu od 4.000,00€, a ostvareni u iznosu od 2.767,21€, odnosno 69,18% u odnosu na plan.
Prihodi od kamata za neblagovremeno plaćene obaveze su ostvareni u iznosu od 1.542,98€, odnosno sa 102,87%.
Prihodi koje organi ostvare vršenjem djelatnosti planirani su u iznosu 30.000,00€, a ostvareni su u iznosu od 16.649,45 ili sa 55,50%.
Prihodi koje organi ostvare vršenjem djelatnosti odnose se na prihode koje su ostvarili: Služba zaštite, u iznosu od 14.195,50€, po osnovu pregleda i servisiranja protivpožarnih uređaja i opreme i na prihode opštinskog bifea u iznosu 2.335,10€.
Prihodi opštinskog bifea, naplaćeni gotovinski u iznosu 2.335,10€, uplaćivani su na Glavni račun trezora, ali se o prometu gotovine ne vodi evidencija kroz Dnevnik blagajne.

Preporuka: Preporučuje se Opštini da u slučaju gotovinske uplate prihoda, vodi evidencija o prometu gotovine u Dnevniku blagajne.

71551 - Ostali prihodi su planirani u iznosu od 360.000,00€, a realizovani u iznosu od 160.354,08€ ili 44,54% u odnosu na plan.

Od ukupno ostvarenih prihoda po ovom osnovu, iznos od 147.280,97€ odnosi se na donacije zaposlenih u humanitarne svrhe. Uplate su izvršene na osnovu ugovora koje su donatori zaključili sa Opštinom Berane, da ostvarene razlike u zaradama uplate u humanitarne svrhe.

Ove prihode (iznos od 147.280,97€) je trebalo knjižiti na računu 7411 – Tekuće donacije. Na taj način je račun 71551 - Ostali prihodi uvećan, a račun 7411 – Tekuće donacije umanjen za taj iznos.

Preporuka:Preporučuje se Opštini da pravilno evidentira prihode, na tačno propisane račune, u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.

Nepravilnosti i nedostaci:

- U Upravi za naplatu lokalnih prihoda, sistematizovana su 24 radna mjesta, a u 2019. godini je bilo popunjeno 18. U 2020. godini popunjeno je jedno radno mjesto-poreski inspektor II;
- Obavezu za Naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, utvrđuje Sekretarijat za planiranje i uređenje prostora, a knjiženje se vrši u službi opštinskog trezora na podračunu, koji je otvoren za ovaj prihod, u sklopu Glavnog računa trezora. Za ovaj prihod se ne knjiži zaduženje obveznika, već samo uplata;
- Pravnim licima se jednim rješenjem utvrđuje poreska obaveza za zemljište i za objekte. Tako se dobijaju i izvještaji, sa zbirnim iznosom obaveza za zemljište i objekte;
- Softver ne daje mogućnost evidentiranja i razdvajanja plaćenih obaveza u tekućoj godini, za prethodne godine, od obaveza plaćenih u tekućoj godini za tu godinu. Takvi podaci se dobijaju ručnom evidencijom;
- U slučaju gotovinske naplate prihoda (opštinski bife) ne vodi se evidencija o prometu gotovine u Dnevniku blagajne;
- Jedan dio rješenja o porezu na nepokretnosti nije uručen iz razloga što adrese obveznika nijesu poznate;
- Prihodi po osnovu zakupa knjiženi su na računu 71489 – Ostale naknade, umjesto na računu 7151 – prihodi od kapitala – renta. Na taj način, račun Ostale naknade je uvećan za 204.907,23€, a račun Prihodi od kapitala umanjen za taj iznos;
- Za prinudnu naplatu potraživanja po osnovu zakupa pokrenuto je 15 postupaka, a vrijednost potraživanja po ovom osnovu je iznosila 72.173,04€. O naplaćenim potraživanjima ne vodi se knjigovodstvena evidencija.

Preporuke:

- **Preporučuje se Opštini da izvrši popunu, nepopunjenih radnih mjesta u Upravi za naplatu lokalnih javnih prihoda. Posebno je važno popuniti radno mjesto - poreski inspektor II, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda.**

- **Preporučuje se Opštini da uspostavi pravilnu knjigovodstvenu evidenciju prihoda po osnovu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (kao kod ostalih sopstvenih prihoda). U tom smislu naplata i evidencija ovoga prihoda treba da se vodi u Upravi za naplatu lokalnih prihoda.**

- **Preporučuje se Opštini da unaprijediti Softver za utvrđivanje i naplatu lokalnih prihoda, na način što će za pravna lica odvojiti zaduženje i evidenciju za zemljište, od zaduženja i evidencije za objekte. Takođe se preporučuje da se omogući razdvajanje evidencije uplata, u tekućoj godini za prethodne godine, od uplata u tekućoj godini za tu godinu.**

- **Preporuka: Opština treba da dostavlja rješenja o porezu na nepokretnosti u skladu sa članovima 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku; članom 22a Zakona o poreskoj administraciji i članom 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.**

- **Preporučuje se Opštini da knjiženja prihoda vrši na tačno propisani račun, u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji za budžet Crne Gore i budžete opština.**

- **Opština treba da u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima. Takođe, u skladu sa čl. 333 i 335 Zakona o svojinsko pravnim odnosima treba obavijestiti hipotekarne dužnike o početku namirenja potraživanja, vansudskom ili sudskom prodajom nepokretnosti opterećene hipotekom, u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbeđenju.**

- **Preporuka: Preporučuje se Opštini da knjiženja prihoda vrši u skladu sa članom 8 Pravilnika o poreskom knjigovostvu, odnosno da se poresko knjigovodstvo zasniva na načelima tačnosti, urednosti i ažurnosti.**

3. Opština Gusinje

U okviru Sekretarijata za privredu, razvoj i finansije, sistematizovano je 10 radnih mjesta a zaposleno je 4 službenika koji rade na poslovima utvrđivanja, naplate i kontrole javnih i lokalnih prihoda. Pregled sistematizovanih i zaposlenih službenika prikazan je u sljedećoj tabeli:

Red. broj	ime i Prezime	Naziv radnog mjesta	Broj izvršioca	Broj zaposlenih
1.	Rakib Radončić	Samostalni savjetnik I -za lokalne javne prihode	2	1
2.	Sead feratović	Samostalni savjetnik II - za poslove utvrđivanja kontrole i naplate javnih i lokalnih prihoda	2	1
3.	Huso Koljenović	Samostalni savjetnik III- za utvrđivanje i naplatu lokalnih javnih prihoda	2	1
4.		Poreski inspektor III - za utvrđivanje, kontrole i naplate lokalnih i javnih prihoda	2	
5.		Turistički inspektor III	1	
6.	Ferka Jarović	Saradnik I - za naplatu poreza	1	1
Ukupno:			**10**	**4**

Od sistematizovanih radnih mjesta upražnjeno je 5 radnih mjesta i to:

- Samostalni savjetnik I za lokalne javne prihode;
- Samostalni savjetnik II za poslove utvrđivanja, kontrole i naplate javnih i lokalnih prihoda;
- Samostalni savjetnik III za utvrđivanje i naplatu lokalnih i javnih prihoda
- **dva Poreska inspektora** III za utvrđivanje,kontrole i naplate lokalnih i javnih prihoda
- Turistički inspector III

Preporuka: Preporučuje se Opštini da izvrši popunu, nepopunjenih radnih mjesta u Upravi za naplatu lokalnih javnih prihoda. Posebno je važno popuniti radno mjesto - poreski inspektor III, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda.

Prihodi

U Odluci o završnom računu Budžeta Opštine Gusinje za 2019. godinu ("Sl. list CG - opštinski propisi", br. 42/20) prikazani su primici u ukupnom iznosu od 1.435.981,65€ odnosno 89,45% u odnosu na planirane (1.605.400,00€). Tekući prihodi budžeta (sopstveni i ustupljeni) su ostvareni u iznosu od 257.276,72€, odnosno 61,71% u odnosu na planirane (416.900,00€), kao što je prikazano u sljedećoj tabeli:

Opština Gusinje						
Ekonomska klasifikacija			*Opis*	*Budžet 2019*		
				Plan prihoda	*Realizacija prihoda*	*% realizacije*
7			*PRIMICI*	*1.605.400,00*	*1.435.981,65*	*89,45%*
	71		*TEKUĆI PRIHODI*	*416.900,00*	*257.276,72*	*61,71%*
		711	*Porezi*	*204.350,00*	*181.202,87*	*88,67%*
		713	*Takse*	*29.000,00*	*11.974,74*	*41,29%*
		714	*Naknade*	*152.150,00*	*41.141,11*	*27,04%*
		715	*Ostali prihodi*	*31.400,00*	*22.958,00*	*73,11%*

U tekućim prihodima najznačajnija stavka su prihodi po osnovu **poreza** koji su ostvareni u iznosu od 181.202,87€, odnosno 88,67% u odnosu na planirane (204.350,00€).

Tekući – sopstveni prihodi ostvareni su u iznosu od 257.276,72€ i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija	Vrsta prihoda	Plan 2019	realizacija 2019	Učešće%
1	2	3	4	5
71	**Tekući prihodi**	**416.900,00**	257.276,72	**61,71**
711	**Porezi**	**204.350,00**	181.202,87	**88,67**
7111	**Porez na dohodak fizičkih lica**	**27.650,00**	35.859,13	**129,69**
7113	**Porez na imovinu**	**153.700,00**	123.281,11	**80,21**
71131	Porez na nepokretnosti	145.600,00	119.623,99	82,16
71132	Porez na promet nepokretnosti	8.100,00	3.657,12	45,15
7117	**Lokalni porezi**	**23.000,00**	**22.062,63**	**95,92**
71175	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	23.000,00	22.062,63	95,92
713	**Takse**	**29.000,00**	**11.974,74**	**41,29**
71312	Lokalne administrativne takse	12.000,00	5.550,35	46,25
71351	Lokalne komunalne takse	7.000,00	2.921,97	41,74
71361	Ostale takse	10.000,00	3.502,42	35,02
714	**Naknade**	152.150,00	41.141,11	**27,04**
7141	**Naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa**	**15.900,00**	**9.408,43**	**59,17**
71411	Naknade za korišćenje dobara od opšteg interesa	500,00	1.053,19	210,64
71421	Naknada za vađenje materijala iz vodotoka	15.000,00	7.559,49	50,40
71413	Naknada za zaštitu voda od zagađivanja	400,00	795,75	198,94
7142	**Naknada za korišćenje prirodnih dobara**	**2.000,00**	**0,00**	**0,00**
71421	Naknada za korišćenje šuma	2.000,00	0,00	0,00
7145	**Naknada za korišćenje građevinskog zemljišta**	**8.000,00**	**6.972,08**	**87,15**
7146	**Naknada za uređivanje i izgradnju građevinskog zemljišta**	**84.750,00**	**5.273,93**	**6,22**
7148	**Naknada za puteve**	36.500,00	**15.864,99**	**43,47**
7149	**Ostale naknade**	**5.000,00**	**3.621,68**	**72,43**
715	**Ostali prihodi**	**31.400,00**	**22.958,00**	**73,11**
7151	**Prihodi od kapitala**	**15.000,00**	**11.606,27**	**77,38**
7152	**Novčana kazna i oduzete imovinske koristi**	**1.000,00**	**316,50**	**31,65**
7153	**Prihodi koji organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti**	**400,00**	**0,00**	**0,00**
7155	**Ostali prihodi**	**15.000,00**	**11.035,23**	**73,57**

Tekući prihodi budžeta su planirani u iznosu od 416.900,00€ a ostvareni u iznosu od 257.276,72€, odnosno 61,71% u odnosu na planirane. U tekućim prihodima najznačajnija stavka su prihodi po osnovu poreza koji su ostvareni u iznosu od 181.202,87€, odnosno 88,67% u odnosu na planirane.

Porezi

Porez na nepokretnosti

Porez na nepokretnosti planiran je u iznosu od 145.600,00€ a realizovan u iznosu od 119.623,99€ što čini 82,15% planiranih prihoda. Opštine Gusinje je u 2019. godini donosila rješenja i vršila naplatu poreza na nepokretnosti, u skladu sa Odlukom o porezu na nepokretnosti („Sl. list CG“-Opštinski propisi”, br. 014/15, 036/16 i 009/19). Obavezom za porez na nepokretnosti, zaduženi su vlasnici građevinskih objekta (objekti za stanovanje, poslovni objekti, stambeno-poslovni objekti i posebni dijelovi stambenih zgrada) i zemljišta (građevinsko, poljoprivredno, šumsko i drugo zemljište). Bazu podataka, se ažurira kroz stalno praćenje registra obveznika, izvršnih rješenja Uprave za nekretnine, po zahtjevu stranke i kroz rad komisije za upisivanje neupisanih.

Ukupan broj poreskih obveznika po osnovu poreza na nepokretnosti (fizička i pravna lica) na kraju 2019. godine iznosio je 5.361.

Pregled obaveza, zaduženja i uplata po osnovu poreza na nepokretnosti zbirno za pravna i fizička lica za 2019. godinu, prikazan je u sljedećoj tabeli:

Red.broj	Porez na nepokretnosti	Broj obveznika	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018.godine	Zaduženje u 2019.godini	Prihodi iz prethodnih godina naplaćeni u 2019.godini	Naplaćeno za 2019. godinu u 2019.godini	Ukupno naplaćeno u 2019.godini	Saldo na 31.12.2019.godine
1.	Pravna lica-objekti	7	33.688,00	8.066,00	8.415,00	1.170,00	9.585,00	32.169,00
2.	Pravna lica -zemljište	12	14.460,00	3.839,00	146,00	93,00	239,00	18.060,00
3.	Fizička lica -objekti	2.165	153.752,00	94.283,00	41.325,00	27.039,00	68.364,00	179.671,00
4.	Fizička lica-zemljište	3.177	114.406,00	62.074,00	19.341,00	22.843,00	42.184,00	134.296,00
	Ukupno:	**5.361**	**316.306,00**	**168.262,00**	**69.227,00**	**51.145,00**	**120.372,00**	**364.196,00**

Prema izvještaju o radu Sekretarijata za privredu, razvoj i finansije za 2019.godinu, obrađeno je 3.190 rješenja na zemljište i 2.178 na objekte, što ukupno iznosi 5.368, od toga broja dostavljeno je obveznicima rješenja o porezu 3.362. Saopštenja o preuzimanju neuručenih rješenja i objavljenih na sajtu i oglasnoj tabli je 678. Urađeno je 900 Rješenja o prinudnoj naplati ali ista nijesu uručena.

Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

U izvještaju o radu Sekretarijata za privredu, razvoj i finansije za 2019.godinu, navedeno je da je naplaćeno 120.415,16€, dok je u Odluci o završnom računu Budžeta Opštine Gusinje za 2019. godinu (“Sl. list CG – Opštinski propisi”, br. 041/20) porez na nepokretnosti iskazan u iznosu od 119.623,99€.
Ukupan dug za porez na nepokretnosti na dan 31.12.2019. godine iznosio je 364.196,00€ i uvećan je u u odnosu na 31.12.2018. godine za 47.890€, odnosno za 15,14%.

Preporuka: Opština treba da u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji procesuira sva rješenja o prinudnoj naplati prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima.

711-7-5 Prirez porezu na dohodak fizičkih lica planiran je u iznosu od 23.000,00€, a realizovan je u iznosu od 22.062,63€, odnosno 95,92% u odnosu na plan. Opština je ovaj lokalni porez naplaćivala na osnovu Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica u opštini Gusinje („Sl. list CG“-opštinski propisi, br. 036/16 i 003/20). Prirez porezu na dohodak fizičkih lica plaća se na porez na prihode od ličnih primanja, porez na dohodak od samostalne djelatnosti, porez na prihode od imovine i imovinskih prava i porez na prihode od kapitala. Prirez plaćaju poreski obveznici koji obavljaju djelatnost na teritoriji Opštine. Stopa prireza iznosi 13% poreske obaveze. Poreski obveznik obračunava prirez u prijavi prireza koja se podnosi organu lokalne uprave nadležnom za poslove lokalnih javnih prihoda do 15. u mjesecu za prethodni obračunski period. Prirez se plaća istovremeno sa isplatom ličnih primanja, dohotka od samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava i prihoda od kapitala. Opština **ne vodi poresko knjigovodstvo** za prirez porezu na dohodak fizičkih lica. Poreski obveznici koji obavljaju djelatnost na teritoriji Opštine, dostavljaju podatke o uplati prireza koji se ručno evidentira. **Ne sprovode se mjere prinudne naplate**.

713121- Lokalne administrativne takse planirane su u iznosu od 12.000,00€ a realizovane u iznosu od 5.550,35€, što čini 46,25% od planiranih sredstava. Opština je navedene prihode naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim administrativnim taksama („Sl. list CG - Opštinski propisi“, br. 14/15), kojom su propisane tarife za administrativne takse.

713511- Lokalne komunalne takse planirane su u iznosu od 7.000,00€ a realizovane u iznosu od 2.921,97€, što čini 41,74 % od planiranih sredstava. Opština je navedene prihode naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim komunalnim taksama („Sl. list CG - Opštinski propisi” br. 036/16 i 019/20). Prihod ostvaren naplatom lokalnih komunalnih taksi evidentira se u Glavnoj knjizi trezora zbirno, na osnovu uplate na žiro računu lokalnih prihoda Budžeta opštine, shodno Naredbi o načinu naplate javnih prihoda. Opština **ne vodi poresko knjigovodstvo** za lokalne komunalne takse.

713611 Ostale takse planirane su u iznosu od 10.000,00€ a realizovane u iznosu od 3.502,42€, što čini 35,02% u odnosu na plan. Revizoru nijesu tokom revizije dostavljeni dokazi po kojem osnovu su ostvarene ostale komunalne takse i da li se vodi analitička evidencija. Takođe, nijesu dostavljeni traženi podaci , tako da je u tabeli unešena samo realizacija shodno Odluci o Završnom računu budžeta Opštine Gusinje za 2019.godinu (“Sl.list CG-opštinski propisi” br. 041/20).

714511 – Naknada za korišćenje građevinskog zemljišta planirana je u iznosu od 8.000,00€ a realizovana u iznosu od 2.472,08€, što čini 30,90% od planiranih sredstava. Revizoru tokom revizije nijesu dostavljeni dokazi po kojem osnovu su ostvarene naknade za korišćenje građevinskog zemljišta i da li se vodi analitička evidencija. Takođe, nijesu dostavljeni traženi podaci, tako da je u tabeli unešena samo realizacija shodno Odluci o Završnom računu budžeta Opštine Gusinje za 2019. godinu (“Sl.list CG-opštinski propisi”,br.041/20).

714631 - Naknada za uređivanje i izgradnju građevinskog zemljišta za građane, planirana je u iznosu od 73.750,00€ a realizovana u iznosu od 5.273,93€, što čini 7,15% planiranih sredstava. Opština je Odlukom o utvrđivanju naknade za uređenje građevinskog zemljišta (“Sl.list CG-opštinski propisi” br. 014/15) utvrdila mjerila i kriterijume, kao i uslove, način, rokove i postupak plaćanja naknade za uređenje građevinskog zemljišta.
Odlukom o građevinskom zemljištu (“Sl.list CG - opštinski propisi” br. 014/15), propisani su uslovi i postupak pribavljanja gradskog građevinskog i građevinskog zemljišta, kao i prenos prava, davanje u zakup neizgrađenog i izgrađenog gradskog građevinskog zemljišta, postupak donošenja Programa uređivanja građevinskog zemljišta, podjele građevinskog zemljišta po zonama i utvrđivanje naknade za ustupanje zemljišta na trajno korišćenje.

714891 Naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i drugih vodova na javnom putu, planirani su u iznosu od 20.000,00€ a realizovani u iznosu od 17.571,10€ to čini 87,8% planiranih sredstava. Revizoru tokom revizije nijesu dostavljeni dokazi po kojima je izvršena uplata i da li se vodi analitička evidencija. Takođe, nijesu dostavljeni traženi podaci, tako da je u tabeli unešena samo realizacija shodno Odluci o Završnom računu budžeta Opštine Gusinje za 2019. godinu (“Sl.list CG-opštinski propisi”,br. 041/20).

715131 - Prihodi od rente, planirani su u iznosu od 15.000,00€ a realizovani u iznosu od 10.000,00€ što čini 66,67% planiranih sredstava. Revizoru tokom revizije nijesu dostavljeni dokazi po kojem osnovu su ostvareni prihodi od renti i da li se vodi analitička evidencija. Takođe, nijesu dostavljeni traženi podaci , tako da je u tabeli unešena samo realizacija shodno Odluci o Završnom računu budžeta Opštine Gusinje za 2019. godinu (“Sl.list CG-opštinski propisi”,br. 041/20).

715211 – Novčane kazne i oduzete od imovinske koristi, planirane su u iznosu od 1.000,00€ a r ealizovane u iznosu od 316,50€, što čini 31,65% planiranih sredstava. Opština Gusinje je Odlukom o uređenju grada i održavanju komunalnog reda (“Sl.list CG-opštinski propisi” br.014/15) Opština je utvrdila opšte uslove i način uređenja grada, održavanje čistoće grada i drugih naseljenih mjesta na teritoriji opštine Gusinje. Shodno članu 136 Odluke određene su novčane kazne za nepoštovanje suprotno njihovoj namjeni. Revizoru tokom revizije nijesu dostavljeni dokazi po kojem osnovu su ostvarene novčane kazne i oduzete od imovinske koristi i da li se vodi analitička evidencija. Takođe, nijesu dostavljeni traženi podaci, tako da je u tabeli unešena samo realizacija shodno Odluci o Završnom računu budžeta Opštine Gusinje za 2019.godinu (“Sl.list CG-opštinski propisi” br. 041/20).

715541 – Ostali prihodi, planirani su u iznosu od 15.000,00€ a realizovani u iznosu od 12.586,48€, što čini 83,91% planiranih sredstava. Revizoru tokom revizije nijesu dostavljeni dokazi po kojem osnovu su ostvareni ostali prihodi i da li se vodi analitička evidencija. Takođe, nijesu dostavljeni traženi podaci, tako da je u tabeli unešena samo realizacija shodno Odluci o Završnom računu budžeta Opštine Gusinje za 2019. godinu (“Sl.list CG - opštinski propisi” br. 041/20).

• Revizijom je utvrđeno da Opština **ne vodi poresko knjigovodstvo** za prihode po osnovu: prireza porezu na dohodak fizičkih lica, lokalnih komunalnih taksa i naknada, a prihodi se evidentiraju u Glavnoj knjizi trezora zbirno, na osnovu uplata na žiro račun lokalnih prihoda budžeta opštine, shodno Naredbi o načinu naplate javnih prihoda.

Preporuka: Opština treba da posjeduje softver za vođenje evidencije prihoda po osnovu: prireza porezu na dohodak fizičkih lica, lokalnih komunalnih taksa i naknada i da knjiženje prihoda vrši u skladu sa čl. 8 Pravilnika o poreskom knjigovodstvu, odnosno da poresko knjigovodstvo zasniva na načelima tačnosti, urednosti i ažurnosti.

U skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji, Ministarstvo finansija donosi akt kojim propisuje uplatne račune za plaćanje poreza. Uvidom u Naredbu o načinu uplate javnih prihoda (“Sl. list CG”, br. 128/20) revizor je utvrdio da su za Opštinu Gusinje dati uplatni računi za sljedeće prihode:

1. Prirez porezu na dohodak fizičkih lica,
2. Porez na nepokretnosti,
3. Administrativne takse,
4. Lokalne komunalne takse,
5. Boravišne takse,

dok **uplatni računi za naknade**: za korišćenje građevinskog zemljišta, naknade za uređivanje i izgradnju građevinskog zemljišta, naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i drugih vodova na javnom putu i ostali prihodi **nijesu iskazani u Naredbi o načinu uplate javnih prihoda** (“Sl.list CG”, br. 128/20), a iskazani su Odluci o Završnom računu budžeta Opštine Gusinje za 2019. godinu (“Sl. list CG-opštinski propisi” br. 041/20).

Opština je u proteklom periodu donosila propise kojima je regulisala način, uslove i visinu naknada za ostvarivanje prihoda od komunalnih taksi i naknada za korišćenje opštinskog zemljišta. U skladu sa čl. 3 i 4 Naredbe o načinu uplate javnih prihoda, Opština Gusinje je bila dužna da obavijesti Državni trezor o potrebi otvaranja novih računa za uplatu javnih prihoda ili o izmjeni načina raspodjele prihoda sa tih računa.

Preporuka: Opština Gusinje treba da u saradnji sa Ministarstvom finansija otvori uplatne račune za prihode koji nijesu iskazani u Naredbi o načinu uplate javnih prihoda (“Sl. list CG”, br. 128/20), kako bi se izvršila izmjena i dopuna iste.

4. Opština Herceg Novi

Utvrđivanje, kontrolu i naplatu sopstvenih prihoda vodi Sekretarijat za finansije i lokalne javne prihode. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Sekretarijata, pored ostalih, predviđeno je Odjeljenje za utvrđivanje i naplatu lokalnih javnih prihoda, kao i Odjeljenje za inspekcijski nadzor. U Odjelenju za utvrđivanje i naplatu lokalnih javnih prihoda je predviđeno 29 radnih mjesta, popunjeno je 19, a nepopunjeno je 10 radnih mjesta od kojih se 2 odnose na poreske inspektore.

Preporuka: Preporučuje se Opštini da izvrši popunu, nepopunjenih radnih mjesta u Sekretarijatu za finansije i lokalne javne prihode. Posebno je važno popuniti radno mjesto - poreski inspektor, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda.

Planirani i ostvareni primici

Pregled ostvarenih prihoda Opštine Herceg Novi, u periodu 2017 - 2019. godine, prikazan je u sledećoj tabeli:

red.br.	Kategorija	Naziv kategorije	2017.god.	2018.god.	2019.god.
1	71	Tekući prihodi	11.605.919,68	12.079.552,38	13.760.450,50
2	72	Primici od prodaje imovine	11.706,84	304.550,00	99.065,50
3	73	Primici od otplate kredita i sredstva prenesena iz prethodne godine	502.698,69	330.229,56	343.007,42
4	74	Donacije i transferi	164.035,40	64.143,25	447.024,11
5	75	Pozajmice i krediti	1.500.725,44	1.679.923,11	2.047.906,00
Ukupno			13.785.086,05	14.458.398,30	16.697.453,53

Skupština Opštine Herceg Novi je na sjednici održanoj 30.12.2019. godine, donijela Odluku o izmjenama i dopunama Odluke o budžetu Opštine Herceg Novi za 2019. godinu.
Članom 31, stav 2 Zakona o finansiranju lokalne samouprave je predviđeno da Izmjenu budžeta skupština opštine donosi najkasnije do kraja oktobra tekuće godine, osim u vanrednim okolnostima (izmjena unutrašnje organizacije, ostvarenje neplaniranih primitaka od prodaje imovine ili donacija, neplaniranih primitaka i izdataka uslovljenih izmjenom zakona i neplaniranih izdataka usljed elementarnih nepogoda).

U postupku revizije nijesu pruženi na uvid dokazi o razlozima iz stava 2 člana 31 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, zbog kojih je Odluka o izmjenama i dopunama donešena nakon propisanog roka.

Preporuka: Opština treba da u slučaju donošenja Odluke o izmjenama i dodopunama Odluke o budžetu, postupa u skladu sa odredbama člana 31 Zakonom o finansiranju lokalne samouprave.

Tekući prihodi u 2019. godini ostvareni su u iznosu od 13.760.450,50€ i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Opština Herceg Novi							
Ekonomska klasifikacija				*Opis*	*Budžet 2019.*		
					Konačni plan za 2019.	*Realizacija prihoda*	*% realizacije*
7				*PRIMICI*	*13.743.429,33*	*13.760.450,50*	*100,12%*
	71			*TEKUĆI PRIHODI*	*13.743.429,33*	*13.760.450,50*	*100,12%*
		711		*Porezi*	*9.757.800,00*	*9.686.400,55*	*99,27%*
		713		*Takse*	*630.000,00*	*594.125,34*	*94,31%*
		714		*Naknade*	*2.395.000,00*	*2.259.422,28*	*94,34%*
		715		*Ostali prihodi*	*960.629,33*	*1.220.502,33*	*127,05%*

Struktura sopstvenih prihoda prikazana je u sljedećoj tabeli:

Opština Herceg Novi							
Ekonomska klasifikacija				Opis	Budžet 2019.		
					Konačni plan za 2019.	Realizacija prihoda	% realizacije
7				PRIMICI			
	71			TEKUĆI PRIHODI - SOPSTVENI	10.730.629,33	10.784.272,32	100,50%
		711		Porezi	6.900.000,00	6.876.752,46	99,66%
			711310	Porez na nepokretnosti	5.800.000,00	5.660.242,32	97,59%
			711750	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	1.100.000,00	1.216.510,14	110,59%
		713		Takse	630.000,00	594.125,34	94,31%
			713120	Lokalne administrativne takse	170.000,00	174.393,90	102,58%
			713500	Lokalne komunalne takse	180.000,00	152.628,26	84,79%
			713510	Turistička taksa	280.000,00	267.103,18	95,39%
		714		Naknade	2.240.000,00	2.092.892,19	93,43%
			714600	Naknada zakomunalno opremanje građevinskog zemljišta	2.200.000,00	2.050.474,11	93,20%
			714700	Naknada za izgradnju i održavanja lokalnih puteva i dr. javnih površina od opšteg značaja	40.000,00	42.418,08	106,05%
		715		Ostali prihodi	960.629,33	1.220.502,33	127,05%
			715100	Prihodi od privrednih subjekata čiji je osnivač Opština Herceg Novi (prihodi od kapital)	300.000,00	424.999,96	141,67%
			715200	Novčane kazne i oduzete imovinske koristi	280.000,00	272.621,73	97,36%
			715300	Prihodi koje organi ostvare vršenjem svoje djelatnosti	80.629,33	48.934,51	60,69%
			715500	Ostali prihodi	300.000,00	473.946,13	157,98%

U strukturi sopstvenih prihoda Opštine najzastupljeni su prihodi po osnovu poreza na nepokretnosti sa procentualnim učešćem od 52,49%, zatim naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta sa učešćem u ukupnim sopstvenim prihodima od 19,01%, te prihodi po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica sa učešćem od 11,28%.

Evidencija zaduženja i naplate sopstvenih prihoda u Opštini Herceg Novi se vrši u posebnim softverima „Tera PN“ (porez na nepokretnosti i turistička taksa) i „Opsys“ (prirez porezu na dohodak fizičkih lica, lokalne komunalne takse i naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta), koji nijesu povezani sa softverom za vođenje glavne knjige trezora.

Prema evidenciji iz softvera u kojima se evidentira i prati stanje zaduženja i razduženja obveznika, kao i pomoćnih evidencija stanje nenaplaćenih potraživanja Opštine od poreskih obveznika po vrstama prihoda, sa podacima o zaduženju u 2019. godine, te naplaćenim iznosima, prikazano je u sledećem pregledu:

R. br.	Vrsta prihoda	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018.	Zaduženje u 2019. god.	Naplaćeno u 2019. god. za prethodne godine	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Stanje nenaplaćenog potraživanja na 31.12.2019.
1	Porez na nepokretnosti	11.539.102,82	6.338.693,36	734.006,69	4.669.964,80	5.403.971,49	12.473.824,69
2	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	-371.215,88	957.149,60	0,00	1.181.318,69	1.181.318,69	-595.384,97
3	Lokalne komunalne takse	12.742,57	142.948,22	9.860,78	137.853,17	147.713,95	7.976,84
4	Lokalne administrativne takse	0,00	0,00	0,00	174.393,90	174.393,90	
5	Naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta	84.876,24	3.486.980,76	84.876,24	1.965.597,87	2.050.474,11	1.521.382,89
6	Turistička taksa - 40% prihoda pripada Opštini	1.001.902,28	762.275,51	50.842,35	589.818,45	640.660,80	1.174.359,34
7	Naknada za izgradnju i održavanje lokalnih puteva	0,00	0,00	0,00	42.418,08	42.418,08	
9	Prihodi od privrednih subjekata čiji je osnivač Opština Herceg Novi	0,00	0,00	0,00	424.999,96	424.999,96	
10	Novčane kazne i oduzete imovinske koristi	0,00	0,00	0,00	272.621,73	272.621,73	
11	Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti	0,00	0,00	0,00	48.934,51	48.934,51	
12	Ostali prihodi	0,00	0,00	0,00	473.946,13	473.946,13	
	UKUPNO	12.638.623,91	11.688.047,45	879.586,06	9.981.867,29	10.861.453,35	15.177.543,76

Prema dostupnim podacima za period 2000. - 2019. godina, stanje potraživanja Opštine po osnovu sopstvenih prihoda na 31.12.2019. godine iznosi 15.177.543,76€, od čega se najveći dio odnosi na Porez na nepokretnosti u iznosu od 12.473.824,69€ ili 82,19%.

Porez na nepokretnosti (71131)

Evidencija o stanju zaduženja i naplate poreza na nepokretnosti, zajedno sa turističkom taksom, se vrši uz korištenje softvera „Tera PN“. Stanje zaduženja obveznika porezom na nepokretnosti u 2019. godini, sa prenesenim stanjem iz prethodnog perioda, kao i stanje naplate potraživanja po tom osnovu u 2019. godini, sa kranjim stanjem potraživanja na kraju 2019. godine, iskazano je u sledećem pregledu:

Porez na nepokretnosti							
Porez na nepokretnosti	Broj obveznika	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz preth. god. naplaćeni u 2019. god.	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Saldo na 31.12.2019. godine
Pravna lica-objekti	413	5.573.436,20	1.931.357,66	267.869,35	1.237.718,64	1.505.587,99	5.999.205,87
Pravna lica-zemljište		1.204,96	160,53	0,00	0,00	0,00	1.365,49
Fizička lica-objekti	24341	5.608.035,95	4.363.778,78	465.604,54	3.430.534,41	3.896.138,95	6.075.675,78
Fizička lica-zemljište	12193	356.425,71	43.396,39	532,80	1.711,75	2.244,55	397.577,55
Ukupno	36947	11.539.102,82	6.338.693,36	734.006,69	4.669.964,80	5.403.971,49	12.473.824,69

Naznačeni podaci su sumirani i prezentirani iz godišnjih finansijskih izvještaja proteklog perioda (od 2000. godine), koji su sačinjavani na godišnjem nivou iz softvera za vođenje poreza na nepokretnosti (Terra PN). Shodno naznačenim podacima stanje neizmirenih obaveza poreskih obveznika po osnovu poreza na nepokretnosti sa 31.12.2019. godine iznosi 12.473.824,69€ i uvećano je za 934.721,87. Tokom 2019. godine ukupno za pravna i fizička lica, po osnovu poreza na nepokretnosti je donešeno 36.947 rješenja, sa utvrđenom obavezom od 6.338.693,36€, od čega je naplaćeno 4.669.964,80€ ili 73,67%, dok je tokom 2019. godine, dodatno izvršena naplata potraživanja iz prethodnog perioda u iznosu od 734.006,69€ ili 6,36% u odnosu na stanje na 31.12.2018. godine.

S obzirom da stanje na 31.12.2018. godine, datira iz perioda dužeg od 10 godina, to je evidentna pojava zastare potraživanja i smanjuje mogućnost naplate sopstvenih prihoda.

Rješenja koja se odnose na porez na nepokretnosti se sačinjavaju u Odjeljenju za lokalne javne prihode i dostavljaju se obveznicima putem pošte. Po završenom postupku dostave, pošta obavještava Opštinu o dostavljenim i nedostavljenim rješenjima putem izvještaja u excel formatu. Na osnovu tih podataka Opština na svojem sajtu postavlja skenirana rješenja koja nijesu uručena. Prema podacima iz Sekretarijata za finansije i lokalne javne prihode od ukupnog broja rješenja koja se odnose na porez ne nepokretnosti od 36.947, nije uručeno 4.765 rješenja , koja se odnose na porez na nepokretnosti fizičkih lica. Uvidom u podatke sa sajta Opštine, konstatuje se da je istaknuto ukupno 833 rješenja o utvrđivanju poreza na nepokretnosti za 2019. godinu, od čega 70 za pravna lica, 419 za Fizička lica – nerezidente i 344 rješenja za fizička lica – rezidente.

Upoređenjem navedenih podataka, evidentna je razlika između ukupno nedostavljenih rješenja, sa podacima o broju rješenja koja su objavljena na sajtu Opštine. Odgovorna lica iz Sekretarijata za finansije i lokalne javne prihode ovu razliku objašnjavaju time da je velik broj rješenja uručen direktno obveznicima na šalteru Odjeljenja za utvrđivanje i naplatu lokalnih javnih prihoda, zatim da je određen broj rješenja dostavljen u vidu informacije o dugovanju putem mail-a, određen broj rješenja je uručen od strane Odjeljenja za inspekcijski nadzor prilikom redovnih kontrola poreskih obveznika. O naznačenim načinima uručivanja rješenja, u postupku revizije nije prezentirana evidencija.

Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

Prinudna naplata

Prema podacima iz Sekretarijata za finansije i lokalne prihode, u periodu do 2018. godine, nijesu sprovođene aktivnosti koje se odnose na postupak prinudne naplate, kada je donošeno 3.168 rješanja o prinudnoj naplati. Podaci o prinudnoj naplati se posebno vode u pomoćnim evidencijama u excel tabeli, međutim isti za 2018. godinu, ne pružaju podatke u zaduženju po rješenjima, izvršenoj naplati i preostalom dugu. U toku 2019. godine, ukupno je donešeno 393 rješenja o prinudnoj naplati. Prema podacima Sekretarijata za finansije i lokalne javne prihode, stanje zaduženja i naplate po rješenjima o prinudnoj naplati za porez na nepokretnosti, je prikazano u sledećoj tabeli:

Obveznici	Broj donesenih rješenja o prinudnoj naplati za 2019.god.	Zaduženje po rješenjima o prinudnoj naplati u 2019.god.	Naplaćeno po rješenjima o prinudnoj naplati donesenih 2019.god.	Naplata u 2019.g. po rješenjima iz pretnodnog perioda	Ne naplaćeni iznos po rješenjima iz 2019.god.	Procenat naplate za 2019
Pravna lica-objekti	171	826.687,60	501.776,48	9.919,68	324.911,12	60,70%
Pravna lica-zemljište	-	-	-	-		
Fizička lica-objekti	222	382.436,70	88.535,23	13.857,65	293.901,47	23,15%
Fizička lica-zemljište	-	-	-	-		
Ukupno	393	1.209.124,30	590.311,71	23.777,33	618.812,59	48,82%

Ukupno zaduženje po rješenjima o prinudnoj naplati iznosi 1.209.124,30€ od čega je naplaćeno 590.311,71€. Po rješenjima o prinudnoj naplati poreza na nepokretnosti iz prethodnog perioda u 2019. godini, je ukupno naplaćeno 23.777,33€. Procenat naplate po rješenjima o prinudnoj naplati je veći kod pravnih lica i iznosi 60,70%, dok kod fizičkih lica taj procenat iznosi 23,15%. Ovo se objašnjava primjenom postojećih mehanizama prinudne naplate kod pravnih lica. Prinudna naplata kod pravnih lica, ukoliko se ne izmiri obaveza u naloženom roku, vrši se iz novčanih sredstava poreskog obveznika sa žiro računa poreskog obveznika u korist žiro računa za lokalne prihode, dok se kod fizičkih lica, u slučaju nepostupanja po rješenju o prinudnoj naplati, vrši obezbjeđenje poreskog potraživanja putem zasnivanja založnog prava na pokretnoj imovini i hipoteke na nepokretnoj imovini poreskog obveznika. U slučaju obezbjeđivanja potraživanja od fizičkih lica, putem zasnivanja založnog prava i hipoteke na imovini, Opština ne preduzima mjere naplate iz predmeta zaloge-hipoteke, već se naplata u većini slučajeva ne izvrši dok dužnik ne bude imao potrebu da skine teret sa predmeta zaloge-hipoteke (obično u slučaju prenosa vlasništva nad istim).

Preporuka: Opština treba da u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima. Takođe, u skladu sa čl. 333 i 335 Zakona o svojinsko pravnim odnosima treba obavijestiti hipotekarne dužnike o početku namirenja potraživanja, vansudskom ili sudskom prodajom nepokretnosti opterećene hipotekom, u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbeđenju.

Prirez porezu na dohodak fizičkih lica (71175)

Osnov za obračun i naplatu prireza na dohodak fizičkih lica je Odluka o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica ("Sl. list RCG - opštinski propisi", br. 037/03, 008/04, "Sl. list CG - opštinski propisi", br. 06/20), kojom se uvodi prirez porezu na dohodak fizičkih lica na teritoriji Opštine Herceg Novi. Stopa prireza određena Odlukom iznosi 13% poreske obaveze i obveznik je dužan uplatiti istovremeno sa uplatom poreza na dohodak fizičkih lica.

Prema podacima Sekretarijata za finansije i lokalne javne prihode, saldo nenaplaćenih potraživanja po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica na dan 31.12.2018. godine, je dugovni i iznosi -371.215,88€, dok evidentirano zaduženje po ovom osnovu tokom 2019. godine, iznosi 957.149,60€. Prema podacima iz softvera za vođenje prireza, ukupno je naplaćeno tokom 2019. godine 1.181.318,69€, što znači da je dugovni saldo na dan 31.12.2019. godine, - 595.384,97€. Evidentirani prihodi u glavnoj knjizi trezora za 2019. godinu, po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica iznose 1.216.510,14€, što znači da je evidentno neslaganje u iskazivanju prihoda, iz softvera za vođenje prireza i iz glavne knjige trezora, u iznosu od 35.191,45€.

Takođe je evidentno neslaganje podataka iz Izvještaja o radu sekretarijata za finansije i lokalne javne prihode za 2019. godinu, sa naprijed prezentiranim podacima, jer je u Izvještaju prikazan prihod po osnovu prireza za 2019. godinu u iznosu od 1.180.202,87€.
Dugovni saldo na karticama koje se odnose na evidenciju prireza porezu na dohodak fizičkih lica, je prouzrokovan registrovanjem uplata, koje ne prate zaduženja po osnovu prijave od strane obveznika, jer se prijave blagovremeno ili uopšte ne dostavljaju Opštini.
Evidencija ovog poreskog oblika se vodi u Odjeljenju za lokalne javne prihode preko softvera „Opsys“, koji takođe nije povezan sa ostalim softverima u Opštini. Softver ne posjeduje adekvatnu zaštitu podataka, i ne daje adekvatne podatke koji su od značaja za praćenje zaduženja i naplate, kao ni podataka značajnih za izvještavanje, što može dovesti do zloupotrebe podataka.

Lokalne administrativne takse (7131)

Naplata lokalnih administrativnih taksi se vrši shodno Odluci o lokalnim administrativnim taksama ("Sl. list CG - opštinski propisi", br. 03/11, 029/13, 08/14, 25/15 i 032/15). Prihod po osnovu lokalnih administrativnih taksi se evidentira u Glavnoj knjizi trezora. Lokalne administrativne takse se naplaćuju preko Građanskog biroa Opštine po osnovu taksi po zahtjevima, žalbama i slično. Ukupan prihod po ovom osnovu je evidentiran u Glavnoj knjizi trezora na računu 7131-Lokalne administrativne takse u iznosu od 174.393,90€.

Lokalne komunalne takse (7135)

Visina, način i rokovi plaćanja lokalne komunalne takse su predviđeni Odlukom o lokalnim komunalnim taksama ("Sl. list RCG – opštinski propisi" br. 042/06, Sl. list CG-opštinski propisi", br. 002/13 i 039/18).
Evidencija koja se odnosi na lokalne komunalne takse se vodi pomoću softvera „Opsys“, kao i u djelovodnim knjigama, kako bi praćenje i izvještavanje bilo potpunije, jer softver ne omogućava potpunu evidenciju koja bi zadovoljila potrebe izvještavanja. Na osnovu podataka i dokumentacije iz Sekretarijata za finansije i lokalne javne prihode, struktura sa podacima o zaduženju, razduženju i krajnjem stanju, lokalnih komunalnih taksi, je data u sljedećem pregledu:

Vrsta takse	Stanje na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Naplaćeno u 2019. godini za prethodne godine	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplaćeno u 2019. godini	Stanje na 31.12.2019. godine
Komunalne takse za korišćenje prostora na javnim površinama	3.632,99	48.637,00	2.959,20	46.352,87	49.312,07	2.957,92
Komunalne takse za korišćenje reklamnih panoa i bilborda	3.125,58	87.762,22	3.125,58	84.604,60	87.730,18	3.157,62
Komunalne takse za korišćenje prostora za parkiranje vozila	5.984,00	6.549,00	3.776,00	5.713,25	9.489,25	3.043,75
Ukupno	12.742,57	142.948,22	9.860,78	136.670,72	146.531,50	9.159,29

Opština obračunava i naplaćuje komunalne takse po osnovu korišćenja prostora na javnim površinama, korišćenja reklamnih panoa i bilborda i korišćenja prostora za parkiranje vozila. Shodno prezentiranim podacima na osnovu evidencija iz softvera za vođenje taksi i pomoćnih evidencija, prenešeno stanje nenaplaćenog potraživanja sa 31.12.2018. godine po svim vrstama lokalne komunalne takse iznosi 12.742,57€, dok zaduženju u 2019. godini iznosi 142.948,22€. U 2019. godini je ukupno naplaćeno 146.531,50 od čega se na zaduženje iz 2019. godine odnosi 136.670,72€. Procenat naplate u 2019. godini u odnosu na zaduženje u toj godini iznosi 95,60€. Na kraju 2019. godine je prikazano potraživanje Opštine od obveznika za komunalne takse u iznosu od 9.159,29€.
Upoređujući podatke iz softvera i pomoćnih evidencija koje se odnose na naplatu takse, sa podacima o ostvarenim prihodima iz glavne knjige trezora, konstatuje se i u ovom slučaju neslaganje, jer je na računu prihoda lokalne komunalne takse (7135), iskazan iznos od 152.628,26€, što znači da razlika u podacima iznosi 6.096,76, što ukazuje na neusaglašenost evidencija i netačnost izvještavanja.

U slučaju neblagovremenog izmirenja obaveza po osnovu lokalnih komunalnih taksi, sprovodi se postupak prinudne naplate, a podaci o broju rješenja o prinudnoj naplati, iznosima zaduženja i naplate, dati su u sljedećem pregledu:

Obveznici	Broj donesenih rješenja o prinudnoj naplati za 2019.g.	Zaduženje po rješenjima o prinudnoj naplati	Naplaćeno po rješenjima o prinudnoj naplati donesenih 2019.	Naplata u 2019.g. po rješenjima iz pretnodnog perioda
kom.takse za korišćenje prostora na javnim površinama	45	15.677,50	12.715,58	2.959,20
kom.tajse za korišćenje reklamnih panoa i billborda	246	18305,34	16334,17	3125,58
komunalne takse za korišćenje prostora za parkiranje vozila	3	6.688,00	3.644,25	3.776,00
Ukupno	294	40.670,84	32.694,00	9.860,78

Ukupan broj rješenja o prinudnoj naplati, donijetih u 2019. godini iznosi 294, sa ukupnim zaduženjem od 40.670,84€. Ukupna izvršena naplata po ovim rješenjima iznosi 32.694,00€ ili 80,39%. Otpisa potraživanja po osnovu lokalnih komunalnih taksi nije bilo, a odgovorna lica iz Sekretarijata ističu nedostatak mogućnosti evidencija u softveru kako bi se pružili podaci za praćenje zastarjelosti i sl.

Turistička taksa (7136)

Turistička taksa u Opštini Herceg Novi se naplaćuje shodno odluci o načinu i rokovima plaćanja turističke takse (Sl. list CG - opštinski propisi", br. 026/08, 037/11, 17/15 i 06/20). Sredstva ostvarena naplatom turističke takse se usmjeravaju za finansiranje lokalne samouprave Opštine Herceg Novi, za finansiranje Turističke organizacije Opštine Herceg Novi i za finansiranje Nacionalne turističke organizacije u srazmjeri 40 : 40 : 20.

Evidencija zaduženja i naplate prihoda po osnovu turističke takse se vrši u istom softveru kao i evidencija poreza na nepokretnosti („Terra PN“), s obzirom da je obveznik plaćanja turističke takse, shodno Odluci, svako fizičko lice koje je vlasnik sekundarne stambene jedinice na dan 01. januar godine za koju se utvrđuje obaveza turističke takse.

Prema podacima iz softvera za vođenje turističke takse, stanje neizmirenih obaveza po osnovu turističke takse na dan 31.12.2018. godine iznosi 1.001.902,28€. U toku 2019. godine zaduženje po ovom osnovu iznosi 762.275,51€, dok ukupna naplata po osnovu taksi, shodno podacima iz softvera iznosi 640.660,8€ (50.842,35€ za prethodni period i 589.818,45 po osnovu zaduženja u 2019. godini) . Od naznačenog iznosa ukupno naplaćenih prihoda, Opštini u skladu sa Odlukom pripada 40% naznačenog iznosa, odnosno 256.264,32€, dok je prema evidenciji ostvarenih prihoda iz Glavne knjige iskazan iznos od 267.103,18€, te je evidentna razlika od 10.838,86€.

Zaduženje, shodno rješenjima u softveru za evidenciju turističkih taksi iskazuje se u ukupnom iznosu, kao i uplate po tom osnovu. S obzirom da Opštini pripada 40%, rješenjem utvrđenog iznosa, dobija se nerealna slika zaduženja i razduženja u odnosu na ostvarene prihode, pa samim tim evidencija zaduženja nije u srazmjeri sa evidencijom razduženja tj. evidencijom ostvarenih prihoda iz Glavne knjige trezora. Prema izjavi odgovornih lica za evidenciju i praćenje ove vrste prihoda, naznačeni način evidencije je uslovljen nedostacima softvera.

Prinudna naplata za turističku taksu, prema saopštenju odgovornih lica iz Sekretarijata, se radi u sklopu rješenja o prinudnoj naplati za porez na nepokretnost pri čemu nije vođena posebna evidencija za prinudnu naplatu po osnovu turističke takse. Podaci o prinudnoj naplati nijesu obezbijeđeni u postupku revizije zbog nepostojanja adekvatne evidencije o zaduženju i naplati po osnovu rješenja o prinudnoj naplati za turističku taksu.

Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (7146)

Iznosi i mjerila za obračun naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta su utvrđeni Odlukom o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta ("Sl. list CG – opštinski propisi", br. 016/09, 040/09 i 006/20). Naknadu plaćaju investitori koji grade ili rekonstruišu objekte, investitori čiji su objekti izgrađeni bez građevinske dozvole a, koji su predviđeni planskom dokumentacijom.

Rješenja o naknadi za komunalno opremanje zemljišta donosi se od strane Sekretarijata za finansije i lokalne javne prihode, a na osnovu glavnog prijekta koji se nalazi u fazi revizije. Plaćanje se može vršiti jednokratno ili sa odloženim rokom. U slučaju jednokratne uplate obračunava se popust od 15%, a u slučaju odloženog plaćanja, ugovara se kamata i sredstva obezbjeđenja plaćanja. Nakon izvršene uplate, obvezniku se izdaje uvjerenje o izmirenju obaveze. Evidencija po osnovu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta se vrši u softveru „Opsis“, a pored toga se i koristi i excel tabela radi potrebe izvještavanja i potpunijih evidencija, s obzirom da naznačeni softver ne zadovoljava potrebe za evidencijama koje nastaju usled promjene prethodno definisanog stanja (odustanak od investicije, česta promjena projekta, promjena rokova za plaćanje, te obračuna popusta u slučaju jednokratnog plaćanja).

Prema dobijenim podacima, stanje neizmirenih obaveza na 31.12.2018. godine iznosilo je 84.876,24€, što je izmireno u potpunosti u 2019. godini. Ukupno zaduženje u 2019. godini iznosilo je 3.486.980,76€, dok je u toj godini izvršeno plaćanje 1.965.597,87€ ili 56,37% utvrđene obaveze. Na kraju 2019. godine saldo neizmirenih obaveza za ovu vrstu naknade iznosi 1.521.382,89€, a prema izjašnjenju odgovornih lica Sekretarijata, ne vrši se prinudna naplata, a takođe nije bilo otpisa potraživanja, uzimajući u obzir karakter naknade.

Između softvera u kojem se vodi evidencija naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i softvera u kojem se vodi Glavna knjiga trezora ne postoji povezanost, te u vezi sa tim postoji mogućnost različitog prezentiranja podataka koji se odnose na uplate obveznika i prihode po ovom osnovu. S obzirom da se podaci, o zaduženju za naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, vode u excel tabeli ručnim unošenjem, izražena je mogućnost greške pri unošenju. Ručno unošenje podataka, promjene podataka za koje ne postoji zaštita, kao i nepostojanje procedura koje se odnose na način evidentiranja i kontrolu podataka predstavljaju rizik za netačnu prezentaciju i mogućnost za zloupotrebu podataka.

Ostali sopstveni prihodi

Za ostale sopstvene prihode Opštine ne vodi se pomoćna evidencija, već se prihodi iskazuju na gotovinskoj osnovi u Glavnoj knjizi trezora. Radi se o sledećim prihodima:

- **Prihodi od privrednih subjekata čiji je osnivač Opština (7151).** Prema evidenciji u Glavnoj knjizi trezora ovi prihodi su iskazani u iznosu od 424.999,96 €, a odnose se na uplate DOO „Vodovod i kanalizacija“, za redovno vodosnadbijevanje koje Opština Herceg Novi uplaćuje Opštini Konavle;
- **Novčane kazne i oduzete imovinske koristi** (7152). U Glavnoj knjizi trezora je evidentiran prihod po ovom osnovu u iznosu od 272.621,73€, i odnosi se na uplatu kamata od strane poreskih obveznika zbog neblagovremenog plaćanja obaveza:
- **Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti (7153)**. Prema podacima iz Glavne knjige trezora, ovi prihodi su iskazani u iznosu od 48.934,51€ i odnose se uglavnom na uplate po osnovu troškova postupka, kategorizaciju smještaja, po osnovu rada komisija, servisiranje PP aparata i slično.
- **Ostali prihodi (7155).** Na ovom računu, u Glavnoj knjizi trezora je iskazan iznos od 473.946,13€ a odnosi se uglavnom na međubankarski prenos, uplate javnih izvršitelja, uplata sredstava po osnovu pričinjene štete i drugi neprijavljeni prihodi.

Naznačeni nedostaci koji se odnose na softverska rješenja za evidenciju i praćenje zaduženja i naplate lokalnih javnih prihoda, su takođe identifikovani i od strane odgovornih lica Sekretarijata za finansije i lokalne javne prihode kao i njihov uticaj na praćenje evidencije zaduženja i razduženja lokalnih javnih prihoda, što se u krajnjem odražava na kvalitet naplate i na tačnost izvještavanja. U cilju prevazilaženja nedostataka u

pogledu softverskih rješenja, kako je saopšteno od odgovornih lica iz Sekretarijata, Opština Herceg Novi je preduzela aktivnosti koje se odnose na nabavku novog softvera za administriranje lokalnih javnih prihoda, o čemu je zaključen ugovor sa dobavljačem.

Opština za sada ne učestvuje u realizaciji projekata „Efikasna i transparentna lokalna samouprava“ koji zajednički implementiraju UNDP i Zajednica opština, u cilju stavljanje u funkciju jedinstvenog softvera za administriranje lokalnih javnih prihoda – Laris. U okviru softvera postoji mogućnost uvođenja infrastrukture za razmjenu podataka u okviru državnih organa - Jedinstvenog informacionog sistema za elektronsku razmjenu podataka. Laris softver će omogućiti automatsko povezivanje sa registrima i preuzimanje podataka od Ministarstva unutrašnjih poslova, Poreske uprave i Uprave za nekretnine, što će doprinijeti prevazilaženju određenih problema koji se odnose na razmjenu podataka, neophodnih za razrez, praćenje i naplatu lokalnih javnih prihoda.

Preporuka: Preporučuje se Opštini da unaprijedi evidencije koje se odnose na sopstvene prihode, kako bi se obezbijedili potpuni, tačni i blagovremeni podaci o zaduženju, naplati i stanju pojedinih sopstvenih prihoda, sa odgovarajućim stepenom zaštite.

Preporuka: Preporučuje se Opštini da se uključi u korišćenje softvera za administriranje lokalnih javnih prihoda (LARIS) radi pojednostavljenja poreskog postupka, lakše komunikacije i nižih troškova za poreske obveznike i unaprjeđenja naplate lokalnih javnih prihoda.

5. Opština Kolašin

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu za finansije, imovinu i ekonomski razvoj određeno je da se poslovi obavljaju u okviru odjeljenja i samostalnih referata. Navedenim Pravilnikom sistematizovano je ukupno 22 službenička i namještenička mjesta ukupan broj izvršilaca je 23). U Odjeljenju lokalnih prihoda, zaposleno je 5 lica, od kojih 3 imaju samostalne referate, dok 2 zaposlena vrše dostavu:

Sistematizacija poslova - Odjeljenje lokalnih prihoda			
Redni broj	Zvanje - radno mjesto	Broj izvršilaca	Broj zaposlenih
1	Samostalni savjetnik I za porez na nepokretnosti	1	1
2	Viši savjetnik III za lokalne javne prihode	1	1
3	Inspektor III - poreski inspektor	1	1
4	Viši referent dostavljač	2	2
	Ukupno:	5	5

Opština je nakon sprovedenih postupaka, od 12.03.2020. godine popunila radno mjesto poreskog inspektora, dok je 22.07.2020. godine popunila i radno mjesto - Viši savjetnik III za lokalne javne prihode, broj: 04-3489/13 dana 22.07.2020. godine.

Primici

Odlukom o Završnom računu budžeta Opštine Kolašin za 2019. godinu ("Sl. list CG – opštinski propisi", br. 35/20), prikazani su primici u ukupnom iznosu od 4.053.443,16€, odnosno 110,35% u odnosu na plan. Planirani i ostvareni primici Opštine prikazani su u sljedećoj tabeli:

Opština Kolašin						
Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2018.	Budžet 2019.		
			Realizacija prihoda	Plan prihoda	Realizacija prihoda	% realizacije
7		PRIHODI	3,162,822.66	3,673,209.82	4,053,443.16	110.35%
	71	TEKUĆI PRIHODI	1,344,872.28	1,728,100.00	2,087,388.04	120.79%
	72	PRIMICI OD PRODAJE IMOVINE	1,056.00	20,000.00	13,718.00	68.59%
	73	PRIMICI OD OTPLATE KREDITA I SREDSTVA PRENESENA IZ PRETHODNE GODINE	329,743.38	305,109.82	305,107.36	100.00%
	74	DONACIJE I TRANSFERI	1,487,151.00	1,620,000.00	1,647,229.76	101.68%

Tekući prihodi planirani su u iznosu od 1.728.100,00€, a ostvareni u iznosu od 2.087.388,04€, odnosno 120,79% u odnosu na plan, čine 51,50% ukupno ostvarenih primitaka i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija			Opis	Budžet 2018.	Budžet 2019.		
				Realizacija prihoda	Plan prihoda	Realizacija prihoda	% realizacije
71			TEKUĆI PRIHODI	1,344,872.28	1,728,100.00	2,087,388.04	120.79%
	711		Porezi	753,303.63	1,160,000.00	1,576,664.64	135.92%
	713		Takse	41,530.26	49,100.00	45,192.67	92.04%
	714		Naknade	506,612.59	463,500.00	422,396.12	91.13%
	715		Ostali prihodi	43,425.80	55,500.00	43,134.61	77.72%

U okviru tekućih prihoda najznačajnija stavka su prihodi po osnovu **poreza** (grupa računa 711) u iznosu od 1.576.664,64€,odnosno 135,92% u odnosu na planirane.

Porezi

Prihodi od poreza planirani su u iznosu od 1.160.000,00€, ostvareni su u iznosu od 1.576.664,64€, odnosno 135,92% u odnosu na plan i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2018.	Budžet 2019.		
			Realizacija prihoda	Plan	Realizacija prihoda	% izvršenja
711		Porezi	753,303.63	1,160,000.00	1,576,664.64	135.92%
	7111	Porez na dohodak fizičkih lica	215,820.75	550,000.00	901,549.71	163.92%
	71111	Porez na dohodak fizičkih lica	215,820.75	550,000.00	901,549.71	163.92%
	7113	Porez na imovinu	393,132.85	460,000.00	532,337.62	115.73%
	71131	Porez na nepokretnosti	357,522.54	410,000.00	388,821.30	94.83%
	71132	Porez na promet nepokretnosti	35,610.31	50,000.00	143,516.32	287.03%
	7117	Lokalni porezi	144,350.03	150,000.00	142,777.31	95.18%
	71175	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	144,350.03	150,000.00	142,777.31	95.18%

Navedeno uvećanje naplate poreza je najvećim dijelom ostvareno u skladu sa članom 11 Zakona o finansiranju lokalne samouprave, kojim se od 2019. godine Opštini koja pripada Sjevernom regionu, a ima iznad 3.000 stanovnika, ustupa 50% od prihoda od poreza na dohodak fizičkih lica.
Sopstvene prihode Opštine čine: 71131 - porez na nepokretnosti (388.821,30€) i 7117 - lokalni porezi – prirez porezu na dohodak fizičkih lica (142.777,31€).

Porez na nepokretnosti

Porez na nepokretnosti planiran je u iznosu od 410.000,00€, a ostvaren u iznosu od 388.821,30€, ili sa 94,83%, kako je prikazano u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2018.	Budžet 2019.		
			Realizacija prihoda	Plan	Realizacija prihoda	% izvršenja
	7113	Porez na imovinu	393,132.85	460,000.00	532,337.62	115.73%
	71131	Porez na nepokretnosti	357,522.54	410,000.00	388,821.30	94.83%
	71132	Porez na promet nepokretnosti	35,610.31	50,000.00	143,516.32	287.03%

Opština je donosila rješenja i vršila naplatu porez na nepokretnosti u skladu sa Odlukom o porezu na nepokretnosti za pravna i fizička lica koja posjeduju nepokretnosti na teritoriji opštine Kolašin.
Prikupljanje podataka i popunjavanja baze podataka kod poreza na nepokretnosti za fizička lica vrši se po sljedećoj proceduri: pribavljanje podataka po zahtjevu Uprave za naplatu lokalnih javnih prihoda, prikupljanje podataka sa terena, podataka od Poreske uprave, od Uprave za nekretnine, od Javnog bilježnika (notara), od Suda, iz poreskih prijava, iz zapisnika Komisija i podataka do kojih se došlo na druge načine. Prikupljeni podaci se provjeravaju i unose u bazu. U skladu sa, eventualnim, zakonskim i podzakonskim promjenama, vrši se i promjena parametara tj. korektivnih elemenata i poreskih stopa.
Opština posjeduje Softver za utvrđivanje i naplatu prihoda za porez na nepokretnosti u kojem se vode analitičke kartice za svakog poreskog obveznika posebno i isti omogućava sumarni pregled poreskih obveznika, prethodni dug, tekuće promjene duga, uplate tokom godine, obračunati porez, kao i stanje duga na 31.12.2019. godine.
Sekretarijat za finansije, imovinu i ekonomski razvoj donosi rješenja o zaduženju, kako fizičkim tako i pravnim licima, posebno za zemljište, a posebno za objekte. Na isti način vrši se i evidentiranje naplate, tako da se iz softvera mogu dobiti izvještaji (rekapitulacije) po tipovima vlasništva (zemljište i objekti) za pravna i za fizička lica, posebno za zemljište, a posebno za objekte.
Opština je ažurirala modul softvera za administriranje lokalnih prihoda - porez na nepokretnosti koji omogućava opciju razdvajanja knjiženja uplata koje se odnose na prethodni period i tekućih uplata za tekuću godinu. Kod poreza na nepokretnosti za pravna lica funkcionalno je odvajanje zaduženja i evidencije za zemljište, od zaduženja i evidencije za objekte.
Proces utvrđivanja poreza na nepokretnosti počinje upućivanjem obrazaca poreskih prijava obveznicima sa uputstvom za popunjavanje. Poreski obveznici vraćaju popunjenu poresku prijavu sa traženom pratećom dokumentacijom i iste se unose u bazu podataka. Nakon utvrđivanja vrijednosti nepokretnosti, Odjeljenje lokalnih prihoda u skladu sa članom 15 Zakona o porezu na nepokretnosti (“Sl. list CG” br. 025/19), do 30. aprila tekuće godine, donosi rješenja kojima se utvrđuje porez na nepokretnosti. Porez na nepokretnosti poreski obveznik treba da plati u dvije jednake rate, od kojih prva dospijeva 30. juna, a druga 31. oktobra godine za koju se porez utvrđuje.

Pregled stanja duga, zaduženje i naplata poreza na nepokretnosti za pravna i fizička lica (objekti i zemljište) u 2019. godini dat je u sljedećoj tabeli:

Zaduženje i naplata po osnovu poreza na nepokretnosti, zbirno za pravna i fizička lica za 2019. godinu

Porez na nepokretnosti	Broj obveznika	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz preth. god. naplaćeni u 2019. god.	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Saldo na 31.12.2019. godine
Pravna lica-objekti	132	179,251.83	172,874.20	14,898.58	139,556.91	**154,455.49**	**197,670.54**
Pravna lica-zemljište	152	516,625.63	216,989.98	8,106.86	136,725.11	**144,831.97**	**588,783.64**
Fizička lica-objekti	6,529	733,711.54	95,743.54		65,583.51	**65,583.51**	**763,871.57**
Fizička lica-zemljište	8,765	961,482.78	70,309.27		23,810.41	**23,810.41**	**1,007,981.64**
Ukupno:	**15,578**	**2,391,071.78**	**555,916.99**	**23,005.44**	**365,675.94**	**388,681.38**	**2,558,307.39**

Ukupan broj poreskih obveznika po osnovu poreza na nepokretnosti (fizička i pravna lica) na kraju 2019. godine iznosio je 15.578.

Ukupno zaduženje u 2019. godini iznosi 555.916,99€, od čega se na pravna lica odnosi iznos od 389.864,18€, a ostatak od 166.052,81€ na fizička lica. U istoj godini naplaćeno je 388.681,38€.

Ukupno stanje duga po osnovu poreza na nepokretnosti, za pravna i fizička lica (zemljište i objekti) na dan 31.12.2019. godine iznosi 2.558.307,39€, što predstavlja uvećanje za 167.235,61€ u odnosu na 31.12.2018. godine.

Od ukupnog duga za porez na nepokretnosti u iznosu od 2.558.307,39€, na fizička lica se odnosi iznos od 1.771.853,21€ (za zemljište 1.007.981,64€, a za objekte 763.871,57€), a na pravna lica iznos od 786.454,18€ (za zemljište 588.783,64€, a za objekte 197.670,54€)

Opština je za 2019. godinu donijela 15.249 i uručila 7.444 rješenja o utvrđivanju poreza na nepokretnost. Neuručeno je 8.099 rješenja, ili 53,11% od ukupnog broja donijetih rješenja, i to zbog nepoznate ili netačne adrese i zbog toga što se radi o preminulim licima, a nije vođen ostavinski postupak.

Shodno Zakonu o upravnom postupku (član 87) sva nedostavljena ili neuručena rješenja smatraju se dostavljenim istekom 10 dana od dana javnog obavještavanja. Sekretarijat za finansije, imovinu i ekonomski razvoj je, dana 23.10.2019. godine na oglasnoj table Opštine obavijestio sva pravna i fizička lica obveznike poreza na nepokretnosti na teritoriji opštine Kolašin, a kojima zbog netačno date ili nepoznate adrese nijesu uručena rješenja o rezrezu poreza na nepokretnosti za 2019. godinu, da se jave ovom Sekretarijatu kako bi ista preuzeli. Istim Obavještenjem, rješenje se smatra dostavljenim po isteku 10 dana od dana isticanja na oglasnoj tabli opštine.

Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

<u>Prinudna naplata</u>

Sekretarijat za finansije, imovinu i ekonomski razvoj sprovodio je postupke prinudne naplate poreskih potraživanja za pravna lica, donoseći zaključke i rješenja o prinudnoj naplati poreskih obaveza. Protiv fizičkih lica nijesu donošena rješenja o prinudnoj naplati. Broj donesenih rješenja o prinudnoj naplati, zaduženje i naplata po tim rješenjima, prikazani su u sljedećoj tabeli:

Prinudna naplata poreza na nepokretnosti u 2019. godini

Obveznici	Broj donesenih rješenja o prinudnoj naplati	Zaduženje po rješenjima o prinudnoj naplati	Naplaćeno po rješenjima o prinudnoj naplati u 2019.
Pravna lica-objekti	33	35,671.99	9,145.38
Pravna lica-zemljište	66	101,874.37	19,893.18
Fizička lica-objekti			
Fizička lica-zemljište			
Ukupno:	**99**	**137,546.36**	**29,038.56**

Po osnovu duga za porez na nepokretnosti za pravna lica tokom 2019. godini, doneseno je 99 rješenja o prinudnoj naplati za pravna lica. Po tom osnovu zaduženje iznosi 137.546,36€, a naplaćeno je 29.038,56€, ili 21,19%.

Opština je tokom 2019. godine pokrenula postupak upisa hipoteka za pravna lica prema 27 obveznika poreza na nepokretnosti, od ukupnog duga u iznosu od 367.273,71€, od čega su 4 (četiri) pravna lica platila dug u iznosu od 4.462,33€.
Za fizička lica, u istoj godini, nije doneseno ni jedno rješenje o prinudnoj naplati. Opština je tokom 2019. godine pokrenula postupak upisa hipoteka za fizička lica prema 41-nom obvezniku poreza na nepokretnosti, od ukupnog duga u iznosu od 99.617,48€ uplaćeno je 6.459,03€

Na kraju 2019. godine 133 pravna lica imala su dug u ukupnom iznosu od 856.872,75€ od čega je 19 pravnih lica (sa dugom preko 5.000,00€) imalo dug u iznosu od 492.577,29€. Pregled velikih dužnika poreza na nepokretnosti za pravna lica na 31.12.2019. godine, prikazan je u sljedećoj tabeli:

Veliki dužnici poreza na nepokretnosti - pravna lica(iznad 5.000,00€)

Redni broj	Naziv pravnog lica	Saldo na dan 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz prethodnih godina koji su naplaćeni u 2019. godini	Prihodi za 2019. godinu naplaćeni tokom 2019. godine	Ukupno naplaćeno u 2019. godini	Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2019. godine
1	TARA MAUNTAIN RESORT	175,486.17	24,446.03			0.00	199,943.20
2	W MORGAN MEDIA GROUP	116,331.18	13,687.80			0.00	130,018.98
3	BEPPLER INVESTMENTS	41,983.72				0.00	41,983.72
4	VEKTRA MONTENEGRO	39,626.48	4,388.54			0.00	44,014.77
5	ALLIANZ KAPITAL	34,463.06	4,119.30			0.00	38,582.36
6	TARA LODGE	34,852.18	3,182.08			0.00	38,034.26
7	BOKA DEVELOPMENT	15,992.06	15,262.58			0.00	31,254.64
8	STERN MNE	25,765.83	3,172.50			0.00	28,938.33
9	FAK	28,376.30				0.00	28,376.30
10	BEST MONTENEGRO INVESTMENTS	23,573.35	4,668.39			0.00	28,241.74
11	MIKULIĆ KOMPANY	16,556.48	3,008.69			0.00	19,565.17
12	ATLAS INVEST	15,418.17	15,489.15	15,417.99		15,417.99	15,489.33
13	ĐUPANOVAC	8,808.14	2,306.24			0.00	11,113.38
14	LUNS INTER	9,766.69	1,036.13			0.00	10,802.82
15	BUEU MEDVED	8,926.47	1,074.98			0.00	10,001.45
16	KOTOR RESORT	8,676.83	1,289.65			0.00	9,966.48
17	BCB MONTENEGRO	6,071.26	1,430.00			0.00	7,501.26
18	BJ KAPITAL	6,310.04	137.50		137.50	137.50	6,310.04
19	BAMBI TRADE	6,278.16				0.00	6,278.16
	Ukupno:	442,954.74	49,622.55	0.00	0.00	0.00	492,577.29

Najveći dužnik po ovom osnovu je Tara mauntain resort sa iznosom od 199.943,20€, zatim W Morgan media group sa iznosom od 130.018,98€, Vektra Montenegro duguje iznos od 44.014,77€, Beppler investments iznos od 41.983,72€, dok Allianz kapital duguje iznos od 38.582,36 itd.
Revizijom je utvrđeno da je Opština tokom 2019. godine došlo do značajnog uvećanja duga, tako da isti na 31.12.2019. godine iznosi **492.577,29€,** a da Opština nije preduzela sve zakonske mjere naplate protiv poreskih obveznika.
Preporuka: Opština treba da u skladu sa čl. 56 Zakona o poreskoj administraciji preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima. Takođe, u skladu sa čl. 333 i 335 Zakona o svojinsko pravnim odnosima treba obavijestiti hipotekarne dužnike o početku namirenja potraživanja, vansudskom ili sudskom prodajom nepokretnosti opterećene hipotekom, u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbeđenju.

Prirez porezu na dohodak fizičkih lica plaća se na osnovu Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica (“Sl. list CG -opštinski propisi” br. 27/12 i 35/20). Osnovica za obračun ovog prihoda je porez na dohodak fizičkih lica ostvaren po osnovu: ličnih primanja, samostalne djelatnosti, imovine i kapitala. Stopa prireza shodno navedenoj Odluci iznosi 13% poreske osnovice.
Prirez porezu na dohodak fizičkih lica planiran je u iznosu od 150.000,00 €, a realizovan je u iznosu od 142.777,31€, odnosno 95,18% u odnosu na plan. Po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica opština je ostvarila prihode u iznosu manjem od planiranog za 4,82%.

Poreski obveznik obračunava prirez u prijavi prireza. Prijava se podnosi organu nadležnom za poslove lokalnih javnih prihoda do 15-tog u mjesecu za prethodni mjesec i obuhvata isplate svih primanja koja se odnose na taj obračunski period. Prirez se plaća istovremeno sa isplatom ličnih primanja, dohotka od samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava i prihode od kapitala. Prijava prireza podnosi se neposredno ili elektronskim putem.

Poslove kontrole, obračunavanja i plaćanja prireza obavlja organ uprave nadležan za poslove lokalnih javnih prihoda. Sekretarijat za finansije, imovinu i ekonomski razvoj posjeduje softver za vođenje evidencije o zaduženju i naplati ovoga prihoda.

U 2019. godini nijesu preduzimane mjere prinudne naplate za poreske obveznike koji svoje obaveze ne plaćaju u zakonom propisanim rokovima.

Takse

Prihodi od taksa prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2018.	Budžet 2019.		
			Realizacija prihoda	Plan	Realizacija prihoda	% izvršenja
713		Takse	41,530.26	49,000.00	45,192.67	92.23%
	7131	Administrativne takse	13,329.34	14,000.00	19,106.62	136.48%
	7135	Lokalne komunalne takse	28,200.92	35,000.00	26,086.05	74.53%

Primici po osnovu lokalnih administrativnih taksi su planirani u iznosu od 49.000,00€, a realizovani u iznosu od 45.192,67€, odnosno 92,23% u odnosu na plan. Opština je navedene prihode naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim administrativnim taksama opštine Kolašin (Sl. list CG - Opštinski propisi, broj 3/14 i 51/19).
U postupku revizije utvrđeno je da Opština prihode od lokalne administrativne takse evidentira u Glavnoj knjizi trezora zbirno na osnovu uplata na žiro račun lokalnih prihoda budžeta opštine, shodno Naredbi o načinu naplate javnih prihoda.

Primici od lokalnih komunalnih taksa planirani su u iznosu od 35.000,00€, a realizovani u iznosu od 36.086,05€, odnosno 74,53% u odnosu na plan. Po osnovu lokalnih komunalnih taksa Opština je ostvarila prihode u iznosu manjem u odnosu na planirani za 25,47%. Opština je navedene prihode naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim komunalnim taksama (Sl. list CG - Opštinski propisi broj 27/12, 51/19 i 16/20). Navedenom Odlukom propisane su lokalne komunalne takse za obveznike takse, odnosno za korisnike prava, predmeta ili usluga za čije je korišćenje propisano plaćanje komunalne takse.
Poslovi utvrđivanja obaveza po osnovu lokalnih komunalnih taksa, evidencija o zaduženju i uplati kao i kontrola istih vrše se u Sekretarijatu za finansije, imovinu i ekonomski razvoj. Evidencija obveznika lokalnih komunalnih taksi vodi se kroz softver za poresko knjigovodstvo koji prikazuje zbirni iznos zaduženja i naplate za određeni period (2019. godina). U postupku revizije utvrđeno je da je započet proces ažuriranja evidencije, nakon čega će se voditi analitičke kartice za svakog obveznika i isti omogućiti sumarni pregled poreskih obveznika, prethodni dug, tekuće promjene duga, uplate tokom godine, obračunati porez, kao i stanje duga na određeni dan.
Lokalne komunalne takse plaćaju se za: reklamne panoe; korišćenje javnih površina; ugostiteljske terase i postavljanje privremenih objekata.
Na osnovu ručno vođenih evidencija (excel tabele), ukupno zaduženje za lokalne komunalne takse iznosi 15.120,50€ i to: za reklamne panoe – 7.997,75€; za korišćenje javnih površina – 1.273,35€; za ugostiteljske terase – 4.830,40€ i za postavljanje privremenih objekata – 1.019,00€.

Takođe, na osnovu ručno vođenih evidencija, tokom 2019. godine izvršena je naplata u ukupnom iznosu od 26.086,05€, odnosno: za reklamne panoe – 19.760,10€; za korišćenje javnih površina i ugostiteljskih terasa – 5.765,95€ i za postavljenje privremenih objekata – 560,00€.

Podaci o stanju nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2019. godine, u postupku revizije, nijesu dostavljeni.

Tokom 2019. godine **nijesu preduzimane mjere prinudne naplate** za obveznike plaćanja lokalne komunalne takse.

Naknade

Naknade su Odlukom o Budžetu Opštine planirane u iznosu od 463.000,00€, a ostvarene u iznosu od 422.396,12€, odnosno sa 91,13% u odnosu na plan i prikazane su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2018.	Budžet 2019.		
			Realizacija prihoda	Plan	Realizacija prihoda	% izvršenja
714		**Naknade**	**506,612.59**	**463,500.00**	**422,396.12**	**91.13%**
	7141	**Naknada za korišćenje dobara od opšteg interesa**	**86,311.65**	**95,500.00**	**155,059.12**	**162.37%**
	71411	Naknada za korišćenje voda	84,166.74	90,000.00	69,684.23	77.43%
	71412	Naknada za izvađeni materijal iz vodotoka	0.00	500.00	84,422.88	16884.58%
	71413	Naknada za zaštitu voda od zagađivanja	2,144.91	5,000.00	952.01	19.04%
	7142	**Naknada za korišćenje prirodnih dobara**	**317,281.93**	**280,000.00**	**212,897.25**	**76.03%**
	71421	Naknada za koncesije	317,281.93	280,000.00	212,897.25	76.03%
	71424	Naknada za korišćenje mineralnih sirovina	0.00	0.00	0.00	0.00%
	7146	**Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta**	**35,767.98**	**30,000.00**	**22,926.91**	**76.42%**
	71461	Naknada za uređenje i izgradnju građevinskog zemljišta	35,767.98	30,000.00	22,926.91	76.42%
	7147	**Naknada za korišćenje opštinskih puteva**	**0.00**	**0.00**	**0.00**	0.00%
	7148	**Godišnja naknada pri registraciji motornih vozila**	**43,449.91**	**57,000.00**	**31,512.84**	55.29%
	71484	Godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila		17,000.00	18,123.05	**106.61%**
	71489	Ostale naknade za puteve		40,000.00	13,389.79	**33.47%**
	7149	**Ostale naknade**	**23,801.12**	**1,000.00**	**0.00**	**0.00%**

Sopstvene prihode od naknada čine naknade: za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (22.926,91€) i ostale naknade za puteve (31.512,84€).

Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta planirana je u iznosu od 30.000,00€, a ostvarena u iznosu od 22.926,91€ ili 76,42% od planiranog iznosa. Opština je ovaj prihod ostvarila shodno Odluci o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (Sl. list CG - opštinski propisi, broj 12/14), kojom su utvrđeni uslovi, način obračuna, rokovi i postupak plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta. Naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta plaća investitor koji vrši građenje ili rekonstrukciju objekata, postavlja ili gradi montažne objekte privremenog karaktera. Obračun naknade vrši Sekretarijat za planiranje prostora, komunalne poslove i saobraćaj, dok evidenciju o zaduženju i naplati ovog prihoda vodi Sekretarijat za finansije, imovinu i ekonomski razvoj.

Ukupno zaduženje u 2019. godini po osnovu naknada za komunalno opremanje zemljišta iznosi 318.355,17€, dok je naplaćeno 295.404,26€ (92,79%).

U toku 2019. godine Opština je donijela 16 rješenja kojima se određuje visina naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (10 za pravna i 6 za fizička lica). Ukupno zaduženje po donesenim rješenjima iznosilo je 283.942,86€, od čega je, tokom 2019. godine, naplaćen iznos od 22.788,91€.
Sa jednim licem zaključen je ugovor o plaćanju na rate (5 jednakih godišnjih rata). Prva rata u iznosu od 1.505,94€ plaćena je na dan zaključenja Ugovora, dok preostale četiri rate dospijevaju svake naredne godine dana 21.06. zaključno sa 2023. godinom.

Sekretarijatu za planiranje prostora, komunalne poslove i saobraćaj, do kraja 2019. godine podneseno je ukupno 72 zahtjeva za legalizaciju nelegalno sagrađenih objekata. **U postupku revizije utvrđeno je da opština nije rješavala po navedenim zahtjevima jer još uvijek nije donijeta odluka na osnovu koje bi se utvrdila visina naknade.**

Ostale naknade za puteve planirane su u iznosu od 40.000,00€, a ostvarene u iznosu od 13.389,79€ i odnose se na: naknade za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova na javnom putu (4.231,80€); godišnje naknade za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove ugrađene na javnom putu (647,99€) i korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta (8.510,00€).

Naknade za puteve Opština ostvaruje u skladu sa Odlukom o korišćenju i naknadi za korišćenje putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva (Sl. list CG – opštinski propisi, broj 39/11 i 65/19). Registar obveznika, zaduženje, evidencija o zaduženju i naplati ove naknade vodi se u Sekretarijatu za finansije, imovinu i ekonomski razvoj.

U softveru za evidentiranje naknada za puteve nijesu evidentirane promjene koje se odnose na period nakon 2019. godine. Tokom 2021. godine, u Sekretarijatu za finansije, imovinu i ekonomski razvoj započet je proces ažuriranja baze podataka i razdvajanje određenih prihoda, kao i unošenje podataka u softver za evidenciju naknada za puteve.

Ostali prihodi

Ostali prihodi su planirani u iznosu od 55.500,00€, a ostvareni u iznosu od 43.134,61€, odnosno 77,72% u odnosu na plan i prikazani su u tabeli koja slijedi.

Ekonomska klasifikacija		*Opis*	*Budžet 2018.*	*Budžet 2019.*		
			Realizacija prihoda	*Plan*	*Realizacija prihoda*	*% izvršenja*
715		*Ostali prihodi*	*43,425.80*	*55,500.00*	*43,134.61*	*77.72%*
	7151	*Prihodi od kapitala (od kamata, akcija i udjela u dobiti i rente)*	*1,007.00*	*15,000.00*	*6,930.00*	*46.20%*
	7152	*Novčane kazne i prihodi od kamata za neblagovremeno plaćanje lokalnih prihoda*	*111.00*	*500.00*	*300.00*	*60.00%*
	7155	*Ostali prihodi lokalne uprave*	*42,307.80*	*40,000.00*	*35,904.61*	*89.76%*

Ostali prihodi najvećim dijelom obuhvataju: prihode od kapitala (renta) – 6.930,00€ i 7155 - ostale prihode lokalne uprave - 35.904,61€ (ZZZ CG za profesionalnu rehabilitaciju lica sa invaliditetom (9.079,83€), uplate za sponzorstvo sportske manifestacije (7.252,00€), uplata od Ministarstva poljoprivrede za Agrobiznis centar (5.451,15€), kao i uplate po osnovu lokalnih prihoda iz ranijeg perioda koji su zakonom ukinuti (11.935,20€).

6. Opština Mojkovac

Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave (Sl. list CG – opštinski propisi, broj 2/19 i 28/20) određeno je da se u okviru Sekretarijata za finansije, imovinu i ekonomski razvoj, između ostalih, obavljaju i sljedeći poslovi: utvrđivanje, naplata i kontrola lokalnih javnih prihoda; vođenje registra poreskih obveznika; učestvovanje u izradi propisa kojima se uređuje sistem lokalnih javnih prihoda; prijem i obrada poreskih prijava poreskih obveznika; vođenje poreskog knjigovodstva; poreska kontrola; redovna i prinudna naplata poreza. Opština je donijela Pravilnik o radu Odjeljenja lokalnih javnih prihoda (br. 01-477 od 11.04.2014. g.), koji nakon donošenja novog Zakona o lokalnoj samoupravi treba ažurirati.

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta u Sekretarijatu za finansije, imovinu i ekonomski razvoj sistematizovano je ukupno 16 radnih mjesta od čega poslove utvrđivanja, kontrole i naplate lokalnih javnih prihoda, kao i rješavanje u upravnom postupku obavljaju 4 (četiri) zaposlena, kao što je prikazano u sljedećoj tabeli:

Redni broj	Zvanje - radno mjesto	Broj izvršilaca
1	Pomoćnik/ca sekretara Sekretarijata za poslove imovine, zaštite prava opštine i lokalnih javnih prihoda	1
2	Samostalni savjetnik/ca I za lokalne javne prihode	1
3	Samostalni/a savjetnik/ca III za vođenje prvostepenog upravnig postupka	1
4	Samostalni/a rererent/ica za porez na nepokretnosti	1
	Ukupno izvršilaca:	**4**

Planirani i ostvareni primici

Odlukom o Završnom računu budžeta opštine Mojkovac za 2019. godinu (“Sl. list CG – opštinski propisi”, br. 28/20) prikazani su primici u ukupnom iznosu od 3.526.919,62€, odnosno 102,03% u odnosu na plan i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Opština Mojkovac						
Ekonomska klasifikacija		*Opis*	*Budžet 2018.*	*Budžet 2019.*		
			Realizacija prihoda	*Plan prihoda*	*Realizacija prihoda*	*% realizacije*
7		*P R I H O D I*	*2,760,173.50*	*3,456,755.00*	*3,526,919.62*	*102.03%*
	71	*TEKUĆI PRIHODI*	*1,145,376.26*	*1,621,000.00*	*1,715,461.44*	*105.83%*
	72	*PRIMICI OD PRODAJE IMOVINE*	*5,014.80*	*0.00*	*0.00*	*0.00%*
	73	*PRIMICI OD OTPLATE KREDITA I SREDSTVA PRENESENA IZ PRETHODNE GODINE*	*198,642.00*	*75,755.00*	*136,742.98*	*180.51%*
	74	*DONACIJE I TRANSFERI*	*1,411,140.44*	*1,760,000.00*	*1,674,715.20*	*95.15%*

Primitke ostvarene tokom 2019. godine čine:

- 71 – tekući prihodi (1.715.461,44€)
- 73 – primici od otplate kredita i sredstva prenesena iz prethodne godine (136.742,98€) i
- 74 – transferi (1.674.715,20€).

Tekući prihodi planirani su u iznosu od 1.621.000,00€, a ostvareni u iznosu od 1.715.461,44€, odnosno 105,83% u odnosu na plan i prikazani su u tabeli koja slijedi.

Ekonomska klasifikacija			*Opis*	*Budžet 2018.*	*Budžet 2019.*		
				Realizacija prihoda	*Plan prihoda*	*Realizacija prihoda*	*% realizacije*
71			*TEKUĆI PRIHODI*	*1,145,376.26*	*1,621,000.00*	*1,715,461.44*	*105.83%*
	711		*Porezi*	*479,826.52*	*1,030,000.00*	*1,039,180.45*	*100.89%*
	713		*Takse*	*135,743.19*	*130,000.00*	*102,408.83*	*78.78%*
	714		*Naknade*	*467,943.86*	*433,000.00*	*485,736.21*	*112.18%*
	715		*Ostali prihodi*	*61,862.69*	*28,000.00*	*88,135.95*	*314.77%*

U okviru tekućih prihoda najznačajnija stavka su prihodi po osnovu **poreza** (grupa računa 711) u iznosu od 1.039.180,45€,odnosno 100,89% u odnosu na planirane

Porezi

Prihodi od poreza planirani su u iznosu od 1.030.000,00€, ostvareni su u iznosu od 1.039.180,45€, odnosno 100,89% u odnosu na plan i prikazani su u tabeli koja slijedi.

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2018.	Budžet 2019.		
			Realizacija prihoda	Plan	Realizacija prihoda	% izvršenja
711		**Porezi**	**479,826.52**	**1,030,000.00**	**1,039,180.45**	**100.89%**
	7111	**Porez na dohodak fizičkih lica**	**211,134.78**	**750,000.00**	**788,222.12**	**105.10%**
	71111	Porez na dohodak fizičkih lica	211,134.78	750,000.00	788,222.12	105.10%
	7113	**Porez na imovinu**	**152,008.24**	**160,000.00**	**154,650.41**	**96.66%**
	71131	Porez na nepokretnosti	140,142.73	150,000.00	138,587.34	92.39%
	71132	Porez na promet nepokretnosti i prava	11,865.51	10,000.00	16,063.07	160.63%
	7117	**Lokalni porezi**	**116,683.50**	**120,000.00**	**96,307.92**	**80.26%**
	71175	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	116,683.50	120,000.00	96,307.92	80.26%

Sopstvene prihode Opštine čine: 71131 - porez na nepokretnosti (138.587,34€) i 7117 - lokalni porezi – prirez porezu na dohodak fizičkih lica (96.307,92€).

Porez na nepokretnosti Porez na nepokretnosti planiran je u iznosu od 150.000,00€ a ostvaren u iznosu od 138.587,34€, ili 92,39% u odnosu na plan. Opština je u 2019. godini donosila rješenja I vršila naplatu poreza na nepokretnosti u skladu sa Odlukom o porezu na nepokretnosti, za pravna i fizička lica koja posjeduju nepokretnosti na teritoriji opštine Mojkovac.
Prikupljanje podataka i popunjavanja baze podataka kod poreza na nepokretnosti za fizička lica vrši se po sljedećoj proceduri: pribavljanje podataka po zahtjevu Sekretarijata za finansije, imovinu i ekonomski razvoj, prikupljanje podataka sa terena, podataka od Poreske uprave, od Uprave za nekretnine, od Javnog bilježnika (notara), od Suda, iz poreskih prijava, iz zapisnika Komisija i podataka do kojih se došlo na druge načine.
Prikupljeni podaci se provjeravaju i unose u bazu. U skladu sa, eventualnim, zakonskim i podzakonskim promjenama, vrši se i promjena parametara tj. korektivnih elemenata i poreskih stopa. Sekretarijat za finansije, imovinu i ekonomski razvoj posjeduje Softver za utvrđivanje i naplatu prihoda za porez na nepokretnosti.
U Softveru se vode analitičke kartice za svakog poreskog obveznika posebno i isti omogućava sumarni pregled poreskih obveznika, prethodni dug, tekuće promjene duga, uplate tokom godine, obračunati porez, kao i stanje duga na 31.12.2019. godine. Sekretarijat za finansije, imovinu i ekonomski razvoj donosi rješenja o zaduženju, kako fizičkim tako i pravnim licima, posebno za zemljište, a posebno za objekte. Na isti način vrši se i evidentiranje naplate tako da se iz softvera mogu dobiti izvještaji (rekapitulacije) po tipovima vlasništva (zemljište i objekti) za pravna i za fizička lica, posebno za zemljište, a posebno za objekte.
Softver ne daje mogućnost evidentiranja i razdvajanja plaćenih obaveza u tekućoj godini, a koja se odnose na prethodni period. Takvi podaci dobijaju ručnom evidencijom i samo ukoliko, prilikom plaćanja, poreski obveznik naznači da se uplata odnosi na obavezu iz prethodnog perioda.

Proces utvrđivanja poreza na nepokretnosti počinje upućivanjem obrazaca poreskih prijava obveznicima sa uputstvom za popunjavanje. Poreski obveznici opštini dostavljaju popunjenu poresku prijavu sa traženom pratećom dokumentacijom i iste se unose u bazu podataka. Ukoliko se utvrde određene nepravilnosti, poreski organ preduzima zakonske mjere. Utvrđene nepravilnosti mogu biti formalne (u nazivu, registracionim brojevima i dr.), kao i nepravilnosti kod prikazivanja nepokretnosti i vrijednosti tih nepokretnosti. U skladu sa eventualnim zakonskim i podzakonskim promjenama, vrši se i promjena parametara tj. korektivnih elemenata i poreskih stopa.
Nakon utvrđivanja vrijednosti nepokretnosti, organ lokalnih prihoda u skladu sa članom 15 Zakona o porezu na nepokretnosti donosi, do 30. aprila tekuće godine, rješenje kojim utvrđuje porez na nepokretnosti. Porez

na nepokretnosti poreski obveznik treba da plati u dvije jednake rate, od kojih prva dospijeva 30. juna, a druga 31. oktobra godine za koju se porez utvrđuje.

Ukupno zaduženje, naplata, stanje duga i broj obveznika, za pravna i fizička lica po osnovu poreza na nepokretnosti prikazani su u sljedećoj tabeli:

Zaduženje i naplata po osnovu poreza na nepokretnosti, zbirno za pravna i fizička lica za 2019. godinu

Porez na nepokretnosti	Broj obveznika	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz preth. god. naplaćeni u 2019. god.	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Saldo na 31.12.2019. godine
Pravna lica-objekti	19	35,993.57	7,170.00		1,334.71	**1,334.71**	**41,828.86**
Pravna lica-zemljište	40	85,088.30	70,425.66		67,833.41	**67,833.41**	**87,680.55**
Fizička lica-objekti	1,987	354,339.10	54,348.18		30,359.33	**30,359.33**	**378,327.95**
Fizička lica-zemljište	4,296	810,715.66	106,494.82		40,221.92	**40,221.92**	**876,988.56**
Ukupno:	**6,342**	**1,286,136.63**	**238,438.66**	**0.00**	**139,749.37**	**139,749.37**	**1,384,825.92**

Ukupan broj poreskih obveznika po osnovu poreza na nepokretnosti (fizička i pravna lica) na kraju 2019. godine iznosio je 6.342.

Pravna i fizička lica u 2019. godini zadužena su iznosom od 238.438,66€, od čega se na pravna lica odnosi iznos od 77.595,66€, a ostatak od 160.843,00€ na fizička lica.

Prema dostavljenim podacima Sekretarijata za finansije, imovinu i ekonomski razvoj, u istoj godini je naplaćeno 139.749,37€, a u glavnoj knjizi je proknjižen iznos, po ovom osnovu, od 138.653,49€. Razlika u iznosu od 1.095,88€ predstavlja proviziju koju je banka naplaćivala sa uplatnog umjesto sa glavnog računa trezora (1.029,73€) i iznos pogrešno uplaćenih sredstava (66,15€).

Ukupno stanje duga po osnovu poreza na nepokretnosti, za pravna i fizička lica (zemljište i građevinski objekti) na dan 31.12.2019. godine iznosi 1.384.825,92€, što predstavlja uvećanje za 98.689,29€ u odnosu na 31.12.2018. godine.

Od ukupnog duga za porez na nepokretnosti u iznosu od 1.384.825,92€, na fizička lica se odnosi iznos od 1.255.316,51€ (za zemljište 876.988,56€, a za objekte 378.327,95€), a na pravna lica iznos od 129.509,41€ (za zemljište 87.680,55€, a za objekte 41.828,86).

Opština je za 2019. godinu donijela 6.342 i uručila 4.608 rješenja o utvrđivanju poreza na nepokretnost i to putem dostavljača 4.150, a putem pošte 458. Shodno Izvještaju o radu Sekretarijata za finansije, imovinu i ekonomski razvoj za period 01.01-31.12.2019. godine, 1.734 rješenja nije moglo biti uručeno i to: 368 rješenja zbog nepotpune adrese, 440 zbog toga što obveznici žive u inostranstvu, 517 jer se radi o preminulim licima, a nije vođen ostavinski postupak, 8 zbog nepoznatog vlasnika, 191 – minimalni iznos i 210 vraćeno od strane Pošte.

Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

Prinudna naplata

Članom 56 Zakona o poreskoj administraciji propisano je da se postupak prinudne naplate preduzima kada poreski obveznik poresku obavezu nije platio prilikom podnošenja poreske prijave, odnosno kada je poresko rješenje postalo izvršno. Revizijom je utvrđeno da je, Sekretarijat za finansije, imovinu i ekonomski razvoj sprovodio postupke prinudne naplate poreskih potraživanja za pravna i fizička lica, donoseći rješenja o prinudnoj naplati poreza na nepokretnost.

Broj rješenja o prinudnoj naplati i zaduženje po tim rješenjima koja su donesena 2018. godine, a naplaćena tokom 2019. godine, prikazani su u tabeli koja slijedi:

Prinudna naplata poreza na nepokretnosti u 2019. godini po rješenjima donesenim 2018. godine			
Obveznici	Broj donesenih rješenja o prinudnoj naplati tokom 2018. godine	Zaduženje po rješenjima o prinudnoj naplati koja su donesena 2018. godine	Naplaćeno tokom 2019. godine po rješenjima o prinudnoj naplati
Pravna lica-objekti	3	48,504.12	48,504.12
Pravna lica-zemljište	2		
Fizička lica-objekti	650		
Fizička lica-zemljište	71		
Ukupno:	726	48,504.12	48,504.12

Po osnovu duga za porez na nepokretnosti, tokom 2018. godine doneseno je 726 rješenja o prinudnoj naplati, od čega se na fizička lica odnosi 721 rješenje (650 za objekte, 71 za zemljište), a na pravna lica 5 rješenja (3 za objekte, 2 za zemljište). Ukupno zaduženje po rješenjima o prinudnoj naplati (za pravna i fizička lica, za objekte i zemljište) iznosi 48.504,12€. Od donesenih 726 rješenja nije moglo biti uručeno 113 i to: 16 zbog nepotpune adrese obveznika; u 72 slučaja radi se o preminulim licima, a nije sproveden ostavinski postupak dok se, u momentu izrade Izvještaja, kod dostavljača nalazi 25 rješenja o prinudnoj naplati. Tokom 2019. godine naplaćen je cjelokupan iznos od 48.504,12€ od čega se 29.259,41€ odnosi na pravna lica, a iznos od 19.244,71€ na pravna lica.

Tokom 2019. godine rješenja o prinudnoj naplati poreza na nepokretnosti nijesu donošena.

Sekretarijat za finansije, imovinu i ekonomski razvoj ne posjeduje podatke o pojedinačnim zaduženjima po osnovu rješenja o prinudnoj naplati.

Preporuka: Opština treba da u skladu sa članom 7 i 8 Pravilnika o poreskom knjigovodstvu, vodi evidenciju naplaćenih prihoda po osnovu prinudne naplate, kako bi se pratila realizacija prihoda i efekat preduzetih mjera po tom osnovu.

Prirez porezu na dohodak fizičkih lica plaća se na osnovu Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica (“Sl. list CG -opštinski propisi” br. 36/03 i 2/20). Osnovica za obračun ovog prihoda je porez na dohodak fizičkih lica ostvaren po osnovu: ličnih primanja, samostalne djelatnosti, imovine i kapitala. Stopa prireza shodno pomenutoj odluci iznosi 13% od poreske osnovice. Prirez porezu na dohodak fizičkih lica planiran je u iznosu od 120.000,00 €, a realizovan je u iznosu od 96.307,92€, odnosno 80,26% u odnosu na plan.
Poreski obveznik obračunava prirez u prijavi prireza. Prijava se podnosi organu nadležnom za poslove lokalnih javnih prihoda do 15-tog u mjesecu za prethodni mjesec i obuhvata isplate svih primanja koja se odnose na taj obračunski period. Prirez se plaća istovremeno sa isplatom ličnih primanja. Prijava prireza podnosi se neposredno ili elektronskim putem.

Sekretarijat za finansije, imovinu i ekonomski razvoj posjeduje softver za vođenje evidencije o zaduženju i naplati ovoga prihoda. U 2019. godini nijesu preduzimane mjere prinudne naplate za sve poreske obveznike koji svoje obaveze po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica ne plaćaju u zakonom propisanim rokovima. U toku 2019. godine, inspekcijskim nadzorom utvrđena je obaveza po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica kod 2 poreska obveznika u iznosu od 31.355,80€ koji je naplaćen u 2020. godini. U toku 2020. godine, inspekcijskim nadzorom utvrđena je obaveza po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica kod 2 poreska obveznika u iznosu od 47.812,09€ koji je i naplaćen u 2020. godini.

Takse

Prihodi od taksa prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		*Opis*	*Budžet 2018.*	*Budžet 2019.*		
			Realizacija prihoda	*Plan*	*Realizacija prihoda*	*% izvršenja*
713		*Takse*	*135,743.19*	*130,000.00*	*102,408.83*	*78.78%*
	7131	*Administrativne takse*	*8,265.17*	*10,000.00*	*5,789.50*	*57.90%*
	7135	*Lokalne komunalne takse*	*127,478.02*	*120,000.00*	*96,619.33*	*80.52%*

Primici po osnovu lokalnih administrativnih taksa planirani su u iznosu od 130.000,00€, a realizovani u iznosu od 102.408,83€, odnosno 78,78% u odnosu na plan. Opština je navedene prihode naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim administrativnim taksama (“Sl. list CG - Opštinski propisi” br. 39/08 i 2/20).
U postupku revizije utvrđeno je da Opština prihod evidentira u Glavnoj knjizi trezora zbirno, na osnovu uplata na žiro račun lokalnih prihoda budžeta opštine, shodno Naredbi o načinu naplate javnih prihoda.

Primici od lokalnih komunalnih taksa planirani su u iznosu od 120.000,00€, a realizovani u iznosu od 96.619,33€, odnosno 80,52% u odnosu na plan. Navedene prihode Opština je naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim komunalnim taksama (“Sl. list CG - Opštinski propisi” br. 11/10 i 2/20) kojom su propisane lokalne komunalne takse za obveznike takse, odnosno za korisnike prava, predmeta ili usluga za čije je korišćenje propisano plaćanje komunalne takse.
Poslovi utvrđivanja obaveza po osnovu lokalnih komunalnih taksa, evidencija o zaduženju i uplati kao i kontrola istih vrše se u Sekretarijatu za finansije, imovinu i ekonomski razvoj.

Evidencija lokalnih komunalnih taksa vodi se kroz softver za poresko knjigovodstvo.

Lokalne komunalne takse plaćaju se za: korišćenje javnih površina; postavljene bašte i terase; priređivanje muzičkog programa u ugostiteljskim objektima; postavljene reklamne panoe; postavljene šatore; korišćenje vitrina za izlaganje robe van poslovne prostorije; držanje brenti, gatera i cirkulara; držanje baze za preradu kamena i pijeska.

Obaveze, zaduženja i uplate po osnovu lokalnih komunalnih taksa, u 2019. godini prikazani su u tabeli koja slijedi.

Lokalne komunalne takse	Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2018.	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz prethodnih godina koji su naplaćeni u 2019. godini	Prihodi za 2019. godinu naplaćeni tokom 2019. godine	Ukupno naplaćeno u 2019. godini	Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2019. godine
za korišćenje javnih površina	9,201.00	576.00	0.00	576.00	576.00	9,201.00
za držanje baze za postavljene bašte i terase	26,234.81	4,854.57	9,086.48	340.50	9,426.98	21,662.40
za priređivanje muzičkog programa u ugostiteljskim objektima	1,090.00	10.00	0.00	0.00	0.00	1,100.00
za postavljene reklamne panoe	6,245.03	4,155.00	1,389.00	3,339.20	4,728.20	5,671.83
za postavljene šatore	0.00	290.00	0.00	290.00	290.00	0.00
za korišćenje vitrina za izlaganje robe van poslovne prostorije	2,415.00	2,160.00	735.00	2,130.00	2,865.00	1,710.00
za držanje brenti, gatera i cirkulara	7,560.00	2,580.00	2,050.00	180.00	2,230.00	7,910.00
za držanje baze za preradu kamena i pijeska	9,747.00	64,165.50	9,167.00	64,165.00	73,332.00	580.50
Ukupno:	**62,492.84**	**78,791.07**	**22,427.48**	**71,020.70**	**93,448.18**	**47,835.73**

Ukupno zaduženje po osnovu lokalnih komunalnih taksa u 2019. godini iznosilo je 78.791,07€, a naplaćeno je 93.448,18€. Nenaplaćeno potraživanje iz prethodnih godina iznosilo je 62.492,84€. Na kraju godine ostao je nenaplaćen iznos po ovom osnovu od 47.835,73€, pa je iznos duga po ovom osnovu umanjen za 14.657,11€.
Zaduženje i naplata po rješenjima o prinudnoj naplati prikazano je u sljedećoj tabeli:

Prinudna naplata lokalnih komunalnih taksa u 2019. godini			
Obveznici	**Broj donesenih rješenja o prinudnoj naplati**	**Zaduženje po rješenjima o prinudnoj naplati**	**Naplaćeno po rješenjima o prinudnoj naplati u 2019.**
Lokalne komunalne takse	20	7,044.30	7,044.30

Protiv 20 obveznika pokrenut je postupak prinudne naplate i naplaćeno je 7.044,30€.

Naknade

Naknade su Odlukom o Budžetu Opštine planirane u iznosu od 433.000,00€, a ostvareni u iznosu od 485.736,21€, odnosno sa 112,18% u odnosu na plan i prikazane su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Opis	Budžet 2018.	Budžet 2019.		
			Realizacija prihoda	Plan	Realizacija prihoda	% izvršenja
714		**Naknade**	**467,943.86**	**433,000.00**	**485,736.21**	**112.18%**
	7141	**Naknada za korišćenje dobara od opšteg interesa**	**1,489.42**	**15,000.00**	**12,099.97**	**80.67%**
	71411	Naknada za korišćenje voda	244.93	10,000.00	9,573.23	95.73%
	71412	Naknada za izvađeni materijal iz vodotoka	606.69	5,000.00	2,526.74	50.53%
	71413	Naknada za zaštitu voda od zagađivanja	637.80	0.00	0.00	#DIV/0!
	7142	**Naknada za korišćenje prirodnih dobara**	**165,509.82**	**136,000.00**	**144,704.43**	**106.40%**
	71421	Naknada za koncesije	113,639.12	110,000.00	92,705.23	84.28%
	71424	Naknada za korišćenje mineralnih sirovina	51,870.70	26,000.00	51,999.20	200.00%
	7146	**Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta**	**10,295.46**	**10,000.00**	**11,896.24**	**118.96%**
	71461	Naknada za uređenje i izgradnju građevinskog zemljišta	10,295.46	10,000.00	11,896.24	118.96%
	7147	**Naknada za korišćenje opštinskih puteva**	**276,980.36**	**250,000.00**	**302,708.38**	121.08%
	7148	**Godišnja naknada pri registraciji motornih vozila**	**13,668.80**	**12,000.00**	**14,327.19**	119.39%
	7149	**Ostale naknade**	**0.00**	**10,000.00**	**0.00**	0.00%

Sopstvene prihode od naknada čine naknade: za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (11.896,24€) I naknada za korišćenje opštinskih puteva (302.708,38€).

Naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta planirana je u iznosu od 10.000,00€, a ostvarena u iznosu od 11.896,24€, odnosno 118,96% u odnosu na plan. Opština je ovaj prihod ostvarila shodno Odluci o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (“Sl. list CG - opštinski propisi” br. 23/18), kojom su utvrđeni uslovi, način, rokovi i postupak plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i Odluci o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za bespravne objekte (“Sl. list CG – opštinski propisi” br. 13/18).

Visinu, rokove plaćanja i sredstva obezbjeđenja plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta rješenjem utvrđuje organ lokalne uprave nadležan za poslove planiranja prostora i izgradnje objekata (Sekretarijat za uređenje prostora i održivi razvoj). Evidenciju o zaduženju i naplati ovog prihoda, kao i registar obveznika vodi Sekretarijat za finansije, imovinu i ekonomski razvoj.

Opština posjeduje softver za vođenje evidencije o zaduženju i naplati naknada za komunalno opremanje građevinskog. U softveru za evidenciju zemljišta evidentiraju se obaveze utvrđene na osnovu rješenja donesenih od strane organa koji utvrđuje iznos naknade (Sekretarijat za uređenje prostora i održivi razvoj), a koja su dostavljena Sekretarijatu za finansije, imovinu i ekonomski razvoj.

Zaduženje i naplata prihoda po osnovu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u 2019. godini prikazani su u sljedećoj tabeli:

Zaduženje i naplata prihoda po osnovu naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u 2019. godini					
Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz prethodnih godina koji su naplaćeni u 2019. godini	Prihodi za 2019. godinu naplaćeni tokom 2019. godine	Ukupno naplaćeno u 2019. godini	Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2019. godine
19,919.52	13,810.49	790.60	11,105.64	11,896.24	21,833.77

Ukupno zaduženje po osnovu naknade za komunalno opremanje zemljišta u 2019. godini iznosilo je 13.810,49€, a naplaćeno je 11.896,24€. Naplaćeno potraživanje iz prethodnih godina iznosilo je 790,60€. Na kraju godine ostao je nenaplaćen iznos po ovom osnovu od 21.833,77€, odnosno, iznos duga uvećan je za 1.914,25€.

Na osnovu podataka sadržanih u softveru za evidenciju naknade za komunalno opremanje zemljišta, ukupno zaduženje tokom 2019. godine iznosilo je 11.907,87€. Razlika o zaduženju između gore navedenih podataka (13.810,49€) i podataka iz softvera (11.907,87€) u iznosu od 1.902,62€ (13,78%) nastala je iz razloga što Sekretarijatu za finansije, imovinu i ekonomski razvoj nijesu dostavljena sva rješenja kojima se utvrđuje naknada za komunalno opremanje zemljišta pa podaci kojima raspolaže navedeni organ, nijesu pouzdani.

Iz razloga što iznos naknade rješenjem utvrđuje Sekretarijat za uređenje prostora i održivi razvoj, a naplatu i kontrolu naplate vrši Sekretarijat za finansije, imovinu i ekonomski razvoj postoji rizik da sve obaveze investitora prema opštini neće biti blagovremeno obuhvaćene, što može uticati na tačnost iskazanih podataka.

S obzirom da su Odlukom o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, za vršenje nadzora nad sprovođenjem iste određena oba sekretarijata, nameće se potreba donošenja interne procedure kojom će se definisati protok dokumentacije između dva navedena sekretarijata.

Prinudna naplata naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta tokom 2019. godini nije vršena.

Prema podacima dostavljenim od strane Sekretarijata za uređenje prostora i održivi razvoj, tokom 2019. godine jedno fizičko lice podnijelo je zahtjev za izdavanje dozvole za upotrebu poslovnog objekta (iznos naknade – 1.350,00€). Takođe, podneseno je i 7 zahtjeva za legalizaciju poslovno stambenih objekata od strane fizičkih lica. Sa jednim licem zaključen je Ugovor o plaćenju naknade u 120 mjesečnih rata (iznos naknade 1.401,57€, iznos rate 11,67€) dok su ostali podnosioci zahtjeva svoje obaveze izmirili jednokratno (ukupno 10.968,87€).

Naknade za korišćenje opštinskih puteva planirane su u iznosu od 250.000,00€, a ostvarene u iznosu od 302.708,38€, odnosno 121,08% u odnosu na plan i odnose se na naknade za: postavljanje vodovoda i cjevovoda (84.161,38€); korišćenje komercijalnih objekata (212.746,80€) i postavljanje natpis na putu (5.800,20€). Ovaj prihod Opština ostvaruje u skladu sa Odlukom o korišćenju i naknadi za korišćenje puta i putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih piteva (Sl. list CG – opštinski propisi, broj 32/11…96/20). Navedenom Odlukom propisuju se uslovi i način korišćenja puta i putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva, kao i visina naknade za sva pravna i fizička lica koja koriste putno zemljište po nekom od osnova predviđenih Odlukom.

Registar obveznika, zaduženje, evidencija o zaduženju i naplati ove naknade vodi se kroz softver u Sekretarijatu za finansije, imovinu i ekonomski razvoj. Zaduženje i naplata prihoda po osnovu naknade za korišćenje opštinskih puteva prikazana je u sljedećoj tabeli:

Zaduženje i naplata prihoda po osnovu naknada za korišćenje opštinskih puteva u 2019. godini					
Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz prethodnih godina koji su naplaćeni u 2019. godini	Prihodi za 2019. godinu naplaćeni tokom 2019. godine	Ukupno naplaćeno u 2019. godini	Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2019. godine
232,601.03	181,231.55	73,774.74	231,918.20	305,692.94	108,139.64

Ukupno zaduženje po osnovu naknade za puteve, za 2019. godinu, iznosilo je 181.231,55€, a naplaćeno je 305.692,94€. Nenaplaćeno potraživanje iz prethodnih godina iznosilo je 232.601,03€ tako da je na kraju godine ostao nenaplaćen iznos od 108.139,64€.

Ostali prihodi

Ostali prihodi su planirani u iznosu od 28.000,00€, a ostvareni u iznosu od 88.135,95, odnosno 314,77% u odnosu na plan i prikazani su u tabeli koja slijedi.

Ekonomska klasifikacija		*Opis*	*Budžet 2018.*	*Budžet 2019.*		
			Realizacija prihoda	*Plan*	*Realizacija prihoda*	*% izvršenja*
715		*Ostali prihodi*	*61,862.69*	*28,000.00*	*88,135.95*	*314.77%*
	7152	*Novčane kazne i prihodi od kamata za neblagovremeno plaćanje lokalnih prihoda*	*8,426.67*	*5,000.00*	*2,362.81*	*47.26%*
	7153	*Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti*	*2,554.37*	*3,000.00*	*2,037.61*	*67.92%*
	7155	*Ostali prihodi lokalne uprave*	*50,881.65*	*20,000.00*	*83,735.53*	*418.68%*

Ostali prihodi obuhvataju:

- 7152 - prihode po osnovu novčanih kazni i prihode od kamata za neblagovremeno plaćanje lokalnih prihoda u iznosu od 2.362,81€. Opština ne vodi evidenciju navedenih prihoda, te se stoga ne može precizno utvrditi iznos koji se odnosi na novčane kazne, a koji iznos se odnosi na kamate za neblagovremeno plaćanje lokalnih prihoda. Uvidom u bazu podataka utvrđeno je da su na računu 71523 – novčane kazne izrečene u prekršajnom postupku evidentirani ustupljeni prihodi u ukupnom iznosu od 2.088,19€,
- 7153 - prihode od vršenja djelatnosti organa (2.037,61€) i odnose se na prihode po osnovu licenci za auto taksi,
- 7155 - ostale prihode lokalne uprave (83.735,53€) koje se odnose na: subvencije od strane Zavoda za zapošljavanje invalidnih lica (18.298,24€), za plaćanje računa za usluge mobilne telefonije (10.187,51€), uplate od strane Ministarstva poljoprivrede za Agrocentar (18.871,26€), uplata u rezervni fond opštine (15.000,00€),

Tokom 2019. godine podneseno je 14 zahtjeva za otpis poreskog duga. Ukupan iznos otpisanog poreskog duga po podnesenim zahtjevima iznosi 3.790,43€.

7. Opština Nikšić

U Opštini Nikšić, utvrđivanje, kontrolu i naplatu prihoda vrši Uprava lokalnih javnih prihoda, koja je organizovana kroz tri sektora i to:

1. Sektor za utvrđivanje lokalnih javnih prihoda (sa odjeljenjem za utvrđivanje naknada),
2. Sektor za naplatu lokalnih javnih prihoda i
3. Sektor za inspekcijsku kontrolu lokalnih javnih prihoda (sa odjeljenjem za inspekcijsku kontrolu i odjeljenjem za terensku provjeru podataka).

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Uprave, sistematizovano je ukupno 25 radnih mjesta sa 40 izvršilaca, od čega je na poslovima utvrđivanja, kontrole i naplate lokalnih javnih prihoda predviđeno angažovanje 37 izvršilaca.
Broj sistematizovanih radnih mjesta i broj zaposlenih u Upravi, dat je u tabeli koja slijedi:

Uprava lokalnih javnih prihoda - opština Nikšić		Pravilnik o sistematizaciji		br. zaposlenih - 2019.g.		
		br.radnih mjesta	br.izvršilaca	jun	novembar	decembar
Direktor		1	1	1	1	1
Samostalni referent-tehnički sekretar		1	1	1	1	1
Namještenik		1	1	1	1	1
Utvrđivanje, naplata i kontrola prihoda:		**22**	**37**	**24**	**23**	**23**
1	Sektor za utvrđivanje lokalnih javnih prihoda	5	9	7	7	7
1.1.	Odjeljenje za utvrđivanje naknada	3	3	3	3	3
2	Sektor za naplatu lokalnih javnih prihoda	8	13	6	6	6
3	Sektor za inspekcijsku kontrolu lokalnih javnih prihoda	1	1	1	1	1
3.1.	Odjeljenje za inspekcijsku kontrolu	2	2	1	1	1
3.2.	Odjeljenje za terensku provjeru podataka	3	9	6	5	5
UKUPNO:		**25**	**40**	**27**	**26**	**26**

Poslove utvrđivanja, kontrole i naplate prihoda, tokom 2019. godine vršila su 23 zaposlena[1] i sedam lica koje je Uprava angažovala putem ugovora o privremenim i povremenim poslovima, što je i prikazano u tabeli koja slijedi:

Uprava lokalnih javnih prihoda - opština Nikšić		br. zaposlenih - 2019.g.		
		jun	novembar	decembar
1	Sektor za utvrđivanje lokalnih javnih prihoda	7	7	7
1.1.	Odjeljenje za utvrđivanje naknada	3	3	3
2	Sektor za naplatu lokalnih javnih prihoda	6	6	6
3	Sektor za inspekcijsku kontrolu lokalnih javnih prihoda	1	1	1
3.1.	Odjeljenje za inspekcijsku kontrolu	1	1	1
3.2.	Odjeljenje za terensku provjeru podataka	6	5	5
UKUPNO u odnosu na sistematizaciju:		***24***	***23***	***23***
Broj lica koji su angažovani ugovorom		***7***	***7***	***7***
Ukupno na poslovima utvrđ.naplate i kontrole prihoda		***31***	***30***	***30***

Planirani i ostvareni primici

U Odluci o Završnom računu budžeta Opštine Nikšić za 2019. godinu (“Sl. List CG – opštinski prihodi” br. 28/20) prikazani su primici u ukupnom iznosu od 25.891.215,66€. Tekući prihodi budžeta (sopstveni i ustupljeni) su ostvareni u iznosu 13.307.573,83€, odnosno 108,19% u odnosu na planirane što je prikazano u sljedećoj tabeli:

[1] Navedeni broj izvršilaca ne obuhvata Direktora, tehničkog sekretara i namještenika.

Ekonomska klasifikacija			Opis	Budžet 2019		
				Plan prihoda	Realizacija prihoda	% realizacije
7			Primici	21.900.000,00	25.891.215,66	118,22
	71		Tekući prihodi	12.300.000,00	13.307.573,83	108,19
		711	Porezi	8.706.100,00	9.418.323,34	108,18
		713	Takse	206.600,00	281.771,23	136,38
		714	Naknade	2.535.500,00	2.479.552,64	97,79
		715	Ostali prihodi	851.800,00	1.127.926,62	132,42

Tekući prihodi realizovani su u iznosu od 13.307.573,83€, od čega se na sopstvene prihode odnosi iznos od 9.387.930,69€, čija je struktura prikazana u tabeli koja slijedi:

71 - Sopstveni prihodi za 2019.godinu		Plan	Realizacija	% ostvarenja
7117	Lokalni porezi	6,150,000.00	6,728,698.83	109.41%
71171	Porez na nepokretnosti	4,900,000.00	5,165,993.01	105.43%
71176	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	1,250,000.00	1,562,705.82	125.02%
713	Takse	206,600.00	281,771.23	136.38%
7131	Lokalne administrativne takse	80,000.00	109,850.28	137.31%
7135	Lokalne komunalne takse	126,600.00	171,920.95	135.80%
714	Naknade	1,440,000.00	1,249,534.01	86.77%
7146	Naknada za uređivanje građevinskog zemljišta - komunalno opremanje	800,000.00	826,976.97	103.37%
71489	Ostale naknade za puteve	630,000.00	414,581.04	65.81%
7149	Ostale naknade	10,000.00	7,976.00	79.76%
715	Ostali prihodi	851,800.00	1,127,926.62	132.42%
7152	Novčane kazne i oduzete imovinske koristi	83,800.00	191,718.85	228.78%
7153	Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti	408,000.00	236,699.20	58.01%
7154	Ostali prihodi	360,000.00	699,508.57	194.31%
UKUPNO:		8,648,400.00	9,387,930.69	108.55%

Sopstveni prihodi budžeta planirani su u iznosu od 8.648.400,00€ a ostvareni u iznosu od 9.387.930,69€, odnosno 108,55% u odnosu na plan. U tekućim prihodima najznačajnija stavka su prihodi po osnovu poreza na nepokretnosti koji su ostvareni u iznosu od 5.165.993,01€, odnosno 105,43% u odnosu na planirane.

Porez na nepokretnosti

Porez na nepokretnosti planiran je u iznosu od 4.900.000,00€ a ostvaren u iznosu od 5.165.993,01€, ili 105,43% u odnosu na plan. Opština je u 2019. godini donosila rješenja vršila naplatu poreza na nepokretnosti u skladu sa Odlukom o porezu na nepokretnosti (“Sl. list CG – opštinski propisi” br. 46/15), za pravna i fizička lica koja posjeduju nepokretnosti na teritoriji opštine Nikšić.

Opština posjeduje softver za utvrđivanje i naplatu prihoda od poreza na nepokretnosti „Verden“. U softveru se vode analitičke kartice poreskih obveznika, i iste sadrže podatke o zaduženju poreskog obveznika, podatke o izvršenim uplatama: datum uplate, način na koji je izvršena uplata (izvod, kompenzacija, blagajna), period za koji se uplata odnosi i saldo.

Podaci o nenaplaćenim potraživanjima na dan 31.12.2018. godine, zaduženju i uplatama tokom 2019. godine kao i stanju potraživanja po osnovu poreza na nepokretnost na dan 31.12.2019. godine prikazani su u sljedećoj tabeli:

Zaduženje i naplata po osnovu poreza na nepokretnosti, zbirno za pravna i fizička lica za 2019. godinu							
Porez na nepokretnosti	Broj obveznika	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz prethodnih godina naplaćeni u 2019. godini	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplaćeno u 2019. godini	Saldo na 31.12.2019. godine
Pravna lica-objekti	264	3,022,056.88	3,154,406.57	1,256,355.90	2,388,352.95	3,644,708.85	2,531,754.60
Pravna lica-zemljište	164	1,667,128.26	1,701,797.89	296,510.00	582,477.97	878,987.97	2,489,938.18
Fizička lica-objekti	25,161	6,177,363.55	997,371.97	309,021.72	252,705.37	561,727.09	6,613,008.43
Fizička lica-zemljište	21,655	3,373,759.26	355,337.52	58,415.47	31,927.20	90,342.67	3,638,754.11
Ukupno:	47,244	14,240,307.95	6,208,913.95	1,920,303.09	3,255,463.49	5,175,766.58	15,273,455.32

Izvor podataka: Softver za evidenciju poreza na nepokretnost

Od ukupno donesenih rješenja (51.412), za dostavu poreskim obveznicima preuzeto je 48.688 rješenja, od čega je preko dostavne službe uručeno 35.193, putem pošte 4.317, dok je 9.178 rješenja neuručeno. Za iznos utvrđene obaveze do 0,50€, Uprava lokalnih javnih prihoda ne štampa i ne dostavlja rješenja. Pored navedenog vrši se i javno oglašavanje na RTV Nikšić kojim se poreski obveznici, kojima nije uručeno rješenje, obavještavaju da isto mogu preuzeti u prostorijama Uprave lokalnih javnih prihoda (preciziran datum i vrijeme), uz napomenu da će se istekom predviđenog roka smatrati da su rješenja uručena.

Za ovako veliki broj neuručenih rješenja zaposleni navode nekompatibilnost podataka o nepokretnostima koje dobijaju od Uprave za nekretnine sa podacima koji su uneseni u softver Opštine. Navedeni razlozi nijesu u skladu sa članovima: 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku; članom 22a Zakona o poreskoj administraciji i članom 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

Članom 84 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17) je opisana procedura dostavljanja rješenja (Ako primalac nije pronađen na adresi, na kojoj je trebalo da mu bude izvršeno dostavljanje, ni u drugom pokušaju ili odbije da primi pismeno, dostavljač će o tome sačiniti pisanu zabilješku i ostaviti obavještenje. U obavještenju se naznačavaju podaci o pismenu i mjestu gdje primalac može da primi to pismeno. Smatraće se da je dostavljanje izvršeno istekom roka od sedam dana od dana ostavljanja obavještenja).

Članom 87 istoga zakona je predviđeno da, ako dostavljanje nije bilo moguće izvršiti na gore opisani način ili se radi o većem broju lica koja javnopravnom organu nijesu poznata, a dostavljanje na drugi način nije bilo moguće ili odgovarajuće, kao i u drugim zakonom propisanim slučajevima, dostavljanje će se izvršiti javnim obavještavanjem (objavljivanjem pismena na internet stranici javnopravnog organa, portalu elektronske uprave, oglasnoj tabli organa, objavljivanjem pismena u dnevnim novinama). Dostavljanje javnim obavještavanjem smatra se izvršenim po isteku roka od 10 dana od dana objavljivanja pismena.

Član 80 istoga zakon predviđa da, kada stranka ili njen zakonski zastupnik u toku upravnog postupka promijene svoje prebivalište ili boravište, odnosno sjedište, dužni su da o tome odmah obavijeste javnopravni organ koji vodi upravni postupak. Ako stranka ili njen zakonski zastupnik to ne učine, a ovlašćeno službeno lice ili drugi službenik u javnopravnom organu ne može da stupi sa njima u kontakt, dostavljanje pismena stranci, odnosno njenom zakonskom zastupniku vrši se javnim obavještavanjem.

Članom 22a Zakona o poreskoj administraciji ("Sl. list RCG", br. 65/01, 80/04, 29/05, "Sl. list CG", br. 73/10, 20/11, 28/12, 8/15, 47/17, 52/19) propisano je da se dostavljanje poreskog akta fizičkom licu, vrši na adresu njegovog prebivališta, odnosno boravišta, koja je upisana kod organa državne uprave nadležnog za vođenje registra prebivališta ili boravišta ili na adresu koja je zabilježena na prijavi za registraciju ili na poslednjoj poreskoj prijavi. U istom članu se dalje navodi da, ako je poreski obveznik fizičko lice, uključujući i preduzetnika, poreski akt se smatra dostavljenim i kada se uruči punoljetnom članu njegovog domaćinstva.

Članom 4 Zakona o porezu na nepokretnosti ("Sl. list CG", br. 25/19) propisano je da, ako je vlasnik nepokretnosti nepoznat, nije određen ili je preminuo, odnosno, prestao da postoji, obveznik poreza na nepokretnosti je korisnik te nepokretnosti.

Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

Stanje duga poreskih obveznika na kraju 2018. godine iznosilo je 14.240.307,95€. Tokom 2019. godine zadužena su 47.244 poreska obveznika na iznos od 6.208.913,95€. Ukupno naplaćeni porez na nepokretnost iznosio je 5.175.766,58€, od kojeg se dio odnosi na uplatu duga za raniji period. Shodno dobijenom pojašnjenju, ukoliko poreski obveznik ima dug, a prilikom uplate ne naznači za koji period vrši uplatu, naplata se vrši na najstariji dug. Stanje duga poreskih obveznika (potraživanja opštine po osnovu poreza na nepokretnost) na kraju 2019.godine iznosilo je 15.273.455,32€.

Uvidom u analitiku pravnih lica, utvrđeno je da navedeni dug obuhvata i dug pravnih lica koja su u stečaju (za 2018. godinu iznos od 1.637,748,79€ (za objekte i zemljište), a za 2019. godinu: iznos od 1.645.972,06€ za objekte i zemljište).

Naplata poreza na nepokretnost vrši se na tri načina naplate i to: preko žiro računa, blagajne i kompenzacijom.
U opštini ne postoji elektronska evidencija dnevnika blagajne, već se isti vodi ručno. Zbog velikog broja gotovinskih transakcija na dnevnom nivou, **potrebno je obezbijediti elektronsko vođenje blagajne, kako bi se smanjila mogućnost greške.**

Prinudna naplata:

Shodno članu 56 Zakona o poreskoj administraciji, postupak prinudne naplate preduzima se kada poreski obveznik, odnosno dužnik poresku obavezu nije platio prilikom podnošenja poreske prijave, odnosno kada je poresko rješenje postalo izvršno.
U postupku revizije na uvid nijesu date evidencije o prinudnoj naplati iz kojih bi se utvrdio podatak o donesenim rješenjima, iznosu duga za koji se sprovodi prinudna naplata i o efektima prinudne naplate.
S obzirom da je za pravna lica, tokom 2019 .godine doneseno ukupno 60 rješenja u postupku revizije sačinjen je tabelarni pregled donesenih rješenja i utvrđeno je da se ista odnose na ukupni glavni dug od 338.418,30€ (sa kamatom i troškovima postupka 353.293,52€) i da je od toga naplaćeno 200.124,26€.
Ukupno stanje duga poreskih obveznika na kraju 2018. godine iznosilo je 14.240.307,95€. Navedeni dug uključuje i dug obveznika koji su u stečaju (neaktivni). Uprava je tokom 2019.godine donijela rješenja o prinudnoj naplati za pravna lica na iznos od 338.418,30€, pri čemu postupak prinudne naplate nije pokrenut prema najvećim dužnicima (koji imaju dug preko 50.000,00€): Toščelik profil, Tehno baza a.d., Institut za crnu metalurgiju, Javorak MB d.o.o, „Termochem“ , MMK Standard, „Neckom“ d.o.o. i dr.
Uprava tokom 2019. godine nije donosila zaključke/rješenja o obezbjeđenju poreskog potraživanja (hipoteka), a doneseno je jedno rješenje o fiducijarnom prenosu prava svojine za iznos od 165.567,00€, koji je nakon dobijene saglasnosti Vlade CG, zaključen između Opštine i Instituta za crnu metalurgiju. Za navedeni iznos sprovedena je kompenzacija 30.12.2019.godine

Tokom 2019. godine storniran je iznos od 54.518,05€ koji se odnosi na zastarjela potraživanja prema fizičkim licima (za 234 fizička lica). Shodno pojašnjenju, postupak zastare potraživanja iniciran je od strane poreskih obveznika (fizička lica) koji su imali neplaćeni porez za više od 5 godina. Uprava lokalnih prihoda, prilikom uručenja rješenja o porezu za tekuću godinu, poreskim obveznicima koji imaju dug upućuje Opomenu radi izmirenja poreske obaveze za prethodnu godinu, uz napomenu da će pristupiti mjeri prinudne naplate ako ne postupe u skladu sa istom. Poreski obveznik, nakon dobijanja opomene, izmiri samo onaj dio duga koji nije zastario (prilikom plaćanja navede za koje godine vrši uplatu). Na ovaj način, naplaćen je iznos od 43.700,21€, koji se odnosi na period 2014-2019.godine.

Uprava je donijela i 46 zahtjeva za sprovođenje postupka naplate potraživanja od pravnih lica nad kojima je otvoren stečajni postupak. Navedeni zahtjevi dostavljeni su Direkciji za imovinu, radi pokretanja postupka kako bi se namirila potraživanja.

Preporuka: Opština treba da u potpunosti primjenjuje odredbama Zakona o poreskoj administraciji (čl. 56-71) kojim je propisana obaveza pokretanja postupka prinudne naplate za obveznike odnosno poreske dužnike koji obavezu nijesu platili prilikom podnošenja poreske prijave, odnosno kada je poresko rješenje postalo izvršno, kako bi se dug po osnovu neplaćenog poreza na nepokretnost smanjio na prihvatljivi nivo.

Prirez porezu na dohodak fizičkih lica

Prirez porezu na dohodak fizičkih lica planiran je u iznosu od 1.250.000,00€, a ostvaren je u iznosu od 1.562.705,82€. Odlukom o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica definisana je stopa prireza u visini od 13% poreske obaveze.

Zaduženje poreskih obveznika vrši se na osnovu podnešenih prijava (obrazac OPP-ND). U Izvještaju za 2019. godinu evidentirano je zaduženje poreskih obveznika u iznosu od 1.541.887,99€ (odnosi se na 18.857 poreskih prijava), naplata u iznosu od 1.562.875,87€, dok stanje na kraju godine pokazuje preplatu koja iznosi 20.987,88€.

Utvrđeno je da je razlog postojanja preplate neblagovremeno podnošenje poreskih prijava (obveznik je uz redovne uplate za 2019. godinu uplaćivao i dio po osnovu duga iz ranijeg perioda), a ne stanja da su poreski obveznici stvarno izvršili veće uplate od onih koje je trebalo.

U skladu sa čl. 5 Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica u opštini Nikšić, prijava se Upravi lokalnih javnih prihoda, do 15. u mjesecu za prethodni obračunski period (mjesec), dok su čl. 10 Odluke propisane kazne za neblagovremeno podnošenje prijava.

Preporuka: Opština treba da shodno članu 5 Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica u opštini Nikšić obezbijedi blagovremeno podnošenje prijava prireza, a u krajnjem slučaju da pribjegne primjeni člana 10 Odluke, kojim su propisane kazne za neblagovremeno podnošenje prijava.

Takse

Opština je takse planirala u iznosu od 206.000,00€, a realizacija je iznosila 281.771,23€, odnosno 36,38% više u odnosu na planirani iznos.

Ekonomska klasifikacija		Plan	Realizacija	% ostvarenja
713	***Takse***	***206,600.00***	***281,771.23***	***136.38%***
7131	**Lokalne administrativne takse**	80,000.00	109,850.28	137.31%
7135	**Lokalne komunalne takse**	126,600.00	171,920.95	135.80%
71353	k.t.za korišćenje prostora na javnim povrsinama	80,000.00	81,212.77	101.52%
71356	k.t.za priređivanje muzickog programa u ugostiteljskim objektima	3,600.00	13,257.30	368.26%
71357	k.t.za korišćenje vitrina radi izlaganja robe van poslovnih prostorija	1,000.00	0.00	0.00%
71358	k.t.za korišćenje reklamnih panoa	30,000.00	51,341.88	171.14%
71359	k.t.za korišćenje prostora za parkir. motornih,prikljuc.vozila, motocikala i bicikala na uređ. i obilj. mjest.	11,000.00	14,316.00	130.15%
713512	k.t.za držanje asfaltnih betonskih baza i baza za drobljenje i preradu kamena i proizvodnju pijeska	1,000.00	11,793.00	1179.30%

Izvor podataka: Odluka o Završnom računu Budžeta

Primici od lokalnih administrativnih taksa realizovane su u iznosu od 109.850,28€, odnosno 37,31% više u odnosu na plan. Tokom 2019. godine Opština je primjenjivala Odluku o lokalnim administrativnim taksama iz 2011. godine, a usklađivanje navedene odluke sa Zakonom o administrativnim taksama („Sl.list CG“, br. 18/19 od 22.3.2019. godine izvršeno je u decembru 2019. godine.

Primici od lokalnih komunalnih taksi realizovane su u iznosu od 171.920,95€, odnosno 35,80% više u odnosu na plan. Evidencija o lokalnim komunalnim taksama vodi se u posebnom računarskom programu[2] koji je dio informacionog Sistema Opštine.

Tokom 2019. godine Opština je primjenjivala Odluku o lokalnim komunalnim taksama sa poslednjom izmjenom iz 2018. godine, a usklađivanje navedene odluke sa Zakonom o lokalnim komunalnim taksama („Sl. list CG“, br. 18/19 od 22.3.2019. godine izvršeno je u novembru 2019. godine.

[2] Opštinski prihodi - Evidencija o naknadama, taksama i prirezu. Shodno dobijenom pojasnjenju, svi prgrami su urađeni u integrisanom programskom okruženju Microsoft visual studio. Baza podataka je zajednička za sve programme i nalazi se na Micrsoft SQL serveru.

Opština je tokom 2019.godine naplaćivala takse po osnovu: korišćenja prostora na javnim površinama, korišćenja vitrina van poslovnih prostorija, korišćenja reklamnih panoa, korišćenja prostora za parkiranje, po osnovu priređivanja muzičkog programa u ugostiteljskim objektima i po osnovu držanja asfaltnih baza i baza za drobljenje i preradu kamena i proizvodnju pijeska. Podaci o zaduženju, uplatama i saldu lokalnih komunalnih taksi na kraju 2019. godine, prikazani su u sljedećoj tabeli:

Komunalne takse-Opština Nikšić	2019.godina		
	Duguje	Potrazuje	Saldo
Korišćenje prostora na javnim površinama	75,208.36	80,987.15	-5,778.79
Korišćenje reklamnih panoa	44,335.24	52,916.88	-8,581.64
Korišćenje vitrina radi izlaganja robe van poslovne prostorije	507.00	507.00	0.00
Muzika, asfaltne baze, brente/gateri	37,300.97	25,077.30	12,223.67
Korišćenje taksi stajališta	16,110.00	14,340.00	1,770.00

Izvor podataka: Pojedinačni izvještaji za period 1.1. - 31.12.2019. godine o zaduženju, naplati i saldu.

Napomena: Ukupna naplata komunalnih taksi, shodno pojedinačnim izvještajima je 173.828,33€, a u GK je evidentiran iznos od 171.920,95€. Razlike su rezultat preknjižavanja i evidencija na pravim kontima u GK.

Korišćenje prostora na javnim površinama Shodno Odluci o lokalnim komunalnim taksama, taksu za korišćenje prostora na javnim površinama utvrđuje Sekretarijat za uređenje prostora i zaštitu životne sredine i ista se utvrđuje srazmjerno vremenu korišćenja prava, predmeta i usluge. Taksena obaveza nastaje danom početka korišćenja prava, predmeta i usluga za čije korišćenje je propisano plaćanje lokalne komunalne takse, a plaća se na način utvrđen rješenjem o utvrđivanju taksene obaveze.

U Izvještaju o zaduženju i naplati navedene takse za period 01.01.-31.12.2019. godine, evidentirano je da je ukupno zaduženje po rješenjima iznosilo 75.208,36€, uplate 80.987,15€ i saldo na kraju godine 5.778,79€(preplata). Izvještaj se odnosi na 90 obveznika.
Uvidom u dokumentaciju za osam obveznika (uzorak), utvrđeno je sledeće:

- Za četiri obveznika[3] nije doneseno rješenje o utvđivanju taksene obaveze, a isti su vršili uplate, zbog čega je za navedene obveznike u Izvještaju za 2019. godinu evidentirana preplata.
- Uvidom u analitičku karticu jednog obveznika utvrđeno je da isti nije u preplati, jer je rješenje o zaduženju taksene obaveze doneseno tokom 2018. godine, a uplata je izvršena u 2019. godini.

Zbog navedenog, evidentirani saldo na kraju godine u iznosu od 5.778,79€ ne znači da je u pitanju preplata, već da je za neke obveznike rješenje doneseno krajem 2018. godine, dok za neke obveznike uopšte nije doneseno.
Shodno dobijenom pojašnjenju, Uprava je tokom 2020. godine, radi sravnjenja stanja za obveznike koji redovno vrše uplate, u pojedinačnoj analitičkoj kartici “službeno” zadužila[4] obveznike za koje nijesu posjedovali rješenje o utvrđenoj obavezi.

Preporuka: Organi lokalne uprave nadležni za utvrđivanje taksene obaveze treba da, u skladu sa Odlukom o lokalnim komunalnim taksama, obavještavaju Upravu o svim donesenim rješenjima, kako bi Uprava u svojim evidencijama prezentovale realno stanje.

Korišćenje reklamnih panoa Shodno Odluci o lokalnim komunalnim taksama, rješenje kojim se odobrava korišćenje javne površine i utvrđuje obaveza donosi organ lokalne uprave nadležan za uređenje prostora. Taksa se utvrđuje u godišnjem iznosu pri čemu se plaća mjesečno, po 1/12 utvrđene obaveze.

Uvidom u Izvještaj o korišćenju reklamnih panoa za period 1.1.-31.12.2019.godine utvrđeno je da je zaduženje po ovom osnovu iznosilo 44.335,24€, uplate 52.916,88€ i saldo (preplata) u iznosu od 8.581,64€ i isti se odnosi na 53 obveznika.
Uvidom u dokumentaciju na uzorku od 10 obveznika utvrđeno je sledeće:

[3] Andemil d.o.o., Galerija forum, Gold atena, m-tel doo
[4] Umjesto br.rješenja kojim se utvrđuje obaveza, evidentirano je „11-sl“, samo da bi se sravnila kartica (da ne pokazuje preplatu).

- Za pet obveznika rješenja se odnose na korišćenje prostora na javnim površinama, a ne na korišćenje reklamnih panoa, bilborda i sl. i trebalo ih je evidentirati u Izvještaju koji se odnosi na korišćenje javnih površina.
- Kao i kod ostalih taksi i naknada, utvrđeno je da saldo u Izvještaju koji se odnosi na tekuću godinu ne pokazuje stanje preplate, već je razlog istog što je uplata izvršena tokom 2019. godine, a rješenje o zaduženju taksene obaveze je doneseno u 2018. godini, ili što je uplata izvršena tokom 2019. godine, a rješenje o zaduženju taksene obaveze uopšte nije doneseno.

Korišćenje prostora za parkiranje vozila – taxi stajališta Taksenu obavezu shodno Odluci o komunalnim lokalnim taksama utvrđuje organ lokalne uprave nadležan za komunalne poslove i saobraćaj polugodišnje. Taksa se utvrđuje u iznosu od 5,00 € po taksi vozilu.
Uvidom u Izvještaj o korišćenju taksi stajališta za period 1.1-31.12.2019.godine utvrđeno je da je zaduženje iznosilo 16.110,00€, uplate 14.340,00€ i saldo (dug) 1.770,00€. Izvještaj se odnosi na 68 obveznika. Za sve obveznike, na testiranom uzorku, donesena su rješenja o utvrđivanju obaveze.

Priređivanje muzičkog programa u ugostiteljskim objektima Za priređivanje muzike u ugostiteljskim objektima, osim muzike koja se reprodukuje mehaničkim sredstvima (gramofon, magnetofon, radio, TV i sl.), plaća se lokalna komunalna taksa u iznosu od 200,00€ - za jedno priređivanje u toku mjeseca, dok je za priređivanje 2 ili više puta u toku mjeseca definisana taksa u iznosu od 300,00. Ista se plaća mjesečno. Taksa se utvrđuje rješenjem organa lokalne uprave nadležnog za lokalne javne prihode, na osnovu prijave taksenog obveznika, službene evidencije ili zapisnika Komunalne policije.

Držanja asfaltnih betonskih baza i baza za drobljenje i preradu kamena i proizvodnju pijeska taksu utvrđuje Uprava lokalnih javnih prihoda, u godišnjem iznosu od 1.000,00€, na osnovu prijave obveznika, službene evidencije ili zapisnika Komunalne policije. Na uzorku od pet taksenih obveznika, utvrđeno je da su se tokom 2019.godine donosila po dva rješenja o utvrđivanju takse za držanje asfaltnih baza i to: za 2017. godinu i 2018. godinu. Obveznici su uglavnom redovno izmirivali obaveze.

Korišćenje vitrina radi izlaganja robe van poslovnih prostorija Taksa po ovom osnovu, plaća se prilikom dobijanja odobrenja za postavljanje vitrine od strane organa lokalne uprave nadležnog za uređenje prostora, koji je nastanak taksene obaveze dužan prijavili organu lokalne uprave nadležnom za lokalne javne prihode.
U izvještaju za 2019. godinu evidentirano je zaduženje i uplata od dva obveznika u ukupnom iznosu od 507,60€. (Razlog malog broja obveznika je u tome što su se obveznici po osnovu korišćenja vitrina evidentirani u Izvještaju koji se odnosi na korišćenje javnih površina).
Utvrđeno je da su se uplate vršile na uplatni račun koji se odnosi na korišćenje prostora na javnim površinama, iako je Naredbom o načinu uplate javnih prihoda donijetom od strane Ministarstva finansija, za korišćenje vitrina radi izlaganja robe van poslovnih prostorija predviđen uplatni račun 530-40032517-05.

Naknade

Prihod po osnovu naknada planiran je u iznosu od 1.440.000,00€, a realizovan je u iznosu od 1.249.534,01€, odnosno 86,77% u odnosu na plan Budžeta za 2019. godinu i prikazan je u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija		Plan	Realizacija	% ostvarenja
714	***Naknade***	***1,440,000.00***	***1,249,534.01***	***86.77%***
7146	***Naknada za uređivanje građevinskog zemljišta - komunalno opremanje***	800,000.00	826,976.97	103.37%
71461	n.za pravna i fizicka lica-novogradnja	400,000.00	714,751.61	178.69%
71463	n.za građane-legalizacija	400,000.00	112,225.36	28.06%
7148	***Nakande za puteve***	630,000.00	414,581.04	65.81%
714891	Naknada za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije...	20,000.00	11,338.90	56.69%
714892	Godišnja naknada za cjevovode, vodovode, kanalizacije...	250,000.00	113,368.98	45.35%
714894	Naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa opštinskog puta	360,000.00	289,873.16	80.52%
7149	***Ostale naknade***	10,000.00	7,976.00	79.76%
71491	Naknada za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije	10,000.00	7,976.00	79.76%

Evidencija o naknadama vodi se u posebnom računarskom programu koji je dio informacionog sistema Opštine. Naplaćeni prihod u iznosu od 1.249.534,01€ odnosi se na naknade po osnovu komunalnog opremanja, naknada za puteve i naknada za izdavanje urbanističko-tehničkih uslova za izradu tehničke dokumentacije.

Naknada za uređivanje građevinskog zemljišta – komunalno opremanje planirana je u iznosu od 800.000,00€, a ostvarena u iznosu od 826.976,97€ ili 103,37% od planiranog iznosa. Visina naknade, način plaćanja, rokovi izvršenja obaveza i ostala pitanja utvrđuju se rješenjem koje donosi organ lokalne uprave nadležan za poslove utvrđivanja, naplate i kontrole lokalnih javnih prihoda, a na osnovu podataka dobijenih od organa lokalne uprave za planiranje prostora Opštine Nikšić. Uređivanje građevinskog zemljišta u opštini Nikšić, tokom 2019. godine, bilo je regulisano sa dvije opštinske odluke i to:

1. Odlukom o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta(„Sl.list CG-opštinski propisi“, br. 25/18),
2. Odlukom o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za bespravne objekte „Sl.list CG-opštinski propisi“, br. 16/18).

Navedenim odlukama predviđeni su i slučajevi u kojima se iznos utvrđene naknade umanjuje ili uvećava, a obveznicima naknade ostavljena je mogućnost plaćanja jednokratno ili u mjesečnim ratama, pri čemu je maksimalni rok za plaćanje naknade za građevinsko zemljište tri godine, a za bespravne objekte 20 godina.

U postupku revizije na uvid je dat Izvještaj za period 01.01. - 31.12.2019. godine, u kom je po osnovu komunalnog opremanja zemljišta za 2019. godinu evidntirano zaduženje u iznosu od 1.314.948,50€, uplata u iznosu od 826.837,07€, dok preostali saldo (dug) iznosi 177.376,92€. Izvještaj se odnosi na 245 obveznika naknade. Na uzorku od 13 obveznika naknade utvrđeno je sledeće:

- Uplate od strane obveznika naknade, vršile su se na osnovu rješenja Uprave lokalnih prihoda kojim se utvrđuje iznos naknade za građevinsko opremanje zemljišta (izgradnju, legalizaciju), a u par slučajeva uplata se vršila na osnovu ugovora o komunalnom opremanju koji je zaključen između investitora i Direkcije za imovinu. Obveznici naknade koji su se opredijelili za plaćanje u ratama su redovno vršili uplate.
- Uplate su se uglavnom vršile na račun koji je predviđen za uplate fizičkih lica, iako su od Ministartsva finansija po ovom osnovu odobrena dva uplatna računa radi razdvajanja uplata fizičkih i pravnih lica.
- Za sve obveznike doneseno je rješenje kojim se utvrđuje naknada, s tim što su neki obveznici zaduženi u ranijem periodu a uplate su vršile samo tokom 2019.godine pa im saldo za 2019. godinu pokazuje preplatu, dok za obveznike kojima je rješenje o utvrđenoj naknadi doneseno tokom 2019. godine postoji usaglašenost između godišnjeg izvještaja i pojedinačne analitičke kartice.

Ostale naknade za puteve planirala iznos od 630.000,00€, a realizovala iznos od 414.581,04€, ili 65,81% u odnosu na plan. Opština je ovaj prihod ostvarila u sladu sa Odlukom o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorizovanih puteva na teritoriji opštine Nikšić. Realizovani iznos odnosi se na tri vrste naknada i to:

Naknade	duguje	potrazuje	saldo
Naknada za postavljanje cjevovoda, električnih vodova...	11,338.90	11,338.90	0.00
Godišnja naknada za postavljanje cjevovoda, električnih vodova...	113,318.38	113,378.98	60.60
Naknada za korišćenje opštinskih puteva	378,574.93	290,846.26	87,728.67

Izvor podataka: Uprava lokalnih javnih prihoda

Naknadu za postavljanje cjevovoda, vodovoda, električnih vodova utvrđuje organ lokalne uprave nadležan za poslove saobraćaja koja se plaća prilikom dobijanja odobrenja, a poslove kontrole i naplate vrši Uprava lokalnih javnih prihoda. Realizovani iznos od 11.338,90€ obuhvata uplate koje se odnose na tri pravna lica. Uplate po osnovu rješenja izvršene su na uplatni račun 530-40062324-18 koji je za ovu namjenu, odobren od strane Ministarstva finansija.

Godišnja naknada za cjevovode, vodovode, električne vodove utvrđuje Uprava lokalnih javnih prihoda, na osnovu prijave koja se podnosi do 31.decembra tekuće za tu godinu (na propisanom obrascu ON1).
U postupku revizije utvrđeno je da je Uprava lokalnih javnih prihoda, u cilju što precizinijeg utvrđivanja obaveze po ovom osnovu, uputila dopis 6.12.2019.godine Sekretarijatu za komunalne poslove i saobraćaj radi dostavljanja podataka o donesenim rješenjima kojima se odobrava postavljanje cjevovoda, vodovoda, električnih, telefonskih vodova i sl.
Godišnja naknada utvrđena je Rješenjem Uprave na osnovu prijave koju podnese obveznik, a koja sadrži podatke o dužini postavljenih vodova.
Uvidom u Izvještaj za 2019. godinu utvrđeno je da je zaduženje iznosilo 113.318,38€ i isto se odnosilo na sedam obveznika naknade koji su u potpunosti izmirili svoje obaveze.
Uplate po osnovu rješenja izvršene su na uplatni račun 530-40062325-15 koji je za ovu namjenu, odobren od strane Ministarstva finansija.

- Naknada za izgradnju komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa opštinskog i nekategorisanog puta (korišćenje opštinskih puteva), utvrđuje Uprava lokalnih javnih prihoda za tekuću godinu, srazmjerno vremenu korišćenja u godini kad je korišćenje počelo, a visina naknade utvrđivana je na osnovu člana 17 Odluke o naknadama za korišćenje opštinskih i nekategorisanih puteva.

U Izvještaju za 2019. godinu evidentirano je da je po osnovu naknada za korišćenje opštinskih puteva, zaduženje po rješenjima iznosilo 378.574,93€, uplate od korisnika naknade 290.846,28€ i saldo (dug) u iznosu od 87.728,65€.
Uprava je dostavila podatak, da je po osnovu naknada za korišćenje opštinskih puteva:

- Tokom 2019.godine donijeto 597 rješenja o prinudnoj naplati koja se odnose na 2019. godinu i raniji period, a od toga je 147 rješenja dostavljeno CBCG, dok je
- Tokom 2020. godine donijeto 152 rješenja o prinudnoj naplati od kojih se 64 odnosi na dugovanja iz 2019. godine (u iznosu od 20.616,77€).

Napomena: U opštini se ne vodi evidencija o sprovedenim prinudnim naplatama, što je ujedno i razlog zbog čega nije utvrđen iznos na koji se odnose rješenja o prinudnoj naplati.

Ostale naknade Iznos od 7.976,00€ naplaćen je na osnovu Uredbe o visini naknade za izdavanje urbanističko-tehničkih i tehničkih uslova (Sl.list CG", br. 87/18, 28/19, 75/19 i 116/20) kojom je definisana naknada u visini od 50,00€ za zgrade i 100,00€ za inženjerske objekte. Navedeni iznos odnosi se na 154 zaduženja (izdate urbanističko tehnicke uslove).
Uplate po ovom osnovu izvršene su na uplatni račun 530-40062339-70 koji nije na spisku računa koje je odobrilo Ministarstvo finansija. Riječ je o naknadi koja je od strane Ministarstva održivog razvoja i turizma povjerena lokalnim samoupravama, do 31.12.2021. godine.

Ostali prihodi

Ostali prihodi planirani su u iznosu od 851.800,00€ a realizovala iznos od 1.127.926,62€ koji se odnosi na prihode od novčanih kazni, prihode koje organi ostvare vršenjem svoje djelatnosti i ostali prihodi.

Ekonomska klasifikacija		Plan	Realizacija	% ostvarenja
715	***Ostali prihodi***	***851,800.00***	***1,127,926.62***	***132.42%***
7152	***Novčane kazne i oduzete imovinske koristi***	83,800.00	191,718.85	228.78%
71523	Prihodi od novčanih kazni izrečenih u prekršajnom i drugom postupku	68,800.00	185,499.76	269.62%
71525	Prihodi od kamata za neblagovremeno plaćanje prihoda	15,000.00	6,219.09	41.46%
7153	***Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti***	408,000.00	236,699.20	58.01%
7154	***Ostali prihodi***	360,000.00	699,508.57	194.31%

Evidencija ostalih prihoda, uglavnom se vode u Sekretarijatu za finansije.

Novčane kazne i oduzete imovinske koristi Navedeni prihodi realizovani su u iznosu od 191.718,85€ i isti obuhvataju:

- Prihode od novčanih kazni izrečenih u prekršajnom i drugom postupku – iznos od 185.499,76€. Uplate po ovom osnovu izvršene su na glavni račun trezora Opštine, br. 530-5276-93, na osnovu Izvještaja o podijeljenim sredstvima koji se na dnevnom nivou dostavlja od strane Ministarstva finansija.

Prihodi koje organi ostvare vršenjem sopstvene djelatnosti Uvidom u analitičku karticu utvrđeno je da se realizovani prihod u iznosu od 236.699,20€ odnosi na prihode koje ostvaruju organi lokalne samouprave i to po osnovu: uplate pazara (bife), izlaska komisije na teren, usluga revizije, usluga Glavnog gradskog arhitekte i sl.

Uvidom u izvode računa 530-4006121-47 koji je od strane MF, odobren za evidenciju prihoda opštinskih organa, organizacija i službi utvrđeno je da su na navedenom računu evidentirane samo uplate po osnovu izlaska komisije u ukupnom iznosu od 2.178,54€, dok su uplate ostalih organa evidentirane na žiro račun br. 530-5276-93 (uplata pazara) i žiro račun br. 535-1140-54.

Ostali prihodi Uvidom u analitičku karticu utvrđeno je da je u okviru ove stavke evidentiran iznos od 669.508,57€. Najznačajnije uplate odnose se na:

- Uplatu Ministarstva finansija - Iznos od 507.361,73€ uplaćen po osnovu refundacije kamate i provizije, po osnovu kredita EIB-a, za izgradnju prečišćivača otpadnih voda, na žiro račun br. 530-5276-93.
- Godišnje zakupnine poslovnih prostora, dozvole, licence – 135.000,00€ (uplate uglavnom evidentirane na posebni uplatni račun 530-6228-17 – opštinski prihodi, koji je odobren od MF),
- Zakup opštinskih stambenih jedinica po ugovorima – iznos od 5.700,00€ i
- Povraćaj pozajmice Autobuskoj stanici – iznos od 17.838,60€ uplaćivan na žiro račun br. 535-1140-54.

Interne procedure:

Opština je u svom radu, primjenjivala Pravila o radu Sektora lokalnih javnih prihoda[5] koja su sastavni dio Knjige procedura iz 2012. godine. Navedenim pravilima obuhvaćen je postupak:

- utvrđivanja, naplate i kontrole poreza na nepokretnost;
- naplate i kontrole prireza porezu na dohodak fizičkih lica;
- utvrđivanja, naplate i kontrole članskog doprinosa;
- naplate i kontrole boravišne takse;
- utvrđivanja, naplate i kontrole lokalne komunalne takse i
- Pravila rada prvostepenog organa po žalbi.

Navedena pravila nijesu ažurirana uprkos nastalim zakonskim izmjenama u prethodnom period.

U postupku revizije utvrđeno je da se dio lokalnih prihoda naplaćuje gotovinskim putem, ali Opština nije donijela procedure kojima se reguliše gotovinska naplata, uplaćivanje gotovine na Glavni račun trezora i sl.

Preporuka: Opština treba da donese interna pravila za gotovinsku naplatu prihoda koje će detaljno obuhvatiti postupak od primopredaje blok priznanica do primopredaje pazara i uplate istog na uplatni račun. Takođe, potrebno je doraditi pravila o radu Sektora lokalnih javnih prihoda, koja su donesena 2012.godine, a posebno u pogledu saradnje drugih organa lokalne uprave sa Upravom lokalnih javnih prihoda, kako bi evidencije koje vodi Uprava prikazivale realno stanje.

[5] Pravila br. 02-031-1638/1 od 17.10.2012.godine.

8. Opština Plav

U okviru Sekretarijata za privredu, razvoj i finansije, sistematizovano je 17 radnih mjesta a zaposleno je 14 službenika koji rade na poslovima utvrđivanja, naplate i kontrole javnih i lokalnih prihoda. Pregled sistematizovanih i zaposlenih službenika prikazan je u sljedećoj tabeli:

Red. broj	ime i Prezime	Naziv radnog mjesta	Broj izvršioca	Broj zaposlenih	Upražnjeno
16.	Sulejman Dešić	Pomoćnik sekretara - za naplatu javnih i lokalnih prihoda	1	1	
17.	Ramo Sinanaj i Alen Čekić	Samostalni savjetnik I - za lokalne javne prihode	2	2	
18.	Mirza Šabović i Asmir Pupović	Samostalni savjetnik I - za pravna pitanja i prinudnu naplatu	2	2	
19.	Džemal Feratović	Samostalni savjetnik II - za poslove utvrđivanja kontrole i naplate javnih i lokalnih prihoda	2	1	1
20.	Fahrudin Dervišević , Fahid Feratović i Saša Radenović	Samostalni savjetnik III -za utvrđivanje i naplatu poreza na nepokretnosti	4	3	1
21.		Poreski inspektor I - utvrđivanje , kontrola i naplata lokalnih i javnih prihoda	1		1
22.	Goran Dašić	Poreski inspektor II - utvrđivanje , kontrola, i naplata lokalnih i javnih prihoda	1	1	
23.	Medžid Rugovac	Savjetnik I - za naplatu poreza	1	1	
24.	Mirsad Pupović i Amel Canović	Referent - za utvrđivanje stanja na terenu i dostavu rješenja	2	2	
25.	Suad Raković	Viši namještenik I - vozač	1	1	
Ukupno:			17	14	3

Od sistematizovanih radnih mjesta upražnjeno je 3 radna mjesta i to:

- Samostalni savjetnik II za poslove utvrđivanja, kontrole i naplate javnih i lokalnih prihoda;
- Samostalni savjetnik III za utvrđivanje i naplatu poreza na nepokretnosti;
- Poreski inspektor I za utvrđivanje, kontrolu i naplatu lokalnih javnih prihoda

Preporuka: Preporučuje se Opštini da izvrši popunu, nepopunjenih radnih mjesta u Upravi za naplatu lokalnih javnih prihoda. Posebno je važno popuniti radno mjesto - poreski inspektor I, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda.

Primici

U Odluci o završnom računu Budžeta Opštine Plav za 2019. godinu ("Sl. list CG - opštinski propisi", br. 20/20) na računu primitaka prikazani su primici u ukupnom iznosu od 4.015.295,56€ odnosno 100,26% u odnosu na plan (4.005.000,00€). Tekući prihodi budžeta (sopstveni i ustupljeni) su ostvareni u iznosu od 1.310.113,20€, odnosno 102,80% u odnosu na planirane (1.274.485,23€), kao što je prikazano u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija			Opis	Budžet 2019		
				Plan prihoda	Realizacija prihoda	% realizacije
7			Primici	4.005.000,00	4.015.295,56	100,26
	71		Tekući prihodi	1.274.485,23	1.310.113,20	102,80
		711	Porezi	752.085,23	842.451,99	112,02
		713	Takse	28.100,00	30.252,94	107,66
		714	Naknade	323.100,00	276.175,04	85,48
		715	Ostali prihodi	171.200,00	161.233,23	94,18

U tekućim prihodima najznačajnija stavka su prihodi po osnovu **poreza** koji su ostvareni u iznosu od 842.451,99€, odnosno 112,027% u odnosu na planirane (752.085,23€).

Tekući prihodi ostvareni su u iznosu od 1.310.113,20€ i prikazani su u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija			Opis	Plan 2019	Realizacija 2019	Izvršenje %
1	2	3	4	5	6	7
71			**Tekući prihodi**	**1.274.482,25**	**1.310.113,20**	**102,80**
711			**Porezi**	**752.085,23**	**842.451,99**	**112,02**
	711-1		**Porez na dohodak fizičkih lica**	**480.000,00**	**551.183,56**	**114,83**
		711-1-1	Porez na dohodak fizičkih lica	480.000,00	551.183,56	114,83
	711-3		**Porez na imovinu**	**181.000,00**	**189.680,96**	**104,80**
		711-3-1	Porez na nepokretnosti	165.000,00	172.712,50	104,67
		711-3-2	Porez na promet npokretnosti	16.000,00	16.968,46	106,05
	711-7		**Lokalni porezi**	**91.085,23**	**101.587,47**	**111,53**
		711-7-5	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	91.085,23	101.587,47	111,53
713			**Takse**	**28.100,00**	**30.252,94**	**107,66**
	713-1		**Administrativne takse**	**13.000,00**	**11.498,12**	**88,45**
		713-1-2	Lokalne administrativne takse	13.000,00	11.498,12	88,45
	713-5		**Lolalne komunalne takse**	**15.000,00**	**18.754,82**	**125,03**
		713-5-1	Lolalne komunalne takse	15.000,00	18.754,82	125,03
	713-6		**Ostale takse**	**100,00**	**0,00**	**0,00**
		713-6-1		100,00	0,00	0,00
714			**Naknade**	**323.100,00**	**276.175,04**	**85,48**
	714-1		**Naknada za korišćenje dobara od opšteg interesa**	**160.000,00**	**151.122,04**	**94,45**
		714-1-1	Naknada za korišćenje voda	160.000,00	151.122,04	94,45
	714-2		**Naknada za korišćenje prirodnih dobara**	**100.000,00**	**88.505,58**	**88,51**
		714-2-1	Naknada za korišćenje šuma	100.000,00	88.508,58	88,51
	714-5		**Naknada za korišćenje građevinskog zemljišta**	**100,00**	**103,00**	**103,00**
		714-5-1	Naknada za korišćenje građevinskog zemljišta	100,00	103,00	103,00
	714-6		**Naknada za uređenje i izgradnju gradjevinskog zemljišta**	**16.000,00**	**3.651,22**	**22,82**
		714-6-1	Naknada za uređenje i izgradnju gradjevinskog zemljišta	16.000,00	3.651,22	22,82
	714-8		**Naknada za puteve**	**45.000,00**	**31.757,20**	**70,57**
		714-8-4-2	Naknada za postavljenje natpisa na pu.i pored puta	5.000,00	2.603,90	52,08
		714-8-4-3	God.nakn.pri registraciji drum.voz.,traktora i priključnih voz.	30.000,00	17.626,20	58,75
		714-8-4-4	Naknade za priključivanje prilaznog puta na	10.000,00	11.527,10	115,27
	714-9		**Ostale naknade**	**2.000,00**	**1.033,00**	**51,65**
		714-9-1	Ostale naknade	2.000,00	1.033,00	51,65
715			**Ostali prihodi**	**171.200,00**	**161.233,23**	**94,18**
	715-1		**Prihodi od kapitala**	**65.000,00**	**64.587,66**	**99,37**
		715-1-3-1	Prihodi od rente	65.000,00	64.587,66	99,37
	715-2		**Novčane kazne i oduzete imovinske koristi**	**1.100,00**	**1.187,14**	**107,92**
		715-2	Novčane kazne i oduzete imovinske koristi	100,00	0,00	0,00
		715-231	Novčane kazne koje izriču jedinice lokalne samouprave	1.000,00	1.187,14	118,71
	715-3		**Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti**	**100,00**	**0,00**	**0,00**
		715-3-1	Prihodi od djelatnosti organa	100,00	0,00	0,00
	715-5		**Ostali prihodi**	**105.000,00**	**95.458,43**	**90,91**
		715-5-4	Ostali prihodi	105.000,00	95.458,43	90,91

Tekući prihodi ostvareni su u iznosu od 1.310.113,20€ od čega se na sopstvene prihode odnosi iznos od 1.035.887,92€.

Zaduženje i naplata sopstvenih prihoda sa stanjem na 31.12.2019. godine prikazani su u sljedećoj tabeli:

R. br.	Vrsta prihoda	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. god.	Zaduženje u 2019. god.	Naplaćeno u 2019. god. za prethodne godine	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Stanje na 31.12.2019 godine
1	Porez na nepokretnosti	1.883.403,69 €	332.454,57 €	38.425,79 €	134.286,71 €	172.712,50 €	2.043.145,76 €
2	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	0,00 €	101.587,47 €	0,00 €	101.587,47 €	101.587,47 €	0,00 €
3	Lokalne komunalne takse	4.246,00 €	24.341,82 €	0,00 €	0,00 €	20.954,82 €	7.633,00 €
4	Naknade za puteve	13.000,00 €	25.630,00 €	0,00 €	11.527,10 €	11.527,10 €	27.102,90 €
5	Naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta	12.503,42 €	2.522,00 €	1.129,22 €	2.522,00 €	3.651,22 €	11.384,20 €
6	Ostali lokalni prihodi - javne površine	0,00 €	4.901,75 €	0,00 €	4.901,75 €	4.901,75 €	0,00 €
7	Prihodi od rente	5.358,00 €	71.260,00 €	5.568,00 €	64.587,66 €	70.155,66 €	6.672,34 €
8						0,00 €	0,00 €
	UKUPNO	1.918.731,11 €	562.717,61 €	45.123,01 €	319.412,69 €	385.490,52 €	2.095.958,20 €

Porez na nepokretnosti

Porez na nepokretnosti planiran je u iznosu od 165.000,00€ a realizovan u iznosu od 172.712.50€ što čini 104,67% planiranih prihoda. Opštine je u 2019. godini donosila rješenja i vršila naplatu poreza na nepokretnosti, u skladu sa Odlukom o porezu na nepokretnosti („Sl. list CG“-Opštinski propisi”, br. 04/16, i 020/20). Obavezom za porez na nepokretnosti, zaduženi su vlasnici građevinskih objekta (objekti za stanovanje, poslovni objekti, stambeno-poslovni objekti i posebni dijelovi stambenih zgrada) i zemljišta (građevinsko, poljoprivredno, šumsko i drugo zemljište). Bazu podataka, se ažurira praćenjem i dopunama registra obveznika na osnovu izvršnih rješenja Uprave za nekretnine, po zahtjevu stranke i kroz rad komisije za upisivanje neupisanih. Ukupan broj poreskih obveznika po osnovu poreza na nepokretnosti (fizička i pravna lica) na kraju 2019. godine iznosio je 11.179. Pregled obaveza, zaduženja i uplata po osnovu poreza na nepokretnosti zbirno za pravna i fizička lica za 2019. godinu, prikazan je u sljedećoj tabeli:

Zaduženje i naplata po osnovu poreza na nepokretnosti, zbirno za pravna i fizička lica za 2019. godinu

Porez na nepokretnosti	Broj obveznika	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz preth. god. naplaćeni u 2019. god.	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Saldo na 31.12.2019. godine
Pravna lica-objekti	23	261.180,11	15.536,63	0,00	7.364,42	7.364,42	269.352,32
Pravna lica-zemljište	25	43.361,79	13.401,66	510,22	5.538,63	6.048,85	50.714,60
Fizička lica-objekti	4.368	751.924,30	188.273,01	18.256,18	75.813,08	94.069,26	846.128,05
Fizička lica-zemljište	6.763	826.937,49	115.243,27	19.659,39	45.570,58	65.229,97	876.950,79
Ukupno	11.179	1.883.403,69	332.454,57	38.425,79	134.286,71	172.712,50	2.043.145,76

U 2019 godini je donešeno 11.163 rješenja od kojih je podijeljeno 8.899 rješenja što procentualno iznosi 79,71%. Ostalih 2.264 rješenja se odnosi na osobe koje ne žive u Plavu (na privremenom radu u inostranstvu), jedan dio rješenja odnosi se na poreske obveznike koji nisu poznati dostavljačima, zatim na osobe koje odbijaju prijem rješenja (vlasnik umro, a svojinski odnosi nijesu riješeni jer nasljednici izbjegavaju pokrenuti ostavinski postupak.

Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

Ukupan dug za porez na nepokretnosti na dan 31.12.2019. godine iznosio je 2.043.145,76€ i uvećan je u odnosu na 31.12.2018. godine za 159.742,07€, kada je iznosio 1.883.403,69€, odnosno za 8,48%.

Od navedenog duga, 319.598,63€ odnosi se obaveze poreskih obveznika prema Opštini Gusinje koje datiraju od teritorijalne podjele Opštine Plav sa Opštinom Gusinje, na dan 31.12.2014. godine, a koje je Opština Gusinje odbila preuzeti.

U 2019 godini je odjeljenje lokalnih javnih prihoda pored redovnih poslova pokrenulo i postupak Hipoteke (koji traje u kontinuitetu još od 2013 godine) protiv 440 poreskih obveznika. Od ukupnog broja pokrenutih postupaka, 124 poreska obveznika su izmirila svoja dugovanja u toku postupka prinudne naplate, u 2019 godini je Uprava za nekretnine stavila pod teret Hipoteke 124 poreska obveznika dok je u 2020 godini to učinila za 186 poreskih obveznika, dok je protiv 6 poreskih obveznika postupak u toku. Poreski obveznici – dužnici: Pravna Lica protiv kojih je pokrenut postupak prinudne naplate i u 2019 godini a koji su i dalje u postupku odlučivanja kako kod drugostepenog organa opštine ili kod Upravnog suda Crne Gore, prikazani su u sljedećoj tabeli:

R.Broj	Naziv, ime i prezime	Zaduženje objekti	Zaduženje zemljište	Ukupan iznos
1.	D.S.D. GIPROM	25.185,32	1.695,42	26.880,74
2.	N.L.B. Montenegrobanka	2.753,56	1.687,06	4.440,62
3.	A.D.Maksom Murino u stečaju	655,07	1.212,01	1.867,08
4.	Gjonbalaj Haxh	9.951,65	12.440,02	22.391,67
5.	A.D. Plavsko jezero	200.469,52	17.226,85	217.696,37
6.	D.O.O. Aresmont	869,59	-	869,59
Ukupno:		**239.884,71**	**34.261,36**	**274.146,07**

Preporuka: Opština treba da u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji procesuira sva rješenja o prinudnoj naplati prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima.

711-7-5 Prirez porezu na dohodak fizičkih lica planiran je u iznosu od 91.085,23€, a realizovan je u iznosu od 101.587,47€, odnosno 111,53% u odnosu na plan. Prirez plaćaju poreski obveznici koji obavljaju djelatnost na teritoriji Opštine. Osnovica za plaćanje prireza je porez na dohodak fizičkih lica ostvaren po osnovu: ličnih primanja, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava i kapitala. Stopa prireza iznosi 13% poreske obaveze. Opština je ovaj lokalni porez naplaćivala na osnovu Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica („Sl. list RCG“-opštinski propisi, br. 01/04). Zbog izmjene zakona, Opština je u 2021. godini donijela novu Odluku o prirezu porezu na dohodak fizičkih („Sl. list CG“-opštinski propisi, br. 09/21).
Poslove kontrole, obračunavanja i plaćanja prireza obavlja Odjeljenje lokalnih i javnih prihoda, na način kojim se utvrđuje poreski postupak. U 2019. godini nije bilo rješenja o prinudnoj naplati.
Odjeljenje lokalnih i javnih prihoda **ne posjeduje softver za vođenje evidencije o zaduženju i naplati prireza,** već se vodi ručna evidencija. Zbog nepostojanja softvera nije bilo moguće utvrditi tačno potraživanje Opštine po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica na dan 31.12.2018. godini i naplatu u 2019. godini za prethodne godinu tako da nije iskazano pravo stanje duga na dan 31.12.2019. godine.

713121- Lokalne administrativne takse planirane su u iznosu od 13.000,00€ a realizovane u iznosu od 11.498,12€, što čini 88,45% od planiranih sredstava. Opština je navedene prihode naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim administrativnim taksama („Sl. list CG - Opštinski propisi“, br. 10/04 i 21/07), kojom su propisane tarife za administrativne takse. Zbog izmjene zakona, Opština je u 2021. godini donijela novu Odluku o prirezu porezu na dohodak fizičkih („Sl. list CG“-opštinski propisi, br. 09/21).

713511- Lokalne komunalne takse planirane su u iznosu od 15.000,00€ a realizovane u iznosu od 18.754,82%, što čini 125,03 % od planiranih sredstava. Opština je navedene prihode naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim komunalnim taksama („Sl. list CG - Opštinski propisi” br. 17/07 i 020/20). Prihod ostvaren naplatom lokalnih komunalnih taksi evidentira se u Glavnoj knjizi trezora zbirno, na osnovu uplate na žiro računu lokalnih prihoda Budžeta opštine, shodno Naredbi o načinu naplate javnih prihoda. Opština **ne vodi poresko knjigovodstvo** za lokalne komunalne takse već vodi **ručnu evidenciju** tako da podaci za stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2018. godine nije pouzdano a naplata u 2019. godini za prethodne godinu nije iskazana.
Na navedenom računu pogrešno je evidentiran iznos od 919,35€ i iznos od 2.831,50€, koji se odnosi na naknadu za izvođenje građevinskih radova na dijelu trupa puta radi postavljanja kablovskog voda, shodno Odluci o korišćenju i naknadi za korišćenje puta i putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Plav (“Sl.list CG – opštinski propisi”, br. 35/13, 19/14, 02/18 i 06/20). S obzirom da ova naknada nije planirana budžetom, trebalo je knjižiti na računu 714911 ostale naknade.

Preporuka: Opština treba da evidenciju primitaka vrši na računima predviđenim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete Opština ("Službeni list Crne Gore", br. 072/16, 106/20).

Naknada za korišćenje građevinskog zemljišta planirana je u iznosu od 16.000,00€ a realizovana u iznosu od 3.651,22€, što čini 22,82% od planiranih sredstava. Opština je navedene prihode ostvarila shodno, Odluci o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta ("Sl. list CG - OP", br. 26/15, 36/15 i 019/19), u iznosu od 680,92€ i Odluci o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za bespravne objekte (“Sl.list CG-opštinski propisi” br. 044/18) u ukupnom iznosu od 2.970,30€.
Revizijom je utvrđeno da su naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta shodno Odluci o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za bespravne objekte (“Sl.list Crne Gore-opštinski propisi” br. 44/18) proknjižene na 71461- naknade za uređenje i izgradnju građevinskog zemljišta iz razloga što nijesu planirane Odlukom o Završnom računu Budžeta Opštine Plav za 2019. godinu.

Naknada za postavljanje natpisa na putu i pored puta planirana je u iznosu od 5.000,00€ a realizovana u iznosu od 2.603,90€, što čini 52,08% od planiranih sredstava. Opština je ovaj prihod ostvarila na osnovu Zakona o putevima i Odluke o korišćenju i naknadi za korišćenje puta i putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Plav.
U Izvještaju o radu sekretarijata za privredu, razvoj i finansije za 2019.godinu, navedeno je da je po osnovu Naknade za postavljanje komercijalno – tržišnih, komercijalno- individualnih natpisa na putu i pored puta (bilbordi, panoi i slično) donijeto 44 rješenja sa ukupnim razrezom od 5.489,50€ a uplaćen je iznos od 2.120,50€, što predstavlja razliku od od 483,40€ u odnosu na podatak iskazan u Završnom računu.

Naknada za priključenje prilaznog puta na javni put planirana je u iznosu od 10.000,00€ a realizovana u iznosu od 11.527,10€, što čini 115,27% od planiranih sredstava. Opština je ovaj prihod ostvarila na osnovu Zakona o putevima i Odluke o korišćenju i naknadi za korišćenje puta i putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorisanih puteva na teritoriji Opštine Plav.
U Izvještaju o radu sekretarijata za privredu, razvoj i finansije za 2019.godinu, navedeno je da je donijeto 137 rješenja, ukupan razrez je 25.650,00€, a uplaćeno 11.426,00€, dok je u Odluci o Završnom računu Budžeta Opštine Plav za 2019.godinu, naveden iznos realizacije u iznosu od 11.527,10€.
Naknadno e-mailom dostavljen je tabelarni pregled obveznika, naknada za priključenje prilaznog puta na glavni put gdje je zaduženje za 2019. godinu iskazano u iznosu od 51.500,00€, uplata u iznosu od 11.426,00€ i dug u iznosu od 40.074,00€.
Tokom revizije utvrđeno je da su u prvobitnoj tabeli koja je dostavljena revizoru značajne razlike u iznosu zaduženja i konačnog duga, tako da su podaci nepouzdani. S obzirom da Opština nema softver za poresko knjigovodstvo ne može se napraviti tačan uvid u analitičku evidenciju i uporediti sa Glavnom knjigom trezora, jer je ručna evidencija koja se vodi u excelu nepouzdana.

Ostale naknade
Ostale naknade planirane su u iznosu od 2.000,00€ a realizovane u iznosu od 1.033,00€ što čini 51,65% od planiranih sedstava. Revizoru nije dat dokaz za ostvarena sredstva po osnovu ostalih naknada. Navedeni prihod nije iskazan u tabeli u kojoj je iskazano stanje na 31.12.2018.godine, zaduženje za 2019.godinu i realizacija po godinama, kao i stanje duga na 31.12.2019.godine.
Revizoru je nakon izvršene revizije u toku izrade zapisnika dostavljen tabelarni pregled naknada privremenog korišćenja javnih površina sa zaduženjem u iznosu od 4.241,25€, uplate u iznosu od 3.747,30€ sa ostatkom duga od 493,95€.
U izvještaju o rad sekretarijata za privredu ,razvoj i finansije – Odjeljenje za naplatu javnih i lokalnih prihoda, navedeno je radi naknade privremenog korišćenja javnih površina sklopljeno 25 ugovora sa obveznicima u ukupnom iznosu od 4.091,75€.
Napomena: Zaduženja od 4.901,75€ ostali lokalni prihodi –javne površine, i naplata istih, koji je iskazana u tabeli koju je Opština dostavila DRI, nije se moglo utvrditi na koji se račun odnose navedena zaduženja.
Opština nema softver za poresko knjigovodstvo, ne može se napraviti tačan uvid u analitičku evidenciju i uporediti sa Glavnom knjigom trezora, jer je ručna evidencija koja se vodi u excellu nepouzdana.

Preporuka: Opština treba da ubrza aktivnosti oko stavljanja u funkciju softvera za administriranje lokalnih prihoda LARIS što bi doprinijelo unaprjeđenju tačnosti i pouzdanosti evidencija Opštine.

Ostali prihodi
Prihodi od rente, planirani su u iznosu od 65.000,00 a realizovani u iznosu od 64.587,66€, što čini 99,37% planiranih sredstava. Stanje duga na dan 31.12.2019. godine, iznosi 6.672,34. Opština je prihod od rente ostvarila na osnovu Odluke o kriterijumima i uslovima za razgraničenje troškova između republike i jedinica lokalne samouprave po osnovu korišćenja poslovnog prostora od strane republičkih organa (“Sl.list RCG” br. 27/07). Ugovorne strane zaključile su Ugovor o razgraničenju troškova br: 0201-313 dana 15.01.2019. godine.

Predmet ovog ugovora je razgraničenje troškova između Države Crne Gore -Uprave za imovinu i Opštine Plav, po osnovu korišćenja poslovnog prostora od strane organa državne uprave i utvrđuju se prava I obaveze koje iz takvog odnosa proističu. Stanje duga na dan 31.12.2019. godine, iznosi 6.672,34.

Novčane kazne koje izriču jedinice lokalne samouprave**,** planirane su u iznosu od 1.000,00€, a realizovane u iznosu od 1.187,14€, što čini 118,71% od planiranog iznosa.Ovaj prihod se odnosi na kazne i prekršaje koje izriču nadležni organi, vodi se upravni postupak I na osnovu rješenja koja se donose sprovode mjere naplate. Ne postoji softverska evidencija.

Ostali prihodi**,** planirani su u iznosu od 105.000,00 a realizovani u iznosu od 95.458,43€, što čini 90,91% od planiranog iznosa. Po osnovu Odluke Arbitražne komisije o podjeli imovine i obaveza između Opštine Plav i Opštine Gusinje, uplaćeno je Opštini Plav 60.000,00€.
Za ostali isnos od 32.538,40€, revizoru nijesu dati dokazi po kom su osnovu vršene uplate. Takođe je na ostalim prihodima proknjižen iznos od 2.920,00€, koji se odnosi na povraćaj akontacija, zaposleni su se obraćali zahtjevima Predsjedniku Opštine za akontacije koje su dobijali iz blagajne a povraćaj je vršen u ratama umanjenjem zarada i uplatom na Glavni račun trezora od strane blagajnika.

Preporuka: Opština treba da u skladu sa tačkom 127 Uputstva o radu državnog trezora („Sl. list CG“ br. 53/14, 72/15 i 69/19) gotovinu iz blagajne koristi u cilju podmirivanja kontinuiranih potreba koje se ne mogu efikasno obavljati preko uobičajenog sistema plaćanja trezora.

9. Glavni grad Podgorica

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji poslova Uprave lokalnih javnih prihoda formirano je pet organizacionih jedinica: Služba za opšte i pravne poslove, Odjeljenje za utvrđivanje lokalnih javnih prihoda, Odjeljenje za naplatu lokalnih javnih prihoda, Odjeljenje za postupanje po žalbama poreskih obveznika i Odjeljenje za inspekcijski nadzor lokalnih javnih prihoda. U Upravi se utvrđuju zadaci i poslovi za 34 sistematizovana radna mjesta sa 58 izvršilaca, od čega je u Odjeljenju za utvrđivanje lokalnih javnih prihoda - 18 izvršilaca, Odjeljenju za naplatu lokalnih javnih prihoda - 17 izvršilaca, Odjeljenju za postupanje po žalbama poreskih obveznika - 7 izvršilaca i Odjeljenju za inspekcijski nadzor lokalnih javnih prihoda - 8 izvršilaca. Pregled sistematizovanih i popunjenih radnih mjesta na 31.12.2019. godine prikazan je u sljedećoj tabeli:

Uprava lokalnih javnih prihoda	Sistematizovano		Popunjeno		
	Br. radnih mjesta	Br. Izvršilaca	VSS	SSS	Ukupno:
Van organizacionih jedinica	3	3	3	0	3
Služba za opšte i pravne poslove	4	5	0	3	3
Odjeljenje za utvrđivanje lokalnih javnih prihoda	11	18	8	5	13
Odjeljenje za naplatu lokalnih javnih prihoda	8	17	5	5	10
Odjeljenje za postupanje po žalbama poreskih obveznika	4	7	3	0	3
Odjeljenje za inspekcijiski nadzor lokalnih javnih prihoda	4	8	5	0	5
Ukupno:	**34**	**58**	**24**	**13**	**37**

Zbog povećanog obima posla i odsutnosti dva službenika koja su koristila prava shodno propisima o zdravstvenom osiguranju, tokom 2019. godine su tri samostalna referenta za knjiženje uplata poreza na nepokretnosti, aktivno učestvovali u izradi tipskih rješenja o prinudnoj naplati, a koji obim poslova im nije predviđen aktom o sistematizaciji, niti je u skladu sa njihovim stručnom kvalifikacijama. Navedeno upućuje da Uprava lokalnih javnih prihoda u 2019. godini nije imala dovoljno stručnog kadra za vršenja poslova utvrđivanja, naplate i inspekcijskog nadzora.

Preporuka: Glavni grad treba da u Upravi lokalnih javnih prihoda, izvrši popunu radnih mjesta putem raspoređivanja, internog ili javnog oglasa, kako bi se obim i djelokrug poslova Uprave mogao obavljati u punom obimu.

Plan i ostvarenje prihoda

Glavni grad Podgorica je u Završnom računu budžeta za 2019. godinu planirao prihode u iznosu 75.848.100,00€, a realizovao u iznosu od 85.943.290,16€, odnosno 113,31%. Tekući prihodi prikazani su u iznosu 40.424.100,00€ za plan i 43.770.024,57€ za izvršenje, međutim, isto ne odgovara podacima evidentiranim u Glavnoj knjizi, kako je i prikazano u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija				Opis	Odluka o završnom računu budžeta za 2019. godine		Glavna knjiga	RAZLIKA 3 - 2
					Plan Budžeta	Izvršenje Budžeta		
					1	2	3	4
7				**PRIMICI**	**75.848.100,00**	**85.943.290,16**	**85.943.290,16**	**0,00**
	71			**TEKUĆI PRIHODI**	**40.424.100,00**	**43.770.024,57**	**67.061.861,11**	**23.291.836,54**
		711		**Porezi**	**31.570.550,00**	**36.507.524,53**	**36.507.524,53**	0,00
			7111	Porez na dohodak fizičkih lica	9.400.550,00	10.804.904,69	10.804.904,69	0,00
			71131	Porez na nepokretnosti	8.600.000,00	9.744.757,51	9.744.757,51	0,00
			71132	Porez na promet nepokretnosti	2.900.000,00	3.607.701,15	3.607.701,15	0,00
			71175	Prirez porezu na dohodak fizički	10.670.000,00	12.350.161,18	12.350.161,18	0,00
		713		**Takse**	**1.910.000,00**	**1.768.263,31**	**1.768.263,31**	0,00
			71312	Lokalne administrativne takse	420.000,00	364.921,05	364.921,05	0,00
			71351	Lokalne komunalne takse	1.490.000,00	1.403.342,26	1.403.342,26	0,00
		714		**Naknade**	**18.845.500,00**	**25.826.097,84**	**25.826.097,84**	0,00
			7141	Naknade za korišćenje dobara o	300.000,00	281.307,37	281.307,37	0,00
			7142	Naknade za korišćenje prirodnih	300.000,00	225.582,23	225.582,23	0,00
			7145	Naknada za korš. građ zemljišta	0,00	464,97	464,97	0,00
			7146	Naknade za komunalno oprema	16.215.500,00	23.475.766,44	23.475.766,44	0,00
			7148	**Godišnja naknada za korišćenje**	**2.030.000,00**	**1.842.976,83**	**1.842.976,83**	0,00
			71484	Godišnja naknada pri registraciji	690.000,00	714.960,13	714.960,13	0,00
			71489	Ostale naknade za puteve	1.330.000,00	1.113.510,46	1.113.510,46	0,00
			71491	Ostale naknade	10.000,00	14.506,24	14.506,24	0,00
		715		**Ostali prihodi**	**2.396.550,00**	**2.955.475,43**	**2.959.975,43**	4.500,00
			71513	Prihodi od rente	1.000.000,00	989.271,42	989.271,42	0,00
			71523	Novčane kazne izrečene u prekr	316.550,00	243.240,05	243.240,05	0,00
			71525	Kamate zbog neblagovremenog	190.000,00	473.293,62	473.293,62	0,00
			71531	Prihodi koje organi ostvar.vršen	390.000,00	321.435,51	321.435,51	0,00
			71554	Ostali prihodi	500.000,00	928.234,83	932.734,83	4.500,00
	72			**PRIMICI OD PRODAJE IMOVINE**	**4.470.000,00**	**6.208.857,25**	**6.204.357,25**	-4.500,00
	73			**PRIMICI OD OTPLATE KREDITA I SREDSTVA PRENESENA IZ**	**5.805.500,00**	**5.808.905,97**	**5.808.905,97**	0,00
	74			**DONACIJE I TRANSFERI**	**1.882.000,00**	**807.781,78**	**807.781,78**	0,00
	75			**POZAJMICE I KREDITI**	**8.968.000,00**	**6.060.384,05**	**6.060.384,05**	0,00

Glavni grad je **Tekuće prihode** (kategorija 71) u Završnom računu prikazao u iznosu od 43.770.024,57€, dok je u Glavnoj knjizi evidentiran iznos od 67.061.861,11€. Do navedene razlike je došlo jer u okviru kategorije **71 – Tekući prihodi** nijesu sabrani prihodi od naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (7146), jer evidenciju, utvrđivanje, kontrolu i naplatu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i zakup poslovnih prostora obavlja Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice.
Ostali prihodi (grupa 715) u Završnom računu su manje prikazani za 4.500,00€, dok su **Primici od prodaje imovine** (kategorija 72) uvećani za isti iznos. Navedeni iznos je preknjižen, što nije adekvatno materijalizovano u Odluci o završnom računu.

Preporuka: Glavni grad treba da prihode iskazuje u skladu sa ekonomskom klasifikacijom određenom Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština[6] i u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.

Pregled planiranih i izvršenih **sopstvenih** prihoda Glavnog grada za 2019. godinu prikazan je u sljedećoj tabeli:

[6] "Službeni list Crne Gore", br. 072/16 od 18.11.2016, 106/20 od 02.11.2020.godine

Ek.klasif.	Opis	Plan Budžeta 2019. godina	Izvršenje Budžeta 2019. godina	% izvršenja
71131	Porez na nepokretnosti	8.600.000,00	9.744.757,51	113,31%
71175	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	10.670.000,00	12.350.161,18	115,75%
71312	Lokalne administrativne takse	420.000,00	364.921,05	86,89%
71351	Lokalne komunalne takse	1.490.000,00	1.403.342,26	94,18%
7145	Naknada za korišćenje građ. zemljišta	0,00	464,97	0,00%
7146	Naknade za komunalno opremanje građ.zeml	16.215.500,00	23.475.766,44	144,77%
71489	Ostale naknade za puteve	1.330.000,00	1.113.510,46	83,72%
7155	Ostali prihodi	2.396.550,00	2.959.975,43	123,51%
Ukupno:		**41.122.050,00**	**51.412.899,30**	**125,03%**

Sopstveni prihodi su realizovani u iznosu od 51.412.899,30€, što čini 76,66% tekućih prihoda Glavnog grada.

Evidentiranje i naplata prihoda

Sredstva koja se tokom dana uplate na uplatne račune, na koje se vrši uplata lokalnih javnih prihoda, na kraju dana prenose se na Glavni račun trezora Glavnog grada. Uplatni računi su računi nultog salda koji se u određeno vrijeme prazne na Konsolidovani račun trezora. Sljedećeg dana, uz izvod sa Glavnog računa trezora, dostavljaju se izvodi za svaki pojedini račun koji je otvoren za naplatu sopstvenih prihoda. Na izvodu sa Glavnog računa trezora iskazan je ukupan iznos sredstava koji je prenešen sa uplatnog računa i on služi za knjiženje u Glavnoj knjizi trezora. Pojedinačni izvodi sadrže analitički prikaz uplata po poreskim obveznicima ili obveznicima plaćanja taksi naknada i dr, i oni se dostavljaju svakog dana ovlašćenim službenicima za evidenciju lokalnih javnih prihoda, radi evidentiranja i knjiženja. Naplata sopstvenih prihoda Glavnog grada (porez, takse i naknade) vrši se samo direktnim uplatama na uplatne račune od strane poreskih obveznika, bez gotovinskih uplata u Blagajnu prihoda.

Uprava lokalnih javnih prihoda vodi evidenciju, utvrđivanje, kontrolu i naplatu za porez na nepokretnosti, prirez porezu, lokalne takse, naknade za puteve, dok za naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i zakup poslovnih prostora te poslove obavlja Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice.
Uprava lokalnih javnih prihoda je u 2019. godini evidenciju i plaćanje naplate ovih prihoda vršila kroz dva softvera, jedan za porez na nepokretnosti (Tax CG) i drugi (NaVission) za ostale prihode. **Tokom 2021. implementiran je novi softver (Laris) kojim su obuhvaćeni svi sopstveni prihodi.**

Glavni grad je u pogledu stanja nenaplaćenih potraživanja, zaduženja i naplate sopstvenih prihoda dostavio sljedeće podatke:

R. br.	Vrsta prihoda	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. g.	Zaduženje u 2019. godini	Naplaćeno u 2019. godini za prethodne godine	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplaćeno u 2019. godini	Stanje na 31.12.2019. godine
1	**Porez na nepokretnosti**	8.883.111,26	10.759.281,92	2.341.771,59	7.402.985,92	9.744.757,51	9.897.635,67
2	**Prirez porezu na dohodak fizičkih lica**	-	-	-	-	12.350.161,18	-
3	**Lokalne administrativne takse**	-	-	-	-	364.921,05	-
4	**Lokalne komunalne takse**	827.260,08	1.386.945,34	-	-	1.403.342,26	810.863,16
5	**Naknade za puteve**	1.002.619,65	1.113.950,02	348.499,69	765.010,77	1.113.510,46	1.003.059,21
6	**Naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta**	12.525.735,51	23.082.102,91	1.636.270,09	21.839.496,35	23.475.766,44	12.132.071,98
7	**Naknada za korišćenje građevinskog zemljišta**	-	-	-	-	464,97	-
8	**Ostali lokalni prihodi**	-	-	-	-	2.959.975,43	-
	UKUPNO:	**23.238.726,50**	**36.342.280,19**	**4.326.541,37**	**30.007.493,04**	**51.412.899,30**	**23.843.630,02**

- softverska rješenja koja su se koristila tokom 2019. godine nijesu pružala pouzdane podatke o stanju duga, zaduženju, naplati po godinama, zbog svakodnevnih promjena (npr. storniranje rješenja, izjavljene žalbe, plaćanje starog duga i sl.), a što je, po navodima zaposlenih, otklonjeno novim softverskim rješenjem;

- stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2018. godine po osnovu sopstvenih prihoda iznosilo je 23.238.725,50€, a na kraju 2019. godine 23.843.630,02€ (nijesu uključena nenaplaćena potraživanja za prirez porezu jer navedeni podaci nijesu dostavljeni). Tokom 2019. godine naplaćen je iznos od 51.412.899,30€.

- Uprava lokalnih javnih prihoda ne raspolaže podacima o visini potraživanja koja su zastarjela, dok su podnijeta dva zahtjeva za otpis zastarjelih potraživanja (od kojih su za jedan izmirena dugovanja, a drugi zahtjev se odnosi na otpis duga u iznosu od 16.362,78€). Uprava do sada nije vršila otpis zastarjelih potraživanja.

Porez na nepokretnosti

Na analitičkom računu **71131 - Porez na nepokretnosti** planirani su prihodi u iznosu od 8.600.000,00€, a realizovani u iznosu od 9.744.757,51€, odnosno 113,31% u odnosu na plan.

Glavni grad donio je Odluku o porezu na nepokretnosti ("Sl. list CG-opi", br. 054/19, 003/20), kao i Interna pravila i procedure u postupku utvrđivanja, naplate i kontrole poreza na nepokretnosti br.15-032/18-4711 od 7.11.2018. godine. Odlukom o porezu na nepokretnosti utvrđuje se stopa poreza na nepokretnosti, korektivni koeficijenti za utvrđivanje tržišne vrijednosti nepokretnosti, kao i vršenje poslova utvrđivanja, naplate i kontrole poreza. Osnovica za utvrđivanje poreza na nepokretnosti je tržišna vrijednost nepokretnosti na dan 1. januar godine za koju se porez utvrđuje. U postupku revizije utvrđeno je da:

Uprava lokalnih javnih prihoda, shodno članu 27 i 28 Zakona o poreskoj administraciji, vodi registar poreskih obveznika i vrši zaduženja poreskih obveznika po osnovu obaveza za **porez na nepokretnosti** odvojeno **za pravna lica** i za **fizička lica** (rezidenti i nerezidenti), kroz softver za evidentiranje i praćenje naplate ovog prihoda. Softer omogućava razdvajanje evidencije uplata, u tekućoj godini za prethodne godine, od uplata u tekućoj godini za tu godinu.

Uprava lokalnih javnih prihoda na početku godine preuzima podatke o nepokretnostima od Uprave za nekretnine (sa stanjem na 1.1. za tekuću godinu) i poredi ih sa svojim registrom nepokretnosti, evidentira rješenja o upisu i promjenama upisa vlasništva na nepokretnosti, prikuplja podatke sa terena o nepokretnostima i vlasništvu ili njihovom korišćenju.

Vlasnici nepokretnosti su dužni da, u roku od 30 dana od dana sticanja nepokretnosti Upravi podnesu poresku prijavu. Poreski obveznici koji vode poslovne knjige dužni su da podnesu poresku prijavu do 31. marta tekuće godine, u kojoj iskazuju vrijednost nepokretnosti iz njihovih poslovnih knjiga sa stanjem na 31. decembar godine koja prethodi godini za koju se utvrđuje porez. Kada obveznik u poslovnim knjigama vrijednost nepokretnosti ne iskaže u skladu sa propisima kojima se uređuje računovodstvo ili ne podnese poresku prijavu, porez na nepokretnosti se obračunava kao za fizička lica. Od marta 2020. godine, poreskim obveznicima je omogućen uvid u poreska rješenja, stanje duga, podnošenje sugestija i primjedbi, kao i prijava poreza na nepokretnosti elektronskim putem preko web sajta Glavnog grada.

Uprava lokalnih javnih prihoda u skladu sa članom 15 Zakona o porezu na nepokretnosti, do 30. aprila tekuće godine, na osnovu podataka o nepokretnostima i obveznicima, donosi rješenje kojim utvrđuje porez na nepokretnosti. Porez na nepokretnosti poreski obveznik treba da plati u dvije jednake rate, od kojih prva dospijeva 30. juna, a druga 31. oktobra godine za koju se porez utvrđuje.

Uprava je za 2019. godinu donijela 141.844 i uručila 112.242 rješenja o utvrđivanju poreza na nepokretnost. Shodno izvještaju “Pošta Crne Gore” AD, 29.602 rješenja se nijesu mogla uručiti i to: 3.314 rješenja zbog nepotpune adrese, 2.952 zbog neprijavljivanja promjene adrese, 19.924 jer su ta lica nepoznata i ne žive na naznačenim adresama, dok se 3.412 rješenja odnosi na preminula lica. Uprava je u 2020. godini na internet stranici Glavnog grada izvršila dostavljanje neuručenih rješenja o utvrđivanju poreza na nepokretnosti putem javnog obavještavanja.
Pregled obaveza, zaduženje i uplata poreza na nepokretnosti, zbirno za pravna i fizička lica prikazan je u sljedećoj tabeli:

Porez na nepokretnosti	Broj obveznika	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz preth. god. naplaćeni u 2019. god.	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Saldo na 31.12.2019. godine
Pravna lica-objekti	901	2.138.428,44	4.533.747,39	973.842,39	4.183.112,65	**5.156.955,04**	**1.515.220,79**
Pravna lica-zemljište	275						
Fizička lica-objekti	66.386	6.744.682,82	6.225.534,53	1.367.929,20	3.219.873,27	**4.587.802,47**	**8.382.414,88**
Fizička lica-zemljište	0						
Ukupno:	**67.562**	**8.883.111,26**	**10.759.281,92**	**2.341.771,59**	**7.402.985,92**	**9.744.757,51**	**9.897.635,67**

Broj obveznika poreza na nepokretnosti je 67.562, zaduženje u 2019. godini iznosi 10.759.281,92€, ukupno naplaćeno u 2019. godini je iznos od 9.744.757,51€, od čega se 2.341.771,59€ odnosi na prihode iz ranijih godina, dok je saldo na dan 31.12.2019.godine iznosio 9.897.635,67€. Stanje duga na kraju 2019. godine je za 1.014.524,41€ veće nego na kraju 2018. godine.

Uprava lokalnih javnih prihoda ne utvrđuje porez na nepokretnosti za fizička lica na zemljište, po navodima odgovornog lica, jer stanje u katastru ne odgovara stvarnom stanju i vrlo je teško oporezovati poljoprivredno zemljište koristeći stanje iz katastra.

Preporuka: Uprava lokalnih javnih prihoda treba da, u skladu sa Odlukom o porezu na nepokretnosti, utvrđuje i naplaćuje porez na zemljište za fizička lica.

Prinudna naplata poreza na nepokretnosti

Prinudna naplata se sprovodi kada poreski obveznik ne izmiri obavezu za plaćanje poreza na nepokretnosti, a poresko rješenje je postalo izvršno. Na osnovu izvještaja o neizmirenim, dospjelim potraživanjima, službenici za svakog poreskog obveznika pripremaju predmet (provjeravaju analitičku karticu, urednost dostave i sl.) i ukoliko su ispunjeni svi uslovi donose rješenje o izvršenju, kojim se pokreće prinudna naplata. Rješenje o prinudnoj naplati se dostavlja CBCG za pravna lica, a ako se prinudna naplata vrši iz zarada, penzija i drugih ličnih primanja poreskog obveznika, rješenje se dostavlja i njegovom isplatiocu.
U postupku revizije je utvrđeno da:

- je tokom 2019. godine donijeto 651 rješenje o prinudnoj naplati od kojih se 84 rješenja odnose na potraživanja poreza za 2019. godinu. Ukupna vrijednost glavnog potraživanja iz rješenja iznosila je 548.081,86€, dok je po datim rješenjima prinudno naplaćen iznos od 380.008,80€, kako je i prikazano u sljedećoj tabeli:

POREZ NA NEPOKRETNOSTI					
R. broj	Broj rješenja	Godina	Duguje	Potrazuje	Saldo
1	1	2015	35.681,82	0,00	35.681,82
2	1	2016	4.022,68	4.022,68	0,00
3	517	2017	109.579,43	48.787,00	60.792,43
4	48	2018	151.813,08	103.598,12	48.214,96
5	84	2019	246.984,85	223.601,00	23.383,85
Ukupno:	**651**		**548.081,86**	**380.008,80**	**168.073,06**

- prinudna naplata poreza za 2019. godinu, u odnosu na zaduženje za istu data je u tabeli:

Porez na nepokretnosti				
Zauženje za 2019. godinu	Rješenja prinudna naplata za 2019. godinu		Naplaćeno u 2019. godini za 2019.	Nenaplaćena potraživanja za 2019.
	duguje	potražuje		
1	2	3	4	5
10.759.281,92	**246.984,85**	**223.601,00**	**7.402.985,92**	**3.356.296,00**

Zaduženje poreza na nepokretnosti za 2019. godinu iznosilo je 10.759.281,92€, od čega je dobrovoljno plaćen iznos od 7.179.384,92€, a prinudno iznos od 223.601,00€ (ukupno naplaćeno za 2019. godinu – 7.402.985,92€). Nenaplaćena potraživanja poreza na nepokretnosti za 2019. godinu na kraju godine iznosila su 3.356.296,00€, što predstavlja 31,19% od utvrđenog poreza za tu godinu.

- Uprava **nije** vršila prinudnu naplatu neizmirenih potraživanja iz imovine poreskog obveznika – pokretne i nepokretne (plenidba i prodaja), a donijela je samo jedno rješenje u 2020. godini o obezbjeđenju poreskog potraživanja putem hipoteke, za neizmirenu poresku obavezu poreza na nepokretnosti u iznosu od 96.277,64€.
- Iako je Uprava poboljšala prinudnu naplatu u 2019. godini u odnosu na ranije godine, poreski dug se i dalje uvećava (9.897.635,67€ je iznosio na kraju 2019. godine, što je za 1.014.524,41€ više nego na kraju 2018. godine).

Preporuka: Uprava lokalnih javnih prihoda treba da pojača mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima kako bi obezbijedila bolju naplatu svih lokalnih prihoda, a naročito poreza na nepokretnosti.

Prirez porezu na dohodak fizičkih lica

Shodno Odluci o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica (“Sl.list RCG – opštinski propisi“, br.037/03 i “Sl.list CG – opštinski propisi“, br. 031/19 i 016/20) prirez porezu na dohodak fizičkih lica se plaća na porez na prihode od ličnih primanja, porez na dohodak od samostalne djelatnosti, porez na prihode od imovine i imovinskih prava i porez na prihode od kapitala. Stopa prireza iznosi 15% poreske obaveze. Glavni grad je donio Interna pravila i procedure u postupku utvrđivanja, naplate i kontrole prireza porezu na dohodak fizičkih lica (br.15-019/21-32058 od 08.02.2021. godine i 15-426/14-5002 od 20.06.2014. godine). Prirez porezu na dohodak fizičkih lica planiran je u iznosu 10.670.000,00€, a realizovan u iznosu 12.350.161,18€, odnosno 115,75% u odnosu na plan. Revizijom je utvrđeno:

- Uprava lokalnih javnih prihoda vodi registar poreskih obveznika kroz softver koji se koristi za sve sopstvene prihode, izuzev poreza na nepokretnosti.
- Zaduženja prireza porezu na dohodak fizičkih lica vrši se na osnovu mjesečne prijave za obračun prireza porezu na dohodak fizičkih lica (obrazac OPP-ND).
- Pristupom web sajtu Glavnog grada, sekciji “E - šalter”, opcija “Moji porezi” poreskim obveznicima je omogućeno podnošenje prijava prireza porezu elektronskim putem. Servis je u funkciji od marta 2020. godine, i onemogućava poreskom obvezniku da podnese prijavu prireza porezu ukoliko nije uredno podnio prijave za sve prethodne mjesece i godine.
- u 2019. godini po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica naplaćen je iznos od 12.350.161,18€.
- U postupku revizije nijesu dostavljeni podaci za stanje nenaplaćenih potraživanja na kraju 2018. i 2019. godine, zaduženje za 2019. godinu, kao ni za razdvajanje naplaćenih potraživanja po godinama, iz razloga jer date opcije nijesu softverski podržane. Takođe, osim nedostataka informacionog sistema koji se primjenjivao u 2019. godini, konstatovana je nedovoljnost kadrovskog kapaciteta u kontroli prijava i naplati prireza.

Prinudna naplata

Po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica izvršena je prinudna naplata kod 13 obveznika prireza. Ukupna vrijednost naplaćenih potraživanja prinudnim putem iznosila je 264.650,88€, od kojih se iznos od 146.914,01€ odnosi na potraživanja iz 2019. godine, a iznos od 117.736,87€ na potraživanja iz ranijih godina, kako je i prikazano u sljedećoj tabeli:

R.br	Obveznik	Prinudno naplaćeno		
		Za 2019. godinu	Za ranije godine	Ukupno:
1	"Energogas" DOO	1.994,14	7.137,84	9.131,98
2	AD "Montecargo"	16.519,73	0,00	16.519,73
3	"Daily press" DOO	10.170,16	21.138,44	31.308,60
4	"Optika Monokl" DOO	0,00	2.321,28	2.321,28
5	"Spectacular" DOO	4.486,73	0,00	4.486,73
6	AD "13 Jul Plantaže"	75.881,33	0,00	75.881,33
7	"Rokšped" DOO	488,15	4.688,35	5.176,50
8	"Intercom" DOO	1.233,11	2.622,42	3.855,53
9	"Argo Group" DOO	3.152,58	0,00	3.152,58
10	AD "Željeznički prevoz CG"	21.517,46	42.124,24	63.641,70
11	"Simpo" DOO	785,96	6.875,40	7.661,36
12	AD "Održavanje željezničkih sredstava"	9.379,02	29.486,14	38.865,16
13	"Ekonomik Accountants" DOO	1.305,64	1.342,76	2.648,40
14	**Ukupno:**	**146.914,01**	**117.736,87**	**264.650,88**

Napomena: Ručna evidencija službenika

Lokalne administrativne takse

Na sintetičkom računu **7131 - Lokalne administrativne takse** planirani su prihodi u iznosu od 420.000,00€, a realizovani u iznosu od 364.921,05€, odnosno 86,89% u odnosu na plan. Odlukom o lokalnim administrativnim taksama Glavnog grada – Podgorice ("Službeni list CG - opštinski propisi", br. 054/19 i "Službeni list RCG - opštinski propisi", br. 04/04, 007/04, Službeni list CG - opštinski propisi", br. 024/09, 13/12) propisuju se lokalne administrativne takse za spise i radnje pred organima uprave Glavnog grada. Lokalna administrativna taksa plaća se u visini koja je utrđena Tarifom, a uplate se vrše na uplatni račun Glavnog grada, u skladu sa propisom kojim se uređuje način uplate javnih prihoda.

Lokalne komunalne takse

Na sintetičkom računu **7135 - Lokalne komunalne takse** planirani su prihodi u iznosu od 1.490.000,00€, a realizovani u iznosu od 1.403.342,26€, odnosno 94,18% u odnosu na plan. Odlukom o lokalnim komunalnim taksama ("Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 40/19, 44/19 i ranije važeća Odluka ("Službeni list RCG - opštinski propisi", br. 09/07, Službeni list CG - opštinski propisi", br. 09/11, 13/12, 27/15, 36/15, 16/17, 31/17, 47/17) uvode se lokalne komunalne takse, utvrđuje njihova visina, način i rokovi plaćanja i vršenja poslova utvrđivanja, naplate, i kontrole naplate. Glavni grad je donio i Interna pravila i procedure u postupku utvrđivana, naplate i kontrole lokalnih komunalnih taksi br.15-422/14-90362 od 20.6.2014. godine i br.15-019/20-245531 od 21.12.2020. godine. Lokalne komunalne takse uvode se za: korišćenje prostora na javnim površinama osim radi prodaje štampe, knjiga i drugih publikacija, proizvoda starih i umjetničkih zanata i domaće radinosti; držanje motornih, drumskih i priključnih vozila; korišćenje reklamnih panoa i bilborda, osim pored magistralnih i regionalnih puteva; korišćenja prostora za parkiranje motornih i priključnih vozila, motocikala i bicikala na uređenim i obilježenim mjestima; držanje asfaltnih betonskih baza i baza za drobljenje i preradu kamena i proizvodnju pjeska. Revizijom je utvrđeno:

- Rješenje o visini komunalne takse donosi se na osnovu rješenja kojim nadležni organ izdaje odobrenje za korišćenje javne površine, za priređivanje muzike, korišćenje reklamnih panoa i reklama, taksi stajališta, itd.
- Zaduženje za lokalne komunalne takse za 2019. godinu iznosilo je 1.386.945,34€, dok je u toku godine naplaćen iznos od 1.403.343,01€. Softver u kojem se vrši evidencija i naplata lokalnih komunalnih taksi ne omogućava razdvajanje uplata po godinama.
- potraživanja Glavnog grada po osnovu lokalne komunalne takse na dan 31.12.2019. godine iznosila su 810.862,41€, što je za 16.397,67€ manje nego na kraju 2018. godine.

Prinudna naplata

Tokom 2019. godine donesena su 182 rješenja o prinudnoj naplati lokalne komunalne takse, ukupne vrijednosti potraživanja u iznosu 146.024,91€, kao što je i prikazano u sljedećoj tabeli:

Lokalne komunalne takse				
Nenaplaćena potraživanja na 31.12.2018.g. I zaduženje za 2019.g.	Rješenja prinudna naplata		Naplaćeno u 2019. godini	Nenaplaćena potraživanja na 31.12.2019. godine
	duguje	potražuje		
1	2	3	4	5
2.214.205,42	146.024,91	111.620,36	1.403.343,01	810.862,41

Prihod po osnovu lokalnih komunalnih taksi u 2019. godini iznosio je 1.403.343,01€, od čega je prinudno je naplaćen iznos od 111.620,36€, shodno navedenim rješenjima.

Naknada za Komunalno opremanje građevinskog zemljišta

Na sintetičkom računu **7146 - Naknada za Komunalno opremanje građevinskog zemljišta** planirani su prihodi u iznosu od 16.215.500,00€, a realizovani u iznosu od 23.475.766,44€, odnosno 144,77% u odnosu na plan. Odlukom o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (“Službeni list CG – opštinski propisi“, br. 09/18) propisani su uslovi, visina, rokovi i postupak plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta u Glavnom gradu Podgorici. Odlukom je propisano da obračun i regulisanje odnosa u vezi plaćanja naknade u ime Glavnog grada vrši Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice. Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice, shodno odluci o osnivanju, između ostalog: priprema analize i predloge elemenata za utvrđivanje naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i vrši obračun naknade za komunalno opremanje, priprema ugovore o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, obezbeđuje njihovo izvršenje, vodi evidenciju potraživanja na ime naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i preduzima mjere za njihovu naplatu, zastupa i predstavlja Glavni grad pred sudovima i drugim nadležnim organima u postupcima koji proističu iz ugovora o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta itd.

Shodno Odluci o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, naknada se plaća u ukupnom iznosu jednokratno ili u mjesečnim ratama. Jednokratno plaćanje podrazumijeva plaćanje naknade u cjelokupnom iznosu u roku od 15 dana od dana izvršnosti rješenja, u kom slučaju investitor ima pravo na umanjenje za 15% od obračunate vrijednosti naknade. Plaćanje naknade u ratama može se vršiti u periodu od 3, 5 ili 10 godina zavisno od vrste i veličine objekta. Investitor, shodno Odluci, ukoliko plaća naknadu u mjesečnim ratama, ima mogućnost da nakon izmirenja dospjelih obaveza, preostali iznos naknade plati jednokratno, u kom slučaju ostvaruje pravo na umanjenje preostalog iznosa od 15%. Revizijom je utvrđeno:

- Sekretarijat za planiranje prostora i održivi razvoj Glavnog grada donosi rješenje kojim se utvrđuje visina naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, shodno zahtjevu investitora i na osnovu podataka dostavljenih od strane Agencije. Na osnovu datog rješenje, Agencija zaključuje ugovor sa investitorom o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta, kojim se regulišu međusobna prava i obaveze, kao i način plaćanja naknade.
- Naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta se vodi odvojeno za pravna i fizička lica. Agencija vodi elektronsku evidenciju potraživanja po osnovu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta kroz softver za knjigovodstvo.
- Pregled nenaplaćenih potraživanja, zaduženje i naplata po ovom osnovu prikazani su u sljedećoj tabeli:

Naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Naplaćeno u 2019. godini za prethodne godine	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplaćeno u 2019. godini	Stanje na 31.12.2019. godine
	12.525.735,51	**23.082.102,91**	**1.636.270,09**	**21.839.496,35**	**23.475.766,44**	**12.132.071,98**

Stanje neneplaćenih potraživanja na dan 31.12.2018. godine iznosilo je 12.525.735,51€, dok je ukupno naplaćeno u 2019. godini iznos od 23.475.766,44€ (iznos od 1.636.270,09€ odnosi se na potraživanja iz ranijih godina, a iznos od 21.839.496,35€ odnosi se na potraživanja iz 2019. godine). Stanje neizmirenih obaveza na kraju 2019. godine bilo je za 393.663,53€ manje nego na kraju 2018. godine. Shodno dostavljenim podacima, na dan 31.12.2019. godine **dospjela**, a nenaplaćena potraživanja iznosila su 9.825.787,37€.

- U 2019. godini zaključeno je 196 ugovora za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (pravna, fizička lica, legalizacija bespravno izgrađenih objekata), ukupne vrijednosti 23.082.102,91€. Po navedenim ugovorima naplaćen je iznos od 21.839.496,35€, tako da su potraživanja za 2019. godinu na kraju godine iznosila 1.242.606,56€, kao što je prikazano u sljedećoj tabeli:

Ugovori zaključeni u 2019. godini	Br. ugovora	Duguje	Potražuje	Saldo
Pravna lica	62	20.286.057,33	19.922.912,90	363.144,43
Fizička lica	70	2.263.384,73	1.658.747,83	604.636,90
Legalizacija bespravno izgrađenih objekata	64	532.660,85	257.835,62	274.825,23
Ukupno:	**196**	**23.082.102,91**	**21.839.496,35**	**1.242.606,56**

Prinudna naplata

Shodno navodima odgovornog lica, po osnovu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta Agencija je u 2019. godini vodila 124 postupka (izvršni i parnični postupak), od čega je prema pravnim licima vodila 43, a prema fizičkim licima 81 postupak. Od utuženih potraživanja po navedenom osnovu Agencija je prihodovala 887.932,00€.

Ostale naknada za puteve

Na analitičkom računu **71489 – Ostale naknade za puteve** planirani su prihodi u iznosu od 1.330.000,00€, a realizovani u iznosu od 1.113.510,46€, odnosno 83,72% u odnosu na plan.
Odlukom o naknadama za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji Glavnog grada - Podgorice[7] utvrđuje se naknade za korišćenje opštinskih puteva na teritoriji Glavnog grada. Glavni grad je donio i Interna pravila i procedure[8] kojim su utvrđena pravila i procedure u postupku utvrđivanja, naplate i kontrole naknada za korišćenje puteva.

- Utvrđivanje naknade za korišćenje opštinskih puteva vrši se na osnovu rješenja kojim nadležni organ izdaje dozvolu za vanredni prevoz, za zakup putnog zemljišta, za priključenje prilaznog puta na opštinski put, za postavljanje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova, za postavljanje i ugradnju elektronskih, telefonskih, antenskih uređaja i opreme i za izgradnju komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa opštinskog puta. Godišnje naknade za korišćenje cjevovoda, vodovoda, kanalizacije, električnih, telefonskih i telegrafskih vodova, za korišćenje antenskih uređaja i opreme i za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa opštinskog puta, vrši se na osnovu evidencije Uprave, koja je formirana na osnovu rješenja nadležnog organa, prijava i odjava obavljanja djelatnosti i sopstvenih saznanja (zapisnici o izvršenoj terenskoj kontroli). Softver omogućava vođenje elektronske evidencije za knjigovodstvo lokalnih prihoda, kojim je omogućeno evidentiranje zaduženja u skladu sa donesenim rješenjem, praćenje i evidentiranje uplata, kao i praćenje naplate tekuće godine i duga iz prethodnog perioda. Pregled obaveza, zaduženje i naplata po ovom osnovu prikazani su u sljedećoj tabeli:

Naknade za puteve	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. godine	Zaduženje u 2019. godini	Naplaćeno u 2019. godini za prethodne godine	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplaćeno u 2019. godini	Stanje na 31.12.2019. godine
	1.002.619,65	**1.113.950,02**	**348.499,69**	**765.010,77**	**1.113.510,46**	**1.003.059,21**

Zaduženje za 2019. godinu iznosilo je 1.113.950,02€, dok je u toku godine naplaćen iznos od 1.113.510,46€ (iznos od 348.499,69€ odnosi se na potraživanja iz ranijih godina, a iznos od 765.010,77€ odnosi se na potraživanja iz 2019. godine). Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2019. godine bilo je za 439,56€ više nego na kraju 2018. godine.

[7] "Službeni list Crne Gore - opštinski propisi", br. 006/12 od 21.02.2012, 030/12 od 01.10.2012, 040/15 od 17.11.2015, 005/20 od 28.01.2020. godine
[8] Br. 15-422/14-90363 od 20.6.2014. godine i br.15-019/21-32060 od 8.2.20121. godine

Prinudna naplata

Tokom 2019. godine donesena su 842 rješenja o prinudnoj naplati naknada za korišćenje opštinskih puteva, ukupne vrijednosti potraživanja u iznosu 161.359,24€, kao što je i prikazano u tabeli:

Naknade za puteve				
Nenaplaćena potraživanja na 31.12.2018.g. i zaduženje za 2019.godinu	Rješenja prinudna naplata		Naplaćeno u 2019. godini	Nenaplaćena potraživanja na 31.12.2019. godine
	duguje	potražuje		
1	2	3	4	5
2.116.569,67	161.359,24	105.084,30	1.113.510,46	1.003.059,21

Po osnovu naknada za puteve u 2019. godini naplaćen je iznos od 1.113.510,46€, od čega je iznos od 105.084,30€ naplaćen prinudno, shodno navedenim rješenjima.

Ostali prihodi

Ostali prihodi planirani su u iznosu 2.396.550,00€, dok je izvršenje iznosilo 2.959.975,43€, odnosno 123,51%, kako je i prikazano u sljedećoj tabeli:

715 Ostali prihodi				
		Plan	Izvršenje	%
71513	Prihodi od kapitala	1.000.000,00	989.271,42	98,93
71523	Novčane kazne izrečene u prekršajnom i drugom postupku	316.550,00	243.240,05	76,84
71525	Kamate zbog neblagovremenog plaćanja lokalnih poreza	190.000,00	473.293,62	249,10
71531	Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti	390.000,00	321.435,51	82,42
71554	Ostali prihodi	500.000,00	932.734,83	186,55
Ukupno:		**2.396.550,00**	**2.959.975,43**	**123,51**

- **Prihodi od kapitala** realizovani su u iznosu od 989.271,42€. Uslovi, način i postupak davanja u zakup poslovnog prostora u vlasništvu Glavnog grada regulisani su Odlukom o davanju u zakup poslovnog prostora u vlasništvu Glavnog grada-Podgorice ("Službeni list RCG - opštinski propisi", br. 08/05, 09/07 i Službeni list CG - opštinski propisi", br. 038/12). Ugovore o zakupu sa fizičkim i pravnim licima zaključuje Agencija za izgradnju i razvoj Podgorice, koja vodi evidenciju o zaključenim ugovorima, evidenciju potraživanja i naplati zakupnine.
U 2019. godini izvršeno je zaduženje za 148 zakupaca iznosilo je 999.405,23€, dok je naplaćen iznos od 989.271,66€. Saldo na kraju 2019. godine bio je za 10.131,60€ veći nego na kraju 2018. godine.
- **Novčane kazne izrečene u prekršajnom i drugom postupku** realizovane su u iznosu od 243.240,05€. Navedeni prihodi ostvareni su na osnovu izrečenih kazni u prekršajnom postupku od strane Komunalne policije i Uprave lokalnih javnih prihoda. Uprava softverski vodi evidencije o prekršajnim postupcima, sa pregledima po prekršiocima, plaćenim kaznama, zakazanim sudskim odlučivanjima i sl.
- **Kamate zbog neblagovremenog plaćanja lokalnih poreza** realizovane su u iznosu od 473.293,62€.
- **Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti** realizovani su u iznosu od 321.435,51€. Navedeni prihodi se odnose na prihode koje su ostvarile javne ustanove čiji je osnivač Glavni grad (za smještaj u ustanovama socijalne i dječje zaštite, zakup poslovnog prostora, prihodi od bifea, ulaznica itd.), Službe zaštite i spašavanja (kontrola protivpožarnih aparata, dežurstvo na utakmicama, prevoz vode cistijernom i td) i ostali opštinski prihodi.
- **Ostali prihodi** realizovani su u iznosu od 932.734,83€. Navedeni prihodi se odnose na prihode od bifea (2.293,50€), prihode od kamata na sredstva po viđenju (2.735,98€), prihodi od otkupa stanova po povoljnim uslovima – rješavanje stambenih pitanja zaposlenima (412.424,45€), prihodi od zakupa zemljišta (194.203,24€) i ostali prihodi (321.077,66€).

Storniranje prihoda

Uvidom u glavnu knjigu utvrđeno je da je Glavni grad stornirao sopstvene prihode u iznosu od 1.366.989,00€, od kojih je u postupku revizije provjeren iznos od 1.314.932,62€, odnosno 96,12%. Navedeni iznos pretežno se odnosi na povraćaj više plaćene poreske obaveze, pogrešno uplaćena sredstva, preusmjerenje kamata itd. Međutim, u postupku revizije je utvrđeno da je Glavni grad kroz glavnu knjigu vršio i evidenciju dijela ostvarenih prihoda javnih ustanova (iznos od 102.487,49€) čiji je osnivač Glavni grad na potražnoj strani računa prihoda, dok su prenosi ovih sredstava tim potrošačkim jedinicama evidentirani na način što su prihodi storinirani na dugovnoj strani. Prihodi ovih potrošačkih jedinica (JU KIC "Budo Tomović", JU „Muzeji i galerije“ Podgorice, JU NB „Radosav Ljumović“, JU KIC "Zeta" i JU "Muzeji i galerije") realizovani su shodno ugovorima o sufinansiranju projekata iz oblasti kulturno-umjetničkih i drugih manifestacija zaključenih između Ministarstva kulture i javnih ustanova, ugovora o dodjeli IPA sredstava (koje je Ministarstvo finansija zaključilo sa Glavnim gradom), donaciji i sl. Na ovaj način su umanjeni prihodi i rashodi Glavnog grada za najmanje 102.487,49€.

Preporuka: Glavni grad treba da shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština sredstva koja dodjeljuje potrošačkim jedinicama evidentira na rashodnoj strani klase 4 po vrsti troška, kako bi se iskazalo pravo stanje ostvarenih prihoda i rashoda u završnom računu budžeta.

10. Opština Ulcinj

U Opštini Ulcinj, utvrđivanje, kontrolu i naplatu prihoda vrši odjeljenje lokalnih javnih prihoda. Ovo odjeljenje je u skladu sa Odlukom o organizaciji i načinu rada lokalne uprave („Sl. list CG“- Opštinski propisi, br. 16/12, 33/13, 13/14, 23/14, 11/15, 06/17, 21/17, 27/18, 41/17, 51/17, 30/18 i 21/19) u sastavu Sekretarijata za finansije i budžet. Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta Sekretarijata za finansije i budžet br 04-1818/19 od 23.07.2019. godine, sistematizovana su radna mjesta i broj izvršilaca u Odjeljenju lokalnih javnih prihoda, kao što je prikazano u tabeli:

Redni broj	Zvanje - radno mjesto	Broj izvršilaca
1	Koordinator odjeljenja	1
2	Samostalni savjetnik I za poslove utvrđivanja, kontrole i naplate lokalnih prihoda	3
3	Samostalni savjetnik III za poslove utvrđivanja, kontrole i naplate lokalnih prihoda	1
4	Savjetnik I za poslove razreza	2
5	Savjetnik I za poslove razreza	1
6	Samostalni referent operater, knjigovođa za poslove lokalnih javnih prihoda	2
7	Šef inspekcije lokalnih javnih prihoda	1
8	Inspektor javnih prihoda *	3
9	Turistički inspektor / Turistički kontrolor**	24
UKUPNO IZVRŠILACA		**38**

U Pravilniku koji je važio za 2019. godinu ukupan broj sistematizovanih mjesta je bio 38, a trenutno je 36, jer je smanjen broj turističkih inspektora na određeno vrijeme (Opština zapošljava inspektore na određeno, u vrijeme turističke sezone). Na radnom mjestu Inspektor javnih prihoda od 3 sistematizovana radna mjesta popunjena su 2 radna mjesta. U Sekretarijatu za komunalne djelatnosti i zaštitu ambijenta zaposlena su 3 izvršioca za evidenciju naplate lokalnih javnih prihoda.

Preporuka: Preporučuje se Opštini Ulcinj da izvrši popunu, nepopunjenog radnog mjesta u Odjeljenju lokalnih javnih prihoda – Inspektor javnih prihoda, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda.

Planirani i ostvareni primici

Opština Ulcinj je 22.11.2019. godine donijela odluku o izmjenama i dopunama Odluke o Budžetu opštine Ulcinj za 2019. godinu kojom je iznos od 10.918.500,00€ ukupno planiranih primitaka, uvećan na iznos od 12.852.655,00€. U toku 2019. godine Opština je realizovala primitke u iznosu 13.248.667,83€, odnosno 103,08% u odnosu na plan. Sredstva prenešena iz prethodne godine uključena su u ukupnom iznosu primitaka i iznose 148,943.60€. Tekući prihodi budžeta su ostvareni u iznosu od 6.182.486,23€, odnosno 106,73% u odnosu na planirane, i u odnosu na prethodnu godinu su uvećani za 512.004,48€ kao što je prikazano u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija				Opis	Izvršenje Budžeta 2018.god	Plan budžeta 2019. god	Izvršenje budžeta 2019. god	% izvršenja
71				TEKUĆI PRIHODI	5,670,481.75	5,792,655.00	6,182,486.23	106.73%
	711			Porezi	3,002,550.58	3,304,000.00	3,737,873.17	113.13%
		7111		Porez na dohodak fizičkih lica	324,031.92	704,000.00	795,140.77	112.95%
			71111	Porez na lična primanja zaposlenih kod pravnih lica	274,652.22	610,000.00	684,893.44	112.28%
			71113	Porez na ostala lična primanja	11,518.11	22,000.00	24,650.88	112.05%
			71114	Porez na prihode od samostalne djelatnosti po stvarnom dohotku	6,154.37	14,000.00	17,586.52	125.62%
			71115	Porez na prihode od samostalne djelatnosti u paušalnom iznosu	3,591.07	8,000.00	10,096.88	126.21%
			71116	Porez na prihode od imovine i imovinskih prava	11,130.04	17,500.00	21,105.64	120.60%
			71117	Porez na prihode od kapitala	7,090.61	14,500.00	18,535.61	127.83%
			71119	Porez na dohodak po godišnjoj prijavi	9,895.50	18,000.00	18,271.80	101.51%
		7113		Porezi na imovinu	2,390,048.19	2,300,000.00	2,630,254.47	114.36%
			71131	Porez na nepokretnosti	1,932,490.93	1,800,000.00	2,067,939.63	114.89%
			71132	Porez na promet nepokretnosti	457,557.26	500,000.00	562,314.84	112.46%
		7117		Lokalni porezi	288,470.47	300,000.00	312,477.93	104.16%
			71175	Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	288,470.47	300,000.00	312,477.93	104.16%
	713			Takse	331,352.51	340,500.00	309,186.34	90.80%
		7131		Administrativne takse	73,231.21	80,000.00	76,524.21	95.66%
			71312	Lokalne administrativne takse	73,231.21	80,000.00	76,524.21	95.66%
		7135		Lokalne komunalne takse	178,552.69	160,500.00	140,492.30	87.53%
			71351	Lokalne komunalne takse za držanje motornih i priključnih vozila	101.50	500.00	72.00	14.40%
			71352	Lokalne komunalne takse za priređivanje muzičkog programa	4,673.62	2,000.00	399.40	19.97%
			71353	Lokalne komunalne takse za korišćenje reklamnih panova	119,090.12	90,000.00	81,719.15	90.80%
			71354	Lokalne komunalne takse za držanje i korišćenje čamaca i splavova	2,868.32	3,000.00	2,742.48	91.42%
			71355	Lokalne komunalne takse za korišćenje prostora na javnim	51,819.13	65,000.00	55,559.27	85.48%
		7136		Ostale takse	79,568.61	100,000.00	92,169.83	92.17%
			71361	Ostale takse	20.00	10,000.00	9,600.00	96.00%
			71362	Turistička taksa	79,548.61	90,000.00	82,569.83	91.74%
	714			Naknade	2,246,686.45	2,023,655.00	2,001,535.97	98.91%
		7141		Naknada za korišćenje dobara od opšteg interesa	3,529.31	7,500.00	8,020.51	106.94%
			71411	Naknada za korišćenje voda	1,099.19	500.00	-	0.00%
			71413	Naknada za zaštitu voda od zagađivanja	2,430.12	7,000.00	8,020.51	114.58%
		7142		Naknada za korišćenje prirodnih dobara	675,565.21	92,655.00	91,652.09	98.92%
			71422	Naknada za korišćenje morskog dobra	658,024.43	91,655.00	91,652.09	100.00%
			71424	Naknada za korišćenje mineralnih sirovina	17,540.78	1,000.00	-	0.00%
		7146		Naknada za uređivanje i izgradnju građevinskog zemljišta	1,020,100.09	1,300,000.00	1,297,380.49	99.80%
			7146	Naknada za uređivanje i izgradnju građevinskog zemljišta	1,020,100.09	1,300,000.00	1,297,380.49	99.80%
		7147		Naknada za korišćenje putnog zemljišta pored opštinskih i	73,342.88	-	-	0.00%
			7147	Naknada za korišćenje putnog zemljišta pored opštinskih i	73,342.88	-	-	0.00%
		7148		Naknade za puteve	65,383.92	126,000.00	125,392.41	99.52%
			71484	Godišnja naknada pri registraciji drumskih motornih vozila	65,383.92	65,000.00	70,860.00	109.02%
			714892	Godišnja naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne,		16,000.00	17,888.85	111.81%
			714894	Naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen		45,000.00	36,643.56	81.43%
		7149		Ostale naknade	408,765.04	497,500.00	479,090.47	96.30%
			71491	Ostale naknade	102,848.42	2,500.00	5,189.32	207.57%
			71492	Nakanada za privremenu lokaciju	305,916.62	400,000.00	373,350.33	93.34%
			71494	Posebna naknada za priključenje na sis.regionalnog		95,000.00	100,550.82	105.84%
	715			Ostali prihodi	89,892.21	124,500.00	133,890.75	107.54%
		7151		Prihodi od kapitala (zakupa poslovnog prostora)	5,496.00	500.00	3,462.30	692.46%
			7151	Prihodi od kapitala (zakupa poslovnog prostora)	5,496.00	500.00	3,462.30	692.46%
		7152		Novčane kazne i oduzete imovinske koristi	29,758.13	52,000.00	56,230.83	108.14%
			71523	Novčane kazne izrečene u prekršajnom i drugom postupku koji se	28,443.19	50,000.00	54,443.80	108.89%
			71525	Prihodi od kamata za neblagovremeno plaćanje obaveza	1,314.94	2,000.00	1,787.03	89.35%
		7153		Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti	17,641.92	12,000.00	11,990.27	99.92%
			7153	Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti	17,641.92	12,000.00	11,990.27	99.92%
		7155		Ostali prihodi	36,996.16	60,000.00	62,207.35	103.68%
			7155	Ostali prihodi	36,996.16	60,000.00	62,207.35	103.68%

U tekućim prihodima najznačajnija stavka su prihodi po osnovu poreza koji su ostvareni u iznosu od 3.737.873,17€ odnosno 113,13%, u odnosu na planirane. Realizacija sopstvenih prihoda Opštine u okviru tekućih prihoda koji iznose 6.182.486,23€, je 4.499.503,40€ odnosno 72,78%.

Opština je donijela Internu proceduru – Pravilnik o radu Odjeljenja za lokalne javne prihode br: 01-439/19-3 od 19.03.2019. godine. Utvrđivanje, kontrola i naplata dijela sopstvenih prihoda vrši se u Odjeljenju lokalnih javnih prihoda, koje je u sastavu Sekretarijata za finansije i budžet.

Porez na nepokretnosti

Porez na nepokretnosti planiran je u iznosu od 1.800.000,00€ a ostvaren u iznosu od 2.067.939,63€, ili sa 114,89%. Opština je u 2019. godini donosila rješenja i vršila naplatu poreza na nepokretnosti, u skladu sa Odlukom o porezu na nepokretnosti („Sl. list CG“- Opštinski propisi, br. 50/19). Obavezom za porez na nepokretnosti, zaduženi su vlasnici građevinskih objekta (za stanovanje, poslovni objekti, stambeno-poslovni objekti i posebni dijelovi stambenih zgrada) i zemljišta (građevinsko, poljoprivredno, šumsko i dr.). Bazu podataka, za poreske obveznike ovo odjeljenje dobija od Uprave za nekretnine, sa stanjem na dan 01. januar.

Odjeljenje lokalnih javnih prihoda posjeduje Softver za utvrđivanje i naplatu prihoda za porez na nepokretnosti. U tom Softveru vode se analitičke kartice za svakog poreskog obveznika posebno i isti omogućava sumarni pregled poreskih obveznika, prethodni dug, tekuće promjene duga, uplate tokom godine, obračunati porez, kao i stanje duga na 31.12.2019. godine.

Prikupljanje i popunjavanja baze podataka kod poreza na nepokretnost za fizička lica vrši se pribavljanjem podataka sa terena, podataka od Poreske uprave, Uprave za nekretnine, notara, suda, podataka iz poreskih prijava, zapisnika Komisija i podataka do kojih se došlo na druge načine. Prikupljeni podaci se provjeravaju i unose u bazu. Odjeljenje lokalnih prihoda je u toku 2019. godine radilo na ažuriranju baze podataka za porez na nepokretnosti. Upoređivanjem stanja nekretnina u poreskoj bazi podataka sa podacima iz Uprave za nekretnine, korigovano je stanje u bazi za 2792 obveznika, uvedene promjene shodno dobijenim rješenjima - podacima od Uprave za nekretnine i notara za obveznike (pravna i fizička lica). Provjerom baze podataka Uprave za nekretnine uvedeno je 117 novih poreskih obveznika, dok je promjena vlasništva kod poreskih obveznika bilo u 281 slučaju.

U skladu sa promjenama propisa vrši se i promjena korektivnih elemenata i poreskih stopa, a samim tim i izmjena rješenja. Po riječima odgovornog lica u toku 2019. godine nije bilo terenske provjere podataka.

Nakon utvrđivanja poreske obaveze za pravna i fizička lica, rješenja se potpisuju i ovjeravaju od strane obrađivača i Sekretara za finansije, a potom Uprava lokalnih javnih prihoda u skladu sa članom 15 Zakona o porezu na nepokretnosti donosi, do 30. aprila tekuće godine, rješenje za porez na nepokretnosti. Porez na nepokretnosti poreski obveznik treba da plati u dvije jednake rate, od kojih prva dospijeva 30. juna, a druga 31. oktobra godine za koju se porez utvrđuje.

Pregled obaveza, zaduženja i uplata po osnovu poreza na nepokretnosti zbirno za pravna i fizička lica, prikazan je u sljedećoj tabeli:

Zaduženje i naplata po osnovu poreza na nepokretnosti, zbirno za pravna i fizička lica za 2019. godinu

Porez na nepokretnosti	Broj obveznika	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018.	Zaduženje u 2019. godini	Prihodi iz preth. god. naplaćeni u 2019. god.	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Saldo na 31.12.2019. godine
Pravna lica - objekti	104	1,000,026.51	429,275.22	84,811.40	148,865.62	233,677.02	1,195,624.71
Pravna lica - zemljište	64					0.00	0.00
Fizička lica - objekti	14,985	7,460,722.08	2,932,704.03	1,104,808.00	671,857.88	1,776,665.88	8,616,760.23
Fizička lica - zemljište	8,310	797,936.32	150,159.57	35,860.60	21,735.32	57,595.92	890,499.97
Ukupno	**23,463**	**9,258,684.91**	**3,512,138.82**	**1,225,480.00**	**842,458.82**	**2,067,938.82**	**10,702,884.91**

U tabeli je u sklopu poreza na nepokretnost za pravna lica - objekti uključeno i zemljište, jer se ne vrši razdvajanje evidencije, već se za pravna lica dobijaju izvještaji sa zbirnim iznosom obaveza za zemljište i za objekte. Dakle, saldo na 31.12.2019. godine u iznosu od 1.195.624,71€ se odnosi na pravna lica za objekte i

zemljište. Evidencija za fizička lica se vodi odvojeno za objekte i zemljišta i iznos od 8.616.760,23€ za objekte u vlasništvu fizičkih lica predstavlja najveću stavku potraživanja poreza na nepokretnost. U odnosu na 2018. godinu ukupan dug je povećan za 1.444.200,00€.

Opština **ne poštuje** zakonski rok za donešenje rješenja o porezu na nepokretnosti, do 30. aprila tekuće godine, već ista donosi krajem jula za godinu na koju se odnosi. Broj dostavljenih rješenja o porezu na nepokretnost za 2019. godinu je 13.162, a nedostavljenih je 7.885. Opština Ulcinj dostavu svih rješenja o porezu na nepokretnost vrši preko Pošte Crne Gore. Po riječima odgovornog lica razlozi nedostavljanja rješenja su pogrešna adresa stanovanja, nenalaženje stranke u mjestu boravka, ogroman broj vlasnika objekata koji ne žive u Crnoj Gori, a posjeduju objekte i dolaze u Ulcinj isključivo tokom ljeta, promjene adrese stanovanja ili netačne adrese u inostranstvu gdje žive inostrani vlasnici objekata, a koje se ne prijavljuju poreskom organu.

Navedeni razlozi nijesu u skladu sa članovima: 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku; članom 22a Zakona o poreskoj administraciji i članom 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

Članom 84 Zakona o upravnom postupku ("Sl. list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17) je opisana procedura dostavljanja rješenja (Ako primalac nije pronađen na adresi, na kojoj je trebalo da mu bude izvršeno dostavljanje, ni u drugom pokušaju ili odbije da primi pismeno, dostavljač će o tome sačiniti pisanu zabilješku i ostaviti obavještenje. U obavještenju se naznačavaju podaci o pismenu i mjestu gdje primalac može da primi to pismeno. Smatraće se da je dostavljanje izvršeno istekom roka od sedam dana od dana ostavljanja obavještenja).

Članom 87 istoga zakona je predviđeno da, ako dostavljanje nije bilo moguće izvršiti na gore opisani način ili se radi o većem broju lica koja javnopravnom organu nijesu poznata, a dostavljanje na drugi način nije bilo moguće ili odgovarajuće, kao i u drugim zakonom propisanim slučajevima, dostavljanje će se izvršiti javnim obavještavanjem (objavljivanjem pismena na internet stranici javnopravnog organa, portalu elektronske uprave, oglasnoj tabli organa, objavljivanjem pismena u dnevnim novinama). Dostavljanje javnim obavještavanjem smatra se izvršenim po isteku roka od 10 dana od dana objavljivanja pismena.

Član 80 istoga zakon predviđa da, kada stranka ili njen zakonski zastupnik u toku upravnog postupka promijene svoje prebivalište ili boravište, odnosno sjedište, dužni su da o tome odmah obavijeste javnopravni organ koji vodi upravni postupak. Ako stranka ili njen zakonski zastupnik to ne učine, a ovlašćeno službeno lice ili drugi službenik u javnopravnom organu ne može da stupi sa njima u kontakt, dostavljanje pismena stranci, odnosno njenom zakonskom zastupniku vrši se javnim obavještavanjem.

Članom 22a Zakona o poreskoj administraciji ("Sl. list RCG", br. 65/01, 80/04, 29/05, "Sl. list CG", br. 73/10, 20/11, 28/12, 8/15, 47/17, 52/19) propisano je da se dostavljanje poreskog akta fizičkom licu, vrši na adresu njegovog prebivališta, odnosno boravišta, koja je upisana kod organa državne uprave nadležnog za vođenje registra prebivališta ili boravišta ili na adresu koja je zabilježena na prijavi za registraciju ili na poslednjoj poreskoj prijavi. U istom članu se dalje navodi da, ako je poreski obveznik fizičko lice, uključujući i preduzetnika, poreski akt se smatra dostavljenim i kada se uruči punoljetnom članu njegovog domaćinstva.

Članom 4 Zakona o porezu na nepokretnosti ("Sl. list CG", br. 25/19) propisano je da, ako je vlasnik nepokretnosti nepoznat, nije određen ili je preminuo, odnosno, prestao da postoji, obveznik poreza na nepokretnosti je korisnik te nepokretnosti.

Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

Prinudna naplata

Za 2019 godinu je donijeto 1.127 rješenja o prinudnoj naplati prema svim neurednim obveznicima, za koje postoji dostavnica o primljenom rješenju o poreskoj obavezi, a čiji dug je veći od 100,00€. Nije bilo otpisivanja poreskih potraživanja. Zaduženja po rješenjima o prinudnoj naplati za 2019. godinu su ukupne vrijednosti od 617.402,63€, od čega se 443.221,06€ odnosi na fizička lica, a 174.181,57€ na pravna lica. Izvršeno je blokiranje tekućih računa za 327 fizička lica kod poslovnih banaka na osnovu pravosnažnih rješenja o prinudnoj naplati iz ranijih godina za porez na nepokretnost. Sačinjeno je 115 ugovora o dinamici plaćanja postojećeg duga za porez na nepokretnost. Broj rješenja i iznos zaduženja po tom osnovu za 2019. godinu dat je u sljedećoj tabeli:

POREZ NA NEPOKRETNOST	Broj rješenja o prinudnoj naplati	Zaduženje po rješenjima o prinudnoj naplati
Prinudna naplata za PRAVNA LICA	36	174,181.57
Prinudna naplata za FIZIČKA LICA	1091	443,221.06
UKUPNO	**1127**	**617,402.63**

Evidencija uplata obveznika po rješenjima o prinudnoj naplati ne postoji, jer se sve uplate poreza na nepokretnost vrše na jedistveni račun poreza, tako da se u softveru ne može razdvajati koja je redovna uplata, a koja je po prinudnoj naplati.

Preporuka: Preporučuje se Opštini da unaprijedi softver za utvrđivanje i naplatu poreza na nepokretnosti, na način što će za pravna lica odvojiti zaduženje i evidenciju za zemljište, od zaduženja i evidencije za objekte. Takođe, Opština treba da shodno Pravilniku o poreskom knjigovodstvu, vodi evidenciju naplaćenih prihoda po osnovu prinudne naplate, kako bi se pratile preduzete mjere po tom osnovu.

Iz Pregleda obaveza, zaduženja i naplate po osnovu poreza na nepokretnosti zbirno za pravna i fizička lica stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2018. godine iznosilo je 9.258.684,91€, dok je na dan 31.12.2019. godine iznosilo 10.702.884,73€, odnosno za 1.444.199,82€ više u odnosu na prethodnu godinu. Od ukupnog duga u iznosu od 10.702.884,73€, na pravna lica se odnosi 1.195.624,71€ (za objekte i zemljište) dok se na fizička lica odnosi iznos od 9.507.260,20€ i to: 8.616.760,23€ za objekte i 890.499,97 za zemljište u vlasništvu fizičkih lica.

Na osnovu člana 56 Zakona o poreskoj administraciji, postupak prinudne naplate preduzima se kada poreski obveznik odnosno poreski dužnik poresku obavezu nije platio prilikom podnošenja poreske prijave, odnosno kada je poresko rješenje postalo izvršno.

Preporuka: Opština treba da u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji, preduzima mjere prinudne naplate za sve poreske obveznike koji svoje obaveze ne plaćaju u zakonom propisanim rokovima.

Prirez porezu na dohodak fizičkih lica

Prirez porezu na dohodak fizičkih lica planiran je u iznosu od 300.000,00 €, a realizovan je u iznosu od 312.477,93 €, odnosno 104,16%. Po osnovu prireza porezu na dohodak fizičkih lica opština je ostvarila prihode u većem iznosu u odnosu na prethodnu godinu za 24.007,46€. Prirez porezu na dohodak fizičkih lica se plaća na osnovu Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica (“Sl. list CG” br. 48/18). Osnovica za obračun ovog prihoda je porez na dohodak fizičkih lica ostvaren po osnovu ličnih primanja, samostalne djelatnosti, imovine i imovinskih prava i kapitala na području Opštine. Stopa prireza shodno Odluci iznosi 13% od poreske osnovice i plaća se istovremeno sa porezom na odgovarajući uplatni račun budžeta Opštine. Obračun prireza vrši se na obrascu OPP-ND opštinski prirez porezu na dohodak, čiji oblik i sadržinu propisuje poreski organ opštine i dostavlja nadležnom poreskom organu opštine istog dana kada se vrši uplata prireza.

Opština ima softver za vođenje evidencije o zaduženju i naplati prireza, ali se evidencija zasniva isključivo na OPP-ND obrascima, pa podaci dobijeni na ovaj način nisu realni. U 2019. godini nisu preduzimane mjere prinudne naplate za poreske obveznike koji svoje obaveze ne plaćaju u zakonom propisanim rokovima. Podaci dobijeni od subjekta revizije koji se odnosi na naplatu prireza prikazani su u sljedećoj tabeli:

Vrsta prihoda	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. god.	Zaduženje u 2019. god.	Naplaćeno u 2019. god. za prethodne godine	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Stanje na 31.12.2019. godine
Prirez porezu na dohodak fizičkih lica	/	117,756.86	11,208.60	301,269.33	312,477.93	/

S obzirom da se evidencija bazira na OPP-ND obrascima, Opština nema podatke o stanju duga na kraju godine, dok je iznos ukupno naplaćenog prireza značajno veći od ukupnog zaduženja po osnovu istog.

Preporuka: Preporučuje se Opštini da uspostavi elektronsku evidenciju poreskih obveznika za prirez porezu na dohodak fizičkih lica, da na osnovu evidencija poreza ažurira bazu podataka za obračun prireza, kao i da preduzima mjere prinudne naplate za poreske obveznike koji svoje obaveze ne plaćaju u zakonom propisanim rokovima.

Lokalne administrativne takse

Primici po osnovu lokalnih administrativnih taksi za 2019 godinu iznosili su 76.524,21€, odnosno 95.66% u odnosu na planirane. Opština je navedene prihode naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim administrativnim taksama opštine Ulcinj (“Sl list CG” – opštinski propisi br. 22/07 i 26/07). Lokalne administrativne takse se plaćaju u visini koja se utvrđuje Tarifom lokalnih administrativnih taksi koja je sastavni dio Odluke i plaća se u trenutku nastanka obaveze.

Lokalne komunalne takse

Primici po osnovu lokalnih komunalnih taksi za 2019 godinu iznosili su 140.492,30€, odnosno 87,53% u odnosu na planirane. Opština je navedene prihode naplaćivala po osnovu Odluke o lokalnim komunalnim taksama opštine Ulcinj (“Sl list CG” – opštinski propisi br. 40/18). Lokalne komunalne takse uvode se za korišćenje javnih površina, koje su dostupne svim korisnicima pod jednakim uslovima (ulice, trgovi, javni prolazi, javna stepeništa, mostovi, podvožnjaci, nadvožnjaci, parking prostori, trotoari, stajališta javnog prevoza, pijace, parkovi, travnjaci, površine za rekreaciju). Visina komunalne takse utvrđuje se u zavisnosti od površine, vremena korišćenja, zone u kojoj se nalaze objekti, predmeti, odnosno vrše usluge, a shodno zonama utvrđenim odlukom kojom je uređena naknada za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i definisana je Tarifom za lokalne komunalne takse.

U Opštini je uspostavljena elektronska evidencija za poreske obveznike za lokalne komunalne takse kroz jedinstveni softver i izvršeno je razdvajanje poslova utvrđivanja, kontrole i naplate lokalnih komunalnih taksi. Međutim nije još usklađena kompletna evidencija iz prethodnih godina, te se nije moglo pouzdano utvrditi stanje na 31.12.2019. godine, što je i prikazano u sljedećoj tabeli:

R. br.	Vrsta prihoda	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. god.	Zaduženje u 2019. god.	Naplaćeno u 2019. god. za prethodne godine	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2019. god.
1	Komunalne takse za reklamne panoe	81,885.50	93,315.00	30,652.83	51,066.32	81,719.15	93,481.35
2	Komunalne takse za korišćenje prostora	34,329.63	52,709.40	12,083.06	43,476.20	55,559.26	31,479.77
3	Kom.taksa za droblj.i preradu kamenj		9,600.00	4,800.00	4,800.00	9,600.00	4,800.00
4	Kom.taksa za držanje motornih vozila				72.00	72.00	
5	Kom.taksa za priređivanje muzičkog prog.				399.40	399.40	
6	Kom.taksa držanje čamca i splavova.				2,742.48	2,742.48	
	UKUPNO	116,215.13	155,624.40	47,535.89	102,556.40	150,092.29	129,761.12

Evidencija iz prethodnih godina je usklađena samo za komunalne takse za korišćenje reklamnih panoa i bilborda (osim pored magistralnih i regionalnih puteva) i komunalne takse za korišćenje prostora na javnim površinama (osim radi prodaje štampe, knjiga i drugih publikacija, proizvoda starih i umjetničkih zanata i domaće radinosti). Nenaplaćena potraživanja za reklamne panoe, koja se godinama unazad prenose, odnose se na pravna lica kod kojih nije moguće sprovesti prinudnu naplatu, jer su njihovi računi blokirani. Zahtjevi za blokadu računa kod Centralne Banke su podnešeni, ali isti nisu realizovani. Stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2019 godine na računu Komunalne takse za reklamne panoe i bilborde iskazano je za 600,00€ manje, zato što je u Trezoru izvršena kompenzacija reklamnog panoa za DOO Concordia-Comerce na podračunu Komunalnih taksi za korišćenje javne površine. S obzirom na grešku u knjiženju, izvršena kompenzacija na računu Komunalne takse za korišćenje prostora javnih površina se prikazuje sa uvećanim iznosom od 600,00€ kao stanje nenaplaćenih potraživanja na dan 31.12.2019. godine, a takvo stanje je ostalo evidentirano u Završnom računu Opštine za 2019. godinu.
Nenaplaćena potraživanja kod komunalnih taksi za korišćenje prostora odnose se na predmete u kojima su u drugostepenom ili u sudskom postupku oborena rješenja Opštine o utvrđivanju taksene obaveze, tako da je to potraživanje postalo nenaplativo, ali nije izbrisano iz evidencije.

LOKALNE KOMUNALNE TAKSE	Broj rjesenja	Zaduzenje po rjesenjima o prinudnoj naplati	Naplaceno po rjesenjima o prinudnoj naplati u 2019 god.
Prinudna naplata za reklamne panoe	156	45,526.00	4,826.00
Prinudna naplata za korišćenje prostora	4	8,340.50	1,593.70
Ukupno	160	53,866.50	6,419.70

Za korišćenje prostora za parkiranje motornih i priključnih vozila, motocikala i bicikala, na uređenim i obilježenim mjestima, koja su određena od strane Opštine Ulcinj, plaća se taksa u iznosu od 20% od naplaćene naknade za korišćenje parking prostora. Naplatu takse vrši preduzeće odnosno preduzetnik kojem nadležni organ lokalne uprave povjeri čuvanje, organizovanje i držanje parkinga. Naplaćenu taksu preduzeće je dužno da uplaćuje na odgovarajući uplatni račun budžeta opštine Ulcinj mjesečno, najkasnije do 15-og u mjesecu za prethodni mjesec. Realizacija ove takse za 2019. godinu iznosi 72,00€ odnosno svega 14,4% od planiranih 500,00€.

Lokalna komunalna taksa za držanje asfaltnih i betonskih baza i baza za drobljenje i preradu kamena i proizvodnju pijeska, koja mjesečno iznosi 400,00€, knjižena je na računu 71361 – ostale takse, jer nije određen poseban podračun za uplate istih. Realizacija ove takse za 2019. godinu iznosi 9.600,00€ odnosno 96,00% od planiranih 10.000,00€.

Lokalne komunalne takse za priređivanje muzičkog programa u ugostiteljskim objektima plaćaju se direktno prilikom podnošenja zahtjeva za dobijanje dozvole za priređivanje muzike i tada se knjiži uplata. Taksa po ovom tarifnom broju plaća se prilikom izdavanja odobrenja od strane nadležnog organa, na osnovu službene evidencije ili zapisnika komunalne policije. Organ nadležan za izdavanje odobrenja dužan je jedan primjerak rješenja dostaviti organu lokalnih javnih prihoda. Realizacija ove takse za 2019. godinu iznosi 399,40 € odnosno svega 19,97% od planiranih 2.000,00€ i manja je u odnosu na 2018. godinu za 4.274,22€.

Lokalne komunalne takse za držanje čamaca i splavova plaćaju se direktno prilikom registracije plovnog objekta, pri čemu obveznik prilaže dokaz o izvršenoj uplati uz ostala ostala dokumenta organu nadležnom za registraciju plovnih objekata i svakodnevno se knjiži uplata. Realizacija ove takse iznosi 2.742,48€ odnosno 91,42% od planiranih 3.000,00€. Detaljniju evidenciju o naplati ove takse revizor nije dobio.

Turistička taksa

Primici po osnovu turističke takse za 2019. godinu iznosili su 82.569,83€, odnosno 91,74% u odnosu na planirane. Shodno Odluci o turističkoj taksi (“Sl. list CG” – opštinski propisi br. 019/08), turističku taksu plaćaju domaća i strana fizička lica koja na teritoriji opštine Ulcinj, kao sekundarnu stambenu jedinicu namijenjenu za odmor, imaju apartman, stan ili kuću. Ako više lica ima susvojinu ili zajedničku svojinu na istoj nepokretnosti obveznik turističke takse je svako od tih lica srazmjerno svom udjelu. Turistička taksa se uplaćuje na žiro-račun budžeta opštine Ulcinj, a sredstva ostvarena naplatom turističke takse usmjeravaju se:

- 40% za finansiranje Lokalne samouprave opštine Ulcinj
- 40% za finanisiranje Turističke organizacije opštine Ulcinj
- 20% za finansiranje Nacionalne turističke organizacije.

Registar obveznika turističke takse, zaduženje i evidencija o naplati ovog prihoda, vodi se kroz softver za poresko knjigovodstvo. Zaduženje i naplata prihoda, po osnovu turističke takse u 2019. godini, prikazani su u sljedećoj tabeli:

Vrsta prihoda	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018 god.	Zaduženje u 2019. god.	Naplaćeno u 2019. god. za prethodne godine	Naplaćeno za 2019.u 2019. godini	Ukupno naplaćeno u 2019. godini	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2019. godine
Turistička taksa (40% koliko pripada Opštini)	597,464.50	163,195.20	39,548.00	43,021.83	82,569.83	678,089.87

Po riječima odgovornog lica, nenaplaćena potraživanja predstavljaju problem koji je vezan za „nemogućnost dostavljanja“ rješenja o utvrđivanju taksene obaveze. Najčešći razlozi su pogrešne adrese stanovanja, nenalaženja stranke u mjestu boravka, vlasnici objekata ne žive u Crnoj Gori, neprijavljivanje promjene adrese stanovanja ili prijava netačne adrese u zemljama gdje žive strani vlasnici objekata, kao i to da vlasnici određenih objekata više godina zaredom ne dolaze u Ulcinj.

Zakonom o turističkim organizacijama, član 42z, određeno je da turističku taksu plaćaju domaća i strana fizička lica koja u turističkom mjestu A kategorije, na teritoriji opštine u kojoj je osnovana lokalna turistička organizacija, kao sekundarnu stambenu jedinicu namijenjenu za odmor imaju apartman, stan ili kuću.

Takođe, Odlukom o turističkoj taksi, član 4, određeno je da su obveznici turističke takse dužni da u roku od 30 dana od dana sticanja nepokretnosti (kao sekundarne stambene jedinice) na teritoriji Opštine Ulcinj nadležnom poreskom organu lokalne uprave podnese prijavu. Takođe, ako obveznik turističke takse ne podnese prijavu ili je prijava netačna, nadležni poreski organ utvrdiće taksenu obavezu na osnovu podataka o svojini na nepokretnosti iz službene evidencije koju vodi ili evidencije Uprave za nekretnine ili drugi odgovarajući način.

Preporuka: Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o utvrđivanju taksene obaveze u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 42 Zakona o turističkim organizacijama i član 4 Odluke o turističkoj taksi.

Tokom 2019. godine Opština je donijela 188 rješenja o prinudnoj naplati turističke takse u iznosu od 24.096,50€, kao što je prikazano u tabeli:

Turistička taksa (40% koliko pripada Opštini)	Broj rješenja o prinudnoj naplati	Zaduženje po rješenjima o prinudnoj naplati	Naplaćeno po rješenjima o prinudnoj naplati u 2019. god.
Prinudna naplata za TURISTIČKE TAKSE	188	24,096.50	/

U odjeljenju lokalnih prihoda ne vodi se evidencija razdvajanja redovne od prinudne naplate, stoga se ne zna tačan iznos naplaćenih sredstava na osnovu prinudne naplate u 2019. godini. Stanje nenaplaćenih potraživanja po osnovu turističke takse na dan 31.12.2019. godine iznosi 678.089,87€.

Na osnovu člana 56 Zakona o poreskoj administraciji, postupak prinudne naplate preduzima se kada poreski obveznik odnosno poreski dužnik poresku obavezu nije platio prilikom podnošenja poreske prijave, odnosno kada je poresko rješenje postalo izvršno.

Preporuka: Opština treba da u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji, preduzima mjere prinudne naplate za sve poreske obveznike koji svoje obaveze ne plaćaju u zakonom propisanim rokovima.

Boravišne takse

Na osnovu Zakona o boravišnoj taksi, nadzor nad prikupljanjem i plaćanjem boravišne takse i vođenjem odgovarajuće evidencije obavlja nadležni poreski organ opštine. U skladu sa Odlukom o boravišnoj taksi (“Sl. list CG – opštinski propisi” br. 04/17) obveznik plaćanja boravišne takse je lice koje izvan svog prebivališta koristi usluge smještaja u objektu u kojem se obavlja turistička ili ugostiteljska djelatnost na teritoriji opštine Ulcinj. Naplatu boravišne takse vrši pravno i fizičko lice koje pruža usluge smještaja, a potom istu uplaćuje u roku od 5 dana po isteku svakih 15 dana u mjesecu, odnosno po isteku mjeseca ili paušalno u zavisnosti zone kojoj objekat pripada. Davalac smještaja dužan je da u roku od 24 sata po dolasku turista kojima pruža usluge smještaja prijavi dolazak i odlazak turista lokalnoj turističkoj organizaciji, ili organizacionim djelovima - turističkim informativnim biroima na čijoj se teritoriji pružaju usluge smještaja. Lokalna turistička organizacija dužna je da tačno, potpuno i ažurno vodi evidenciju prijava i odjava turista. Visina boravišne takse utvrđuje se u iznosu od 0,70€.
Poslovi evidencije i kontrole naplate boravišne takse vrše se u Sekretarijatu za budžet i finansije uz primjenu softvera za evidenciju boravišne takse.
Evidencija o zaduženju i naplati boravišne takse za pravna lica prikazana je u tabeli:

Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018	Zaduženje u 2019	Naplaćeno u 2019. za prethodne godine	Naplaćeno za 2019. u 2019	Ukupno naplać. u 2019	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2019
71,235.83	233,755.96	67,581.54	188,373.91	255,955.45	49,036.34

Opština je tokom 2019. godine ostvarila iznos od 255.955,45€ naplaćenih potraživanja za navedenu i prethodne godine, a za preostali iznos od 49.036,34€ pokrenula je prinudnu naplatu. Zaključno sa 31.12.2019. godine donešeno je 33 rješenja o prinudnoj naplati zbog neplaćanje boravišne takse za pravna lica, a zaduženje za iste iznosi 66,150.32€. Nenaplaćen iznos po osnovu prinudne naplate na dan 31.12.2020. godine iznosio je 3,441.05€.

BORAVIŠNA TAKSA (pravna lica)	Broj rješenja	Zaduženje po rješenjima o prinudnoj naplati	Naplaćeno po rješenjima o prinudnoj naplati u 2019. god.	Naplaćeno u 2020. po rjesenjima o prinudnoj naplati za 2019.
Prinudna naplata za BORAVIŠNU TAKSU	33	66.150,32	20.768,27	41.941,00

Naknade

Naknade su Odlukom o Budžetu Opštine za 2019. godinu planirane u iznosu od 2.023.655,00€, ostvarene u iznosu od 2.001.535,97€, odnosno sa 98.91% u odnosu na plan. Prihodi od naknada, koje spadaju u sopstvene prihode prikazan je u sljedećoj tabeli:

Ekonomska klasifikacija			Opis	Izvršenje Budžeta 2018.god	Plan budžeta 2019. god	Izvršenje budžeta 2019. god	% izvršenja
714			**Naknade**	**2.246.686,45**	**2.023.655,00**	**2.001.535,97**	**98.91%**
	7146		Naknada za uređivanje i izgradnju građevinskog zemljišta	**1.020.100,09**	**1.300.000,00**	**1.297.380,49**	**99.80%**
		7146	Naknada za uređivanje i izgradnju građevinskog zemljišta	1.020.100,09	1.300.000,00	1.297.380,49	99.80%
	7147		Naknada za korišćenje putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorizovanih	**73.342,88**	-	-	**0,00%**
		7147	Naknada za korišćenje putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorizovanih	73.342,88	-	-	0.00%
	7148		Naknade za puteve	-	**61.000,00**	**54.532,41**	**99.52%**
		714892	Godišnja naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove ugrađene na javnom putu		16.000,00	17.888,85	111.81%
		714894	Naknada za korišćenje komercijalnih obj. kojima je omogućen pristup sa puta		45.000,00	36.643,56	81.43%
	7149		Ostale naknade	**408.765,04**	**402.500,00**	**378.539,65**	**96.30%**
		71491	Ostale naknade	102.848,42	2.500,00	5.189,32	207.57%
		71492	Nakanada za privremenu lokaciju	305.916,62	400.000,00	373.350,33	93.34%
Sopstveni prihodi Opštine od naknada:				**1.399.359,59**	**1.761.000,00**	**1.730.452,55**	**98,27%**

Prihodi od naknada, koje spadaju u sopstvene prihode Opštine, realizovani su u iznosu od 1.725.263,23€, odnosno sa 98,27% u odnosu na planirane, a njihova naplativost je bila veća u odnosu na 2018. godinu za 331.092,96€. U odnosu na 2018. godinu, realizovani prihod od naknada je manji za 245.150,48€. Registar obveznika, evidencija o zaduženju i naplati naknada vodi se u Sekretarijatu za komunalnu djelatnost i zaštitu ambijenta i u Sekretarijatu za zaštitu imovine. U toku godine nije bilo prinudne naplate po osnovu naknada. Pregled obaveza, zaduženja I naplate naknada dat je u sljedećoj tabeli:

R. br.	Vrsta prihoda	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2018. god.	Zaduženje u 2019. god.	Naplaćeno u 2019. god. za prethodne godine	Naplaćeno za 2019. u 2019. godini	Ukupno naplać. u 2019. godini	Stanje nenaplaćenih potraživanja na 31.12.2019. god.
1	Naknada za uređivanje i izgradnju građevinskog zemljišta	341,249.37	1,159,075.60	25,447.65	1,159,075.60	1,184,523.25	315,801.72
2	Naknada za korišćenje putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorizovanih puteva	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
3	Godišnja naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove ugrađene na javnom putu	0.00	41,871.73	0.00	41,871.73	41,871.73	0.00
4	Naknada za korišćenje komercijalnih obj. kojima je omogućen pristup sa puta	0.00	22,536.00	0.00	22,536.00	22,536.00	0.00
5	Ostale naknade	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
6	Nakanada za privremenu lokaciju	4,296.35	173,448.90	417.30	167,326.14	167,743.44	6,122.76
	UKUPNO	**345,545.72**	**1,396,932.23**	**25,864.95**	**1,390,809.47**	**1,416,674.42**	**321,924.48**

Naknada za uređenje i izgradnju građevinskog zemljišta planirana je u iznosu od 1.300.000,00 € a ostvarena u iznosu od 1.297.380,49 € ili 99,80% od planiranog iznosa. Opština je ovaj prihod ostvarila shodno Odluci o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (“Sl. list CG – opštinski propisi” br. 13/13…5/18 i 36/19) kojom su utvrđena mjerila i kriterijumi za utvrđivanje visine, kao i uslovi, način, rokovi i postupak plaćanja naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta. Shodno Odluci, naknadu za komunalno opremanje građevinskog zemljišta plaća investitor i ona se utvrđuje prema zonama i namjeni objekta, kao i u zavisnosti od planiranog i ostvarenog stepena komunalne opremljenosti građevinskog zemljišta. Obračun naknade, evidenciju o zaduženju i naplati ovog prihoda, kao i registar obveznika vodi Sekretarijat za komunalne djelatnosti i zaštitu ambijenta u posebnom programu za naplatu prihoda.

U toku 2019. godine po podnijetim zahtjevima za obračun naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta obračunati su i izdati obračunski listovi za 43 investitora. Od obračunate naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta shodno Zakonu za prostorno planiranje i izgradnju objekata i odluke o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta neki od investitora naknadu plaćaju u ratama, a pojedini su oslobođeni plaćanja naknade za komunalno opemanje građevinskog zemljišta. U 2019 godini izvršen je obračun naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta iznos od 1.211.596,77€, a ugovorene naknade za 2 investitora za izgradnju objekata od opšteg interesa u iznosu 71.681,15€.
Opština Ulcinj je donijela Odluku o naknadi za komunalno opremanje građevinskog zemljišta za bespravne objekte Sl. list Crne Gore br. 036/19, koja se utvrđuje u zavisnosti od stepena opremljenosti građevinskog zemljišta i učešća vlasnika bespravnog objekta u komunalnom opremanju. U toku 2019. godine u Opštini je

29 zahtjeva za legalizaciju objekata (posle isteka roka za predaju zahtjeva, još 116 je dostavljeno), ali nije donešeno nijedno rješenje po osnovu istih, jer najveći broj predatih zahtjeva je bio sa nepotpunom dokumentacijom. Ostvareni iznos prihoda po osnovu ove naknade, na osnovu podataka dobijenih iz Sekretarijata za komunalne djelatnosti i zaštitu ambijenta, iznosi 1.184.523,25€ i manji je za 112.857,24€ od iznosa objavljenog u Završnom računu budžeta Opštine za 2019.godinu i za isto nije dato objašnjenje.

Prihodi koji se ostvaruju kao **naknada za korišćenje putnog zemljišta pored opštinskih i nekategorizovanih puteva** nisu planirani u 2019.godini.

Naknada za cjevovode, vodovode, kanalizaciju, električne, telefonske i telegrafske vodove i sl. ugrađene na javnom putu regulisana je Odlukom o naknadama za korišćenje opštinskih puteva, kojom se propisuju se uslovi i način plaćanja**.** Ova naknada je planirana u iznosu od 16.000,00€, a realizovana u iznosu od 17.888,85€, odnosno 111.81% u odnosu na plan. Međutim, shodno evidenciji Sekretarijata za komunalne djelatnosti i zaštitu ambijenta, ovaj prihod iznosi 41.871,73€ i veći je za 23.982,88€ od iznosa prikazanom u Završnom računu budžeta Opštine za 2019. Godinu i za isto nije dato objašnjenje.

Naknada za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta i za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta koja je definisana Odlukom o naknadama za korišćenje opštinskih puteva, planirana je u iznosu od 45.000,00€, a ostvarena u iznosu od 36.643,56€ odnosno 81.43% od plana. Ostvareni iznos prihoda po osnovu ove naknade, na osnovu podataka dobijenih iz Sekretarijata za komunalne djelatnosti i zaštitu ambijenta, iznosi 22.536,00€ i manji je za 14.107,56 € od iznosa objavljenog u Završnom računu budžeta Opštine za 2019.godinu i za isto nije dato objašnjenje.

Ostale naknade su planirane u iznosu od 2.500,00€, a ostvarene u iznosu od 5,189.32€, odnosno 207.57% u odnosu na plan. Nikakvi detaljniji podaci o naplati ovih naknada nisu dati na uvid revizoru prilikom vršenja revizije.

Naknada za uređenje, korišćenje i privremeno korišćenje zemljišta (naknada za privremenu lokaciju) naplaćuje se se shodno Odluci o utvrđivanju naknade za uređenje, korišćenje i privremeno korišćenje zemljišta u skladu sa planom privremenih objekata („Sl. list CG” – opštinski propisi br. 13/13, 15/13 i 23/14). Naknada je planirana u iznosu od 400.000,00€, a ostvarena u iznosu od 373.350,33€ ili 93,34%. Po osnovu privremenih lokacija realizovan prihod Opštine je 163.578,14€. Shodno Izvještaju o stanju uređenja prostora za 2019. godinu prikupljeno je od naknade za prilaz objektima i za korišćenje prostora kablova ukupno 68.226,98€ i to za poslovni objekte 21.426,00€, za Telecom 15.357,52€, za Mtel 15.431,96€ i za Elektrodistribuciju 16.011,50€ (za podzemne kablove 12.111,25€ i za trafostanice 3.900,25€).

U toku 2019 godine Sekretarijat za komunalne djelatnosti i zaštitu ambijenta je po osnovu privremenih objekata u okviru svoje nadležnosti izradio 230 riješenja i 213 uvjerenja o izvršenoj uplati naknade, 6 uvjerenja o oslobođenju plaćanja naknade na osnovu ugovora i odluke i 21 uvjerenje o izmirenju cjelokupne obaveze po zaključenom ugovoru, radi pribavljanja rješenja o privremenoj lokaciji.

Zakupnina koja se plaća za zakup zemljišta radi postavljanja privremenih objekata na zemljištu **u svojini Opštine** u nadležnosti je Sekretarijata za zaštitu imovine, ali po rečima ovlašćenog lica, Sekretarijat samo donosi rješenja, ne vodi evidenciju prihpoda.

Iz evidencije dostavljenih podataka od Sekretarijata za komunalnu djelatnost i zaštitu ambijenta konstatovano je neslaganje sa Glavnom knjigom trezora Opštine. Naime, iznos realizovanih naknada od 167.743,44€ je manji za 205.606,89€ od iznosa prikazanog u Završnom računu budžeta Opštine za 2019. godinu. S obzirom da se navedeni podaci za naknade odnose na privremene objekte na zemljištu **u privatnom vlasništvu,** koje vodi Sekretarijat za komunalnu djelatnost i zaštitu ambijenta, a da za naknade za objekte na opštinskom zemljištu nije dobijeno nikakvo obrazloženje, dato neslaganje može biti posljedica nedostajućih podataka.

Preporuka: Opština treba da kroz jedinstven softver za poresko knjigovodstvo evidentira i uskladi sve prihode po osnovu naknada i prikaže realno stanje u svojim izvještajima po osnovu realizacije istih.

Ostali prihodi

Na računu – 715 prikazani su Ostali prihodi koji su ostvareni je u iznosu od 133,890.75 € i obuhvataju: prihode od kapitala – zakupa, prihode po osnovu novčanih kazni, prihode od vršenja djelatnosti organa i ostale prihode, što je prikazano u tabeli:

Ekonomska klasifikacija			*Opis*	*Izvršenje Budžeta 2018.god*	*Plan budžeta 2019. god*	*Izvršenje budžeta 2019. god*	*% izvršenja*
715			**Ostali prihodi**	**89,892.21**	**124,500.00**	**133,890.75**	**107.54%**
	7151		**Prihodi od kapitala (zakupa poslovnog prostora)**	**5,496.00**	**500.00**	**3,462.30**	**692.46%**
		7151	Prihodi od kapitala (zakupa poslovnog prostora)	5,496.00	500.00	3,462.30	692.46%
	7152		**Novčane kazne i oduzete imovinske koristi**	**29,758.13**	**52,000.00**	**56,230.83**	**108.14%**
		71523	Novčane kazne izrečene u prekršajnom i drugom	28,443.19	50,000.00	54,443.80	108.89%
		71525	Prihodi od kamata za neblagovremeno plaćanje	1,314.94	2,000.00	1,787.03	89.35%
	7153		**Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje**	**17,641.92**	**12,000.00**	**11,990.27**	**99.92%**
		7153	Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje	17,641.92	12,000.00	11,990.27	99.92%
	7155		**Ostali prihodi**	**36,996.16**	**60,000.00**	**62,207.35**	**103.68%**
		7155	Ostali prihodi	36,996.16	60,000.00	62,207.35	103.68%

Prihodi od kapitala ostvareni su u iznosu od 3.462,30€, a odnose se na izdavanje u zakup opštinskog zemljišta za postavljanje objekata (iznos 2.225,00€ odnosi se na ugovor o zakupu sa Agencijom za elektronsku telekomunikaciju, a za iznos od 1.212.30€ nije objašnjeno na šta se odnosi).

Prihodi od kamata za neblagovremeno plaćanje obaveza ostvareni su u iznosu od 1.787,03€, odnosno 89,35% od planiranih.

Prihodi koje organi ostvaruju vršenjem svoje djelatnosti su ostvarili 11.990,27€, odnosno 99,92% od planiraniranog iznosa.

Ostali prihodi, račun 7155, su ostvareni u iznosu od 62.207,35 €, odnosno 103.68% od planiranih.

Detaljniju dokumentaciju o vrsti i realizaciji ostalih prihoda, revizor nije dobio tokom postupka revizije.

Preporuka: Opština treba da kroz jedinstven softver za poresko knjigovodstvo obezbijedi podatke o utvrđivanju i naplati lokalnih prihoda koja bi obuhvatila sve lokalne prihode radi iskazivanja realnog stanja u svojim evidencijama. Potrebno je razvrstati uplate svih prihoda po vrsti poreske obaveze i obvezniku i voditi evidenciju naplaćenih prihoda po osnovu prinudne naplate, kako bi se pratila realizacija prihoda i efekat preduzetih mjera po tom osnovu.

DIO III – ZAKLJUČNE OCJENE I PREPORUKE

Na bazi sprovedene revizije, utvrđenog činjeničnog stanja i izjašnjenja subjekata revizije (Izjašnjenje Opštine Kolašin br. 02-3978 od 19.07.2021.godine, Izjašnjenje Opštine Berane br.-018/21-1477 od 22.07.2021. godine, Izjašnjenje Glavnog Grada Podgorice br. 01-0118/21-5768 od 22.07.2021. godine – ostali subjekti revizije nijesu se izjasnili pismenim putem), a u skladu sa članom 15 i 44 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji i članom 42 Poslovnika Državne revizorske institucije, nadležni Kolegijum DRI u sastavu **Zoran Jelić** (član Senata – rukovodilac Kolegijuma) i **dr Branislav Radulović** (član Senata – član Kolegijuma), na sjednici Kolegijuma DRI održanoj 27.07.2021. godine usvojio je:

KONAČNI IZVJEŠTAJ
o tematskoj reviziji - reviziji presjeka

Naplata i evidencija sopstvenih prihoda u lokalnim samoupravama u okviru kategorije 71 - tekući prihodi u 2019. godini

Tematska revizija - revizija presjeka: „Naplata i evidencija **sopstvenih** prihoda u lokalnim samoupravama u okviru kategorije 71 - tekući prihodi u 2019. godini“ izvršena je na bazi slučajnog uzorka kod sljedećih lokalnih samouprava: Andrijevica, Berane, Gusinje, Herceg Novi, Kolašin, Mojkovac, Nikšić, Plav, Podgorica i Ulcinj.

Kriterijumi revizije bili su zakonski i podzakonski akti kojima je uređena evidencija i naplata sopstvenih prihoda u jedinicama lokalne samouprave: Zakon o finansiranju lokalne samouprave, Zakon o poreskoj administraciji, Zakon o porezu na nepokretnost, Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština, Naredba o načinu uplate javnih prihoda i opštinske odluke koje se odnose na sopstvene prihode.

U predmetnoj reviziji vršenoj za 2019. budžetsku godinu, nadležni Kolegijum je ocijenio da sistem evidencije i naplate sopstvenih prihoda kod jedinica lokalnih samouprava ne funkcioniše u dovoljnoj mjeri u skladu sa zakonskim i podzakonskim aktima koje regulišu oblast evidencije i naplate sopstvenih prihoda.

Revizijom izvršenom kod kontrolisanih subjekata utvrđene su slabosti koje se odnose na: evidenciju sopstvenih prihoda, popunjenost radnih mjesta u organima za utvrđivanje, kontrolu i naplatu sopstvenih prihoda, dostavu poreskih rješenja i prinudnoj naplati poreskih potraživanja koje opštine imaju prema poreskim obveznicima.

Na osnovu utvrđenih nalaza Državna revizorska institucija je izradila **generalne preporuke** koje se odnose **na sve lokalne samouprave** i čija će realizacija doprinijeti unaprjeđenju sistema evidencije i naplate **sopstvenih** prihoda kod jedinica lokalnih samouprava.

I. GENERALNI NALAZI I PREPORUKE

Evidencija sopstvenih prihoda - Softver za administriranje lokalnih javnih prihoda (LARIS)

Revizijom je utvrđeno da kod većine opština softver za naplatu lokalnih prihoda nije davao mogućnost evidentiranja i razdvajanja plaćenih obaveza po godinama, dok u nekim opštinama softver za naplatu pojedinih prihoda ne postoji već se vode evidencije u wordu ili excel formatu.

Državna revizorska institucija je u svojim izvještajima o reviziji lokalnih samouprava preporučivala opštinama da unaprijede softverska rješenja za utvrđivanje i naplatu lokalnih prihoda koja bi obuhvatila sve lokalne prihode.

Upravni odbor Zajednice opština je kao jedan od prioriteta rada Zajednice, utvrdio nabavku jedinstvenog softvera za administriranje lokalnih javnih prihoda za sve opštine. Nabavka softvera je realizovana u saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), kroz projekat “Efikasne i transparentne lokalne samouprave”.

Ministarstvo unutrašnjih poslova, Ministarstvo javne uprave, Uprava za nekretnine, Poreska uprava i Zajednica opština Crne Gore su početkom 2020. godine zaključile **Sporazum o saradnji**. Cilj Sporazuma je uspostavljanje partnerstva i unapređenje saradnje u razmjeni i korišćenju službenih podataka i informacija između informacionih sistema potpisnica, kako bi se unaprijedile i ažurirale baze podataka opština neophodne za blagovremeno, tačno i efikasno administriranje lokalnih javnih prihoda i podigao nivo efikasnosti poreskih organa radi poboljšanja evidencije, naplate i prinudne naplate lokalnih prihoda.

Tokom januara i februara 2021. godine završene su aktivnosti na organizovanju i sprovođenju obuka za predstavnike opština koje će koristiti softver. U okviru programa obuka, organizovano je pet regionalnih obuka predstavnika 21 opštine, dok 3 (tri) opštine (Bar, Nikšić i Herceg Novi) nijesu učestvovale u ovom Projektu. Zbog geografske blizine, regionalne obuke su organizovane u sljedećim opštinama:

		LARIS obuka za opštine	
Mjesto održavanja	**Datum održavanja**	**Opštine učesnice**	**Broj učesnika**
Bijelo Polje	13.01. - 15.01.2021.	Bijelo Polje, Pljevlja, Žabljak i Mojkovac	26
Berane	18.01. - 20.01.2021.	Berane, Andrijevica, Petnjica, Gusinje, Plav i Rožaje	30
Podgorica	25.01. - 27.01.2021.	Plužine, Kolašin, Cetinje, Danilovgrad, Šavnik, Tuzi i Golubovci	25
Bar	01.02. - 03.02.2021.	Tivat, Budva i Ulcinj	34
Podgorica	08.02. - 09.02.2021.	Glavni grad Podgorica (zbog većeg broja službenika)	23
Ukupno:			**138**

Softversko rješenje omogućava jedinstveni **registar poreskih obveznika** radi obezbjeđenja podataka za pripremu rješenja o obavezama po osnovu: poreza na nepokretnosti (vlasnik, korisnik), komunalnih taksi, prireza porezu na dohodak fizičkih lica, naknada za korišćenje opštinskih puteva, članskog doprinosa turističkim organizacijama, turističkih taksi, komunalnih naknada. Registar daje podatke o svim pravnim i fizičkim licima, rezidentima i nerezidentima, kao i podatke o njihovom statusu, adresi prijema pošte, odgovornom licu u pravnom licu, kao i druge podatke koji su bitni za utvrđivanje poreske obaveze, dostavljanje rješenja i sprovođenje naplate. Registar se uspostavlja na način da se svi potrebni podaci preuzimaju iz državnih registara Ministarstva unutrašnjih poslova, Poreske uprave i Uprave za nekretnine i ti podaci postaju osnova za dalje aktivnosti u procesu pripreme i donošenja rješenja. Registar omogućava pribavljanje podataka o prebivalištu i boravištu fizičkih lica i o stalnom nastanjenju stranaca, poređenje i usklađivanje podataka o poreskim obveznicima sa podacima Centralnog registra privrednih subjekata (usklađivanje PIB-a, punog naziva, skraćenog naziva, adrese prijema pošte u bazi poreza sa odgovarajućim podacima iz Centralnog registra, kao i statusa tog privrednog društva).

Softver omogućava kreiranje Rješenja za obveznika, prinudnu naplatu, pozivanje, evidentiranje žalbi, hipoteke, kao i više vrsta izvještaja, presjeka i pregleda rješenja za prinudnu naplatu. Takođe, preko portala, softver omogućava: Elektronsku mjesečnu prijavu za obračun prireza porezu na dohodak fizičkih lica, Elektronski pregled rješenja poreza na nepokretnost i finansijskog presjeka, Elektronsku poresku prijavu za utvrđivanje poreza na nepokretnosti, Podnošenje i pregled zaduženja boravišne takse, Pregled rješenja lokalne komunalne takse, Podnošenje i pregled zaduženja naknade za puteve.

Preporuka: Preporučuje se svim opštinama da se uključe u korišćenje softvera za administriranje lokalnih javnih prihoda (LARIS) radi pojednostavljenja poreskog postupka, lakše komunikacije i nižih troškova za poreske obveznike i unaprjeđenja naplate lokalnih javnih prihoda.

Dostava poreskih rješenja za porez na nepokretnost

Državna revizorska institucija je revizijom utvrdila zabrinjavajući podatak, da od ukupnog broja donijetih rješenja za porez na nepokretnost značajan broj rješenja nije dostavljen poreskim obveznicima, što je prikazano u sljedećoj tabeli:

Lokalna samouprava	Urađeno rješenja o porezu na nepokretnost	Uručeno rješenja	Neuručeno rješenja	% neuručenih rješenja
Andrijevica	11.379	4319	7060	62,04
Berane	30.526	25922	4604	15,08
Gusinje	5.361	3783	1578	29,43
Herceg Novi	36.947	32182	4765	12,89
Kolašin	15.249	7150	8099	53,11
Mojkovac	6.324	4590	1734	27,41
Nikšić	51.412	42234	9178	17,85
Plav	11.163	8899	2264	20,28
Podgorica	141.844	112242	29602	20,86
Ulcinj	21.047	13162	7885	37,46
Ukupno:	**331.152**	**254383**	**76769**	**23,18**

Zaposleni u lokalnim samoupravama, za ovako veliki broj neuručenih rješenja naveli su sljedeće razloge:

- imovina se vodi na lica koja su preminula,
- jedan broj obveznika živi u inostranstvu,
- nepoznate adrese obveznika,
- korisnici zemljišta i objekata su odbijali da prime poreska rješenja vlasnika i dr.

Međutim, navedeni razlozi ne korespondiraju sa zakonskim procedurama o dostavi rješenja i nijesu u skladu sa članovima: 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku; članom 22a Zakona o poreskoj administraciji i članom 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

Članom 84 Zakona o upravnom postupku je opisana procedura dostavljanja rješenja (Ako primalac nije pronađen na adresi, na kojoj je trebalo da mu bude izvršeno dostavljanje, ni u drugom pokušaju ili odbije da primi pismeno, dostavljač će o tome sačiniti pisanu zabilješku i ostaviti obavještenje. U obavještenju se naznačavaju podaci o pismenu i mjestu gdje primalac može da primi to pismeno. Smatraće se da je dostavljanje izvršeno istekom roka od sedam dana od dana ostavljanja obavještenja).

Članom 87 istoga zakona je predviđeno da, ako dostavljanje nije bilo moguće izvršiti na gore opisani način ili se radi o većem broju lica koja javnopravnom organu nijesu poznata, a dostavljanje na drugi način nije bilo moguće ili odgovarajuće, kao i u drugim zakonom propisanim slučajevima, dostavljanje će se izvršiti javnim obavještavanjem (objavljivanjem pismena na internet stranici javnopravnog organa, portalu elektronske uprave, oglasnoj tabli organa, objavljivanjem pismena u dnevnim novinama). Dostavljanje javnim obavještavanjem smatra se izvršenim po isteku roka od 10 dana od dana objavljivanja pismena.

Član 80 istoga zakona predviđa da, kada stranka ili njen zakonski zastupnik u toku upravnog postupka promijene svoje prebivalište ili boravište, odnosno sjedište, dužni su da o tome odmah obavijeste javnopravni organ koji vodi upravni postupak. Ako stranka ili njen zakonski zastupnik to ne učine, a ovlašćeno službeno lice ili drugi službenik u javnopravnom organu ne može da stupi sa njima u kontakt, dostavljanje pismena stranci, odnosno njenom zakonskom zastupniku vrši se javnim obavještavanjem.

Članom 22a Zakona o poreskoj administraciji propisano je da se dostavljanje poreskog akta fizičkom licu, vrši na adresu njegovog prebivališta, odnosno boravišta, koja je upisana kod organa državne uprave nadležnog za vođenje registra prebivališta ili boravišta ili na adresu koja je zabilježena na prijavi za registraciju ili na poslednjoj poreskoj prijavi. Takođe, ako je poreski obveznik fizičko lice, uključujući i preduzetnika, poreski akt se smatra dostavljenim i kada se uruči punoljetnom članu njegovog domaćinstva.

Članom 4 Zakona o porezu na nepokretnosti propisano je da, ako je vlasnik nepokretnosti nepoznat, nije određen ili je preminuo, odnosno, prestao da postoji, obveznik poreza na nepokretnosti je korisnik te nepokretnosti.

Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.

Popunjenost radnih mjesta u organima za naplatu lokalnih javnih prihoda

Popunjenost radnih mjesta u organima za utvrđivanje, kontrolu i naplatu javnih prihoda prikazan je u sljedećoj tabeli:

Lokalna samouprava	Organizacioni oblik organa za naplatu javnih prihoda	Predviđeno pravilnikom	Popunjeno	Nepopunjeno	Nepopunjeno poreskih inspektora
Andrijevica	Sekretarijat lokalne uprave - Odjeljenje lokalnih javnih prihoda	8	4	4	1
Berane	Uprava za naplatu lokalnih javnih prihoda	24	18	6	1
Gusinje	Sekretarijat za privredu razvoj i finansije - Odjeljenje lokalnih ja	10	4	6	2
Herceg Novi	Sekretarijat za finansije i lokalne javne prihode	29	19	10	2
Kolašin	Sekretarijat za finansije imovinu i ekonomski razvoj	5	5	-	0
Mojkovac	Sekretarijat za finansije imovinu i ekonomski razvoj	4	4	-	0
Nikšić	Uprava lokalnih javnih prihoda	40	26	14	1
Plav	Sekretarijat za privredu,razvoj i finansije - Odjeljenje lokalnih ja	17	14	3	1
Podgorica	Uprava lokalnih javnih prihoda	58	37	21	3
Ulcinj	Sekretarijat za finansije i budžet - Odjeljenje lokalnih javnih	38	36	2	1
Ukupno:		233	167	66	12

U lokalnim samoupravama utvrđivanje, kontrolu i naplatu sopstvenih prihoda vrše organi lokalne uprave organizovani kao sekretarijati, uprave lokalnih javnih prihoda ili odjeljenja u okviru sekretarijata.

Provjerom pravilnika o sistematizaciji radnih mjesta organa zaduženih za utvrđivanje, kontrolu i naplatu sopstvenih prihoda utvrđeno je da je, kod kontrolisanih subjekata, nepopunjeno 66 sistematizovanih radnih mjesta od čega se 12 odnosi na radna mjesta predviđena za inspekcijsku kontrolu lokalnih javnih prihoda.

Zbog povećanog obima posla i odsutnosti, tokom 2019. godine dešavalo se da su samostalni referenti za knjiženje uplata poreza na nepokretnosti, učestvovali u izradi tipskih rješenja o prinudnoj naplati, a koji obim poslova im nije predviđen aktom o sistematizaciji. Takođe, utvrđeno je da je za poslove utvrđivanja, kontrole i naplate prihoda vršeno angažovanje putem ugovora o privremenim i povremenim poslovima

Preporuka: Preporučuje se lokalnim samoupravama da izvrše popunu, nepopunjenih radnih mjesta u organima lokalne uprave zaduženim za utvrđivanje, kontrolu i naplatu sopstvenih prihoda. Posebno je važno sistematizovati i popuniti radna mjesto-poreski inspektor, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda.

Preduzimanje mjera prinudne naplate

Organi za naplatu lokalnih javnih prihoda sprovodili su postupke prinudne naplate poreskih potraživanja donoseći rješenja o prinudnoj naplati poreskih obaveza. Međutim, revizijom je utvrđeno da:

- prinudna naplata nije vršena prema svim poreskim obveznicima, fizičkim i pravnim licima,
- u pojedinim opštinama prinudna naplata je vršena samo prema pravnim licima,
- u pojedinim opštinama nije ustanovljavana hipoteka na nepokretnostima,
- utvrđeni su i slučajevi otpisa potraživanja. (Otpis je vršen na zahtjev poreskih obveznika zbog zastarjelosti potraživanja s pozivom na član 101 Zakona o poreskoj administraciji, na osnovu koga pravo na naplatu zastarijeva u roku od 5 godina od isteka godine u kojoj je porez utvrđen).

Preporuka: Opštine treba da, u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji, preduzimaju mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima. Takođe, u skladu sa čl. 333 i 335 Zakona o svojinsko pravnim odnosima treba obavijestiti hipotekarne dužnike o početku namirenja potraživanja, vansudskom ili sudskom prodajom nepokretnosti opterećene hipotekom, u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbeđenju.

Mjere Opština tokom pandemije Korona virusa

Državna revizorska institucija je od jednog broja Opština (Andrijevica, Plav, Gusinje, Berane, Podgorica, Nikšić, Kolašin, Mojkovac, Herceg Novi i Ulcinj) prikupila podatke o utvrđivanju mjera i olakšica za građane i privredu koje su Opštine preduzele tokom 2020. godine usljed okolnosti izazvanih pandemijom. Te mjere su sljedeće:

- **Odlaganje** plaćanja obaveza pravnih i fizičkih lica prema opštinama (porez na nepokretnosti, prirez porezu na dohodak fizičkih lica, naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta i dr.).
- **Oslobađanje** plaćanja obaveza pravnih i fizičkih lica prema opštinama (lokalne i komunalne takse, naknade za korišćenje komercijalnih objekata kojima je omogućen pristup sa puta, obaveza po osnovu odvoza i deponovanja komunalnog otpada, zakupnine za poslovni prostor i za zemljište.)
  - **Za privredne subjekte koji nijesu obavljali redovnu djelatnost zbog mjera Vlade**
- **Umanjenje** obaveza pravnim i fizičkim licima (lokalnih komunalnih taksi i naknada)
  - **Za privredne subjekte koji nijesu koristili javne površine zbog mjera Vlade**
- **Subvencije** lokalnim komunalnim preduzećima radi obezbeđenja izvršenja javne funkcije,
- **Ostalo** (korišćenje sredstava stalne i tekuće budžetske rezerve za sanaciju posljedica pandemije, nepreduzimanje mjera prinudne naplate tokom važenja naredbi Vlade, finansijska podrška malim preduzetnicima koji su zadržali isti broj zaposlenih u odnosu na 31.12.2019. godine, i dr.).

Preporuka: Preporučuje se Opštinama da izvrše analizu o realizaciji i uticaju preduzetih mjera i olakšica (po sektorima i namjenama), utvrde adekvatnost realizovanih aktivnosti i pripreme lokalne akcione planove za oporavak poslije krize, radi unaprjeđenja ekonomskog razvoja.

II. POJEDINAČNI NALAZI I PREPORUKE

Na osnovu utvrđenih nalaza, Državna revizorska institucija je izradila i **pojedinačne preporuke** koje se odnose na lokalne samouprave: **Andrijevica, Berane, Gusinje, Herceg Novi, Kolašin, Mojkovac, Nikšić, Plav, Podgorica i Ulcinj.**

Opština Andrijevica (nalaz str. 9 - 14)

- **Preporučuje se Opštini da izvrši popunu, nepopunjenih radnih mjesta u Odjeljenju lokalnih javnih prihoda. Posebno je važno sistematizovati i popuniti radno mjesto-poreski inspektor II, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda;**
- **Opština treba da, u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji, preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima.**
- **Opština treba da posjeduje softver za vođenje evidencije prihoda po osnovu: prireza porezu na dohodak fizičkih lica, lokalnih komunalnih taksa i naknada;**
- **Opština treba da vrši evidentiranje prihoda na računima propisanim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština.**

Opština Berane (nalaz str. 15 – 24)

- **Preporučuje se Opštini da izvrši popunu, nepopunjenih radnih mjesta u Upravi za naplatu lokalnih javnih prihoda. Posebno je važno popuniti radno mjesto - poreski inspektor II, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda.**

- **Preporučuje se Opštini da uspostavi pravilnu knjigovodstvenu evidenciju prihoda po osnovu naknade za komunalno opremanje građevinskog zemljišta (kao kod ostalih sopstvenih prihoda). U tom smislu naplata i evidencija ovoga prihoda treba da se vodi u Upravi za naplatu lokalnih prihoda.**

- **Preporučuje se Opštini da unaprijediti Softver za utvrđivanje i naplatu lokalnih prihoda, na način što će za pravna lica odvojiti zaduženje i evidenciju za zemljište, od zaduženja i evidencije za objekte. Takođe se preporučuje da se omogući razdvajanje evidencije uplata, u tekućoj godini za prethodne godine, od uplata u tekućoj godini za tu godinu.**

- **Preporuka: Opština treba da dostavlja rješenja o porezu na nepokretnosti u skladu sa članovima 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku; članom 22a Zakona o poreskoj administraciji i članom 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.**

- **Preporučuje se Opštini da knjiženja prihoda vrši na tačno propisani račun, u skladu sa Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji za budžet Crne Gore i budžete opština.**

- **Opština treba da u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima. Takođe, u skladu sa čl. 333 i 335 Zakona o svojinsko pravnim odnosima treba obavijestiti hipotekarne dužnike o početku namirenja potraživanja, vansudskom ili sudskom prodajom nepokretnosti opterećene hipotekom, u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbeđenju.**

- **Preporuka: Preporučuje se Opštini da knjiženja prihoda vrši u skladu sa članom 8 Pravilnika o poreskom knjigovostvu, odnosno da se poresko knjigovodstvo zasniva na načelima tačnosti, urednosti i ažurnosti.**

Opština Gusinje (nalaz str. 25 - 29)

- **Preporučuje se Opštini da izvrši popunu, nepopunjenih radnih mjesta u Upravi za naplatu lokalnih javnih prihoda. Posebno je važno popuniti radno mjesto - poreski inspektor III, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda.**

- **Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti**

- **Preporuka: Opština treba da u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji procesuira sva rješenja o prinudnoj naplati prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima.**

- **Preporuka: Opština treba da posjeduje softver za vođenje evidencije prihoda po osnovu: prireza porezu na dohodak fizičkih lica, lokalnih komunalnih taksa i naknada i da knjiženje prihoda vrši u skladu sa čl. 8 Pravilnika o poreskom knjigovodstvu, odnosno da poresko knjigovodstvo zasniva na načelima tačnosti, urednosti i ažurnosti.**

- **Preporuka: Opština treba da u saradnji sa Ministarstvom finansija i socijalnog staranja otvori uplatne račune za prihode koji nijesu iskazani u Naredbi o načinu uplate javnih prihoda (“Sl. list CG”, br. 128/20), kako bi se izvršila izmjena i dopuna iste.**

Opština Herceg Novi (nalaz str. 30 - 37)

- **Preporuka: Preporučuje se Opštini da izvrši popunu, nepopunjenih radnih mjesta u Sekretarijatu za finansije i lokalne javne prihode. Posebno je važno popuniti radno mjesto - poreski inspektor, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda.**

- **Preporuka: Opština treba da u slučaju donošenja Odluke o izmjenama i dodopunama Odluke o budžetu, postupa u skladu sa odredbama člana 31 Zakonom o finansiranju lokalne samouprave.**

- **Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.**

- **Preporuka: Opština treba da u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima. Takođe, u skladu sa čl. 333 i 335 Zakona o svojinsko pravnim odnosima treba obavijestiti hipotekarne dužnike o početku namirenja potraživanja, vansudskom ili sudskom prodajom nepokretnosti opterećene hipotekom, u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbeđenju.**

- **Preporuka: Preporučuje se Opštini da unaprijedi evidencije koje se odnose na sopstvene prihode, kako bi se obezbijedili potpuni, tačni i blagovremeni podaci o zaduženju, naplati i stanju pojedinih oblika sopstvenih prihoda, sa odgovarajućim stepenom zaštite.**

- **Preporuka: Preporučuje se Opštini da se uključi u korišćenje softvera za administriranje lokalnih javnih prihoda (LARIS) radi pojednostavljenja poreskog postupka, lakše komunikacije i nižih troškova za poreske obveznike i unaprjeđenja naplate lokalnih javnih prihoda.**

Opština Kolašin (nalaz str. 38 - 44)

- **Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.**

- **Preporuka: Opština treba da u skladu sa čl. 56 Zakona o poreskoj administraciji preduzima mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima. Takođe, u skladu sa čl. 333 i 335 Zakona o svojinsko pravnim odnosima treba obavijestiti hipotekarne dužnike o početku namirenja potraživanja, vansudskom ili sudskom prodajom nepokretnosti opterećene hipotekom, u skladu sa Zakonom o izvršenju i obezbeđenju.**

Opština Mojkovac (nalaz str. 45 - 51)

- **Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.**

- **Preporuka: Opština treba da u skladu sa članom 7 i 8 Pravilnika o poreskom knjigovodstvu, vodi evidenciju naplaćenih prihoda po osnovu prinudne naplate, kako bi se pratila realizacija prihoda i efekat preduzetih mjera po tom osnovu.**

Opština Nikšić (nalaz str. 52 - 61)

- **Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.**

- **Preporuka: Opština treba da u potpunosti primjenjuje odredbama Zakona o poreskoj administraciji (čl. 56 -71) kojim je propisana obaveza pokretanja postupka prinudne naplate za obveznike odnosno poreske dužnike koji obavezu nijesu platili prilikom podnošenja poreske prijave, odnosno kada je poresko rješenje postalo izvršno, kako bi se dug po osnovu neplaćenog poreza na nepokretnost smanjio na prihvatljivi nivo.**

- **Preporuka: Opština treba da shodno članu 5 Odluke o prirezu porezu na dohodak fizičkih lica u opštini Nikšić obezbijedi blagovremeno podnošenje prijava prireza, a u krajnjem slučaju da pribjegne primjeni člana 10 Odluke, kojim su propisane kazne za neblagovremeno podnošenje prijava.**

- **Preporuka: Organi lokalne uprave nadležni za utvrđivanje taksene obaveze treba da, u skladu sa Odlukom o lokalnim komunalnim taksama, obavještavaju Upravu o svim donesenim rješenjima, kako bi Uprava u svojim evidencijama prezentovale realno stanje.**

- **Preporuka: Opština treba da donese interna pravila za gotovinsku naplatu prihoda koje će detaljno obuhvatiti postupak od primopredaje blok priznanica do primopredaje pazara i uplate istog na uplatni račun. Takođe, potrebno je doraditi pravila o radu Sektora lokalnih javnih prihoda, koja su donesena 2012.godine, a posebno u pogledu saradnje drugih organa lokalne uprave sa Upravom lokalnih javnih prihoda, kako bi evidencije koje vodi Uprava prikazivale realno stanje.**

Opština Plav (nalaz str. 62 - 67)

- **Preporuka: Preporučuje se Opštini da izvrši popunu, nepopunjenih radnih mjesta u Upravi za naplatu lokalnih javnih prihoda. Posebno je važno popuniti radno mjesto - poreski inspektor I, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda.**

- **Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.**

- **Preporuka: Opština treba da u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji procesuira sva rješenja o prinudnoj naplati prema svim poreskim obveznicima koji nijesu izmirili poreske obaveze u propisanim rokovima.**

- **Preporuka: Opština treba da evidenciju primitaka vrši na računima predviđenim Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete Opština ("Službeni list Crne Gore", br. 072/16, 106/20).**

- **Preporuka: Opština treba da ubrza aktivnosti oko stavljanja u funkciju softvera za administriranje lokalnih prihoda (LARIS) što bi doprinijelo unaprjeđenju tačnosti i pouzdanosti evidencija Opštine.**

- **Preporuka: Opština treba da u skladu sa tačkom 127 Uputstva o radu državnog trezora („Sl. list CG“ br. 53/14, 72/15 i 69/19) gotovinu iz blagajne koristi u cilju podmirivanja kontinuiranih potreba koje se ne mogu efikasno obavljati preko uobičajenog sistema plaćanja trezora.**

Glavni Grad Podgorica (nalaz str. 68 - 78)

- **Preporuka: Glavni grad treba da u Upravi lokalnih javnih prihoda, izvrši popunu radnih mjesta putem raspoređivanja, internog ili javnog oglasa, kako bi se obim i djelokrug poslova Uprave mogao obavljati u punom obimu.**

- **Preporuka: Glavni grad treba da prihode iskazuje u skladu sa ekonomskom klasifikacijom određenom Pravilnikom o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština i u skladu sa Zakonom o budžetu i fiskalnoj odgovornosti.**

- **Preporuka: Uprava lokalnih javnih prihoda treba da, u skladu sa Odlukom o porezu na nepokretnosti, utvrđuje i naplaćuje porez na zemljište za fizička lica.**

- **Preporuka: Uprava lokalnih javnih prihoda treba da pojača mjere prinudne naplate prema svim poreskim obveznicima kako bi obezbijedila bolju naplatu svih lokalnih prihoda, a naročito poreza na nepokretnosti.**

- **Preporuka: Glavni grad treba da shodno Pravilniku o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet Crne Gore i budžete opština sredstva koja dodjeljuje potrošačkim jedinicama evidentira na rashodnoj strani klase 4 po vrsti troška, kako bi se iskazalo pravo stanje ostvarenih prihoda i rashoda u završnom računu budžeta.**

Opština Ulcinj (nalaz str. 79 - 90)

- **Preporuka: Preporučuje se Opštini da izvrši popunu, nepopunjenog radnog mjesta u Odjeljenju lokalnih javnih prihoda – Inspektor javnih prihoda, kako bi se unaprijedila funkcija kontrole i efikasnost naplate lokalnih prihoda.**

- **Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o porezu na nepokretnosti u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 4 Zakona o porezu na nepokretnosti.**

- **Preporuka: Preporučuje se Opštini da unaprijedi softver za utvrđivanje i naplatu poreza na nepokretnosti, na način što će za pravna lica odvojiti zaduženje i evidenciju za zemljište, od zaduženja i evidencije za objekte. Takođe, Opština treba da shodno Pravilniku o poreskom knjigovodstvu, vodi evidenciju naplaćenih prihoda po osnovu prinudne naplate, kako bi se pratile preduzete mjere po tom osnovu.**

- **Preporuka: Opština treba da u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji, preduzima mjere prinudne naplate za sve poreske obveznike koji svoje obaveze ne plaćaju u zakonom propisanim rokovima.**

- **Preporuka: Preporučuje se Opštini da uspostavi elektronsku evidenciju poreskih obveznika za prirez porezu na dohodak fizičkih lica, da na osnovu evidencija poreza ažurira bazu podataka za obračun prireza, kao i da preduzima mjere prinudne naplate za poreske obveznike koji svoje obaveze ne plaćaju u zakonom propisanim rokovima.**

- **Preporuka: Preporuka: Opština treba da kod dostavljanja rješenja o utvrđivanju taksene obaveze u potpunosti primjenjuje članove 80, 84 i 87 Zakona o upravnom postupku, član 22a Zakona o poreskoj administraciji i član 42 Zakona o turističkim organizacijama i član 4 Odluke o turističkoj taksi.**

- **Preporuka: Opština treba da u skladu sa Zakonom o poreskoj administraciji, preduzima mjere prinudne naplate za sve poreske obveznike koji svoje obaveze ne plaćaju u zakonom propisanim rokovima.**

- **Preporuka: Opština treba da kroz jedinstven softver za poresko knjigovodstvo evidentira i uskladi sve prihode po osnovu naknada i prikaže realno stanje u svojim izvještajima po osnovu realizacije istih.**

- **Preporuka: Opština treba da kroz jedinstven softver za poresko knjigovodstvo obezbijedi podatke o utvrđivanju i naplati lokalnih prihoda koja bi obuhvatila sve lokalne prihode radi iskazivanja realnog stanja u svojim evidencijama. Potrebno je razvrstati uplate svih prihoda po vrsti poreske obaveze i obvezniku i voditi evidenciju naplaćenih prihoda po osnovu prinudne naplate, kako bi se pratila realizacija prihoda i efekat preduzetih mjera po tom osnovu.**

Na osnovu člana 15 Zakona o Državnoj revizorskoj instituciji, nadležni Kolegijum DRI utvrdio je da obim i karakter utvrđenih nepravilnosti i nedostataka kod subjekata revizije (lokalne samouprave: Andrijevica, Berane, Gusinje, Herceg Novi, Kolašin, Mojkovac, Nikšić Plav, Podgorica i Ulcinj) nalaže:

- Da se sa sadržajem Izvještaja upozna Vlada, Ministarstvo finansija i socijalnog staranja i Ministarstvo javne uprave, digitalnog društva i medija radi preduzimanja mjera na uspostavljanju održivog okvira i odgovornosti u upravljanju javnim finansijama.

- Da se sa sadržajem Izvještaja DRI upozna Odbor za ekonomiju, budžet i finansije Skupštine Crne Gore.

- Da se sa sadržajem Izvještaja upozna Zajednica Opština Crne Gore.

- Da subjekti revizije u roku od **30 (trideset) dana** dostave Državnoj revizorskoj instituciji **plan aktivnosti** za realizaciju izdatih preporuka koji treba da sadrži mjere, nosioce aktivnosti i rokove. Subjekti revizije su dužni da u roku od **6 (šest) mjeseci** dostave DRI, **izvještaj** o sprovedenim radnjama po izrađenim i dostavljenim preporukama.

- Državna revizorska institucija će izvršiti **provjeru** Izvještaja o sprovedenim radnjama subjekata revizije po izrađenim i dostavljenim preporukama.

SENATOR DRI
Zoran Jelić
Rukovodilac Kolegijuma

Zakonska regulativa korišćena u izradi izvještaja

- Zakon o finansiranju lokalne samouprave („Sl. list RCG“ br. 03/19),
- Zakon o poreskoj administraciji („("Sl. list RCG", br. 65/01, 80/04, 29/05, “Sl. list CG“ br. 73/10, 29/11, 28/12, 08/15, 47/17 i 52/19),
- Zakon o porezu na nepokretnosti („Sl. list RCG“ br. 65/01, 69/03, 75/10, 09/15, 44/17 i 25/19),
- Zakon o upravnom postupku ("Sl. list CG", br. 56/14, 20/15, 40/16, 37/17),
- Pravilnik o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave („Sl. list CG“, br. 23/14 i 71/19),
- Pravilniku o načinu dostavljanja i sadržaju podataka o prihodima, rashodima i budžetskom zaduženju jedinica lokalne samouprave („Sl. list CG“, br. 26/11, 15/13),
- Pravilnik o jedinstvenoj klasifikaciji računa za budžet CG i budžete opština („Sl. list CG“, br. 72/16),
- Pravilnik o poreskom knjigovodstvu (“Sl. list RCG”, br. 081/06)
- Naredba o načinu uplate javnih prihoda (”Sl.list CG” – opštinski propisi br. 30/18 i 36/19),
- Opštinske Odluke o porezu na nepokretnosti („Sl. list CG - Opštinski propisi”),
- Opštinske Odluke o ostalim sopstvenim prihodima („Sl. list CG - Opštinski propisi”).